

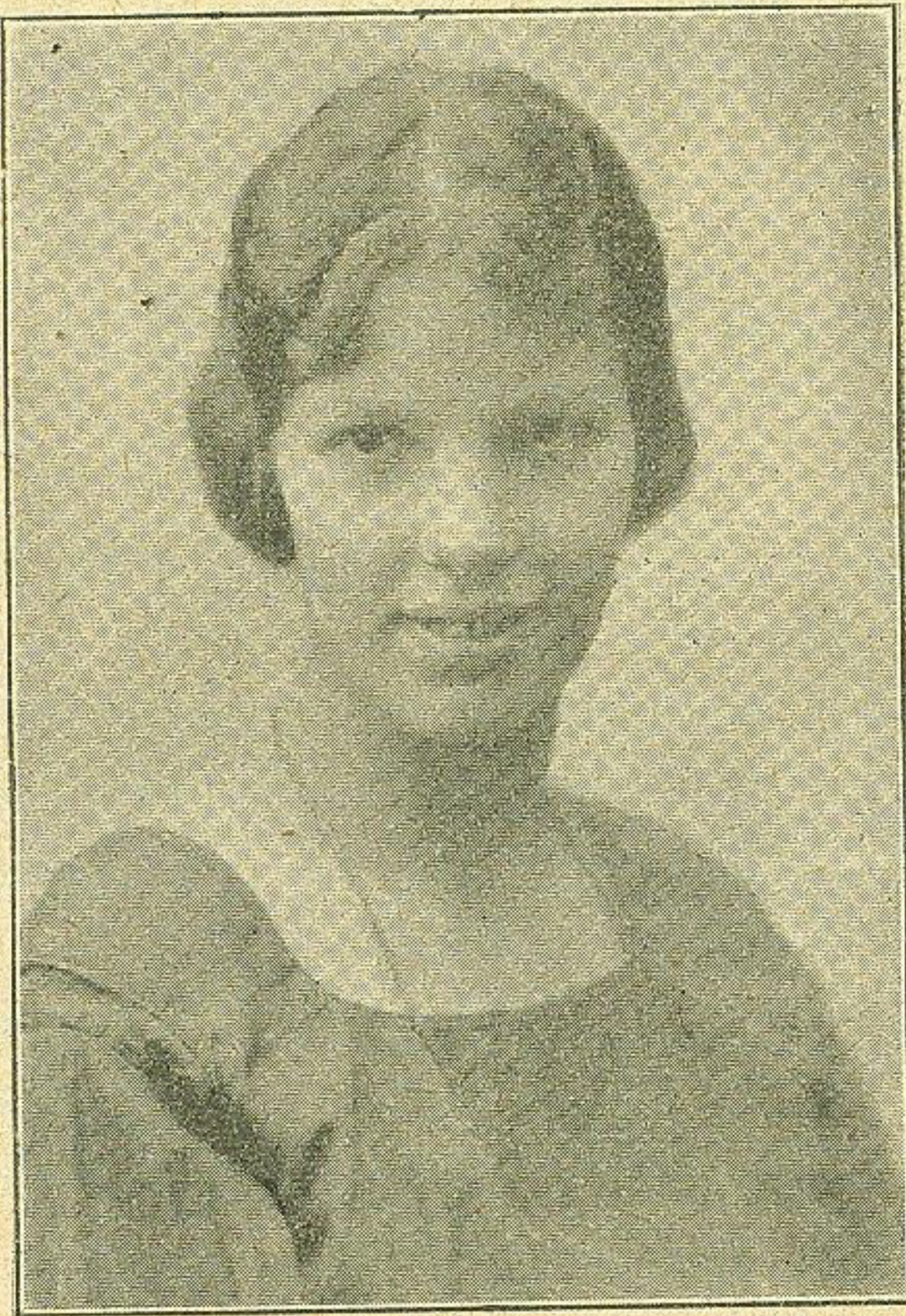
ARMENIERVENNEN

Nr. 1-2

Januar-Februar 1926

6. Aarg.

Vor nye Udsending.

Frøken Karen Møller Bjerre.

Tre gode danske Kvinder varetager nu vore Interesser og Armeniernes Vel i Aleppo. Først og fremmest Frk. *Karen Jeppe*, saa Lederen af Systuen, Frk. *Jenny Jensen*, og nu den unge Dame, Frk. *Karen Møller Bjerre*, der af Interesse for Armenien-Sagen har viet sin Fremtid til Arbejdet.

Frøken Bjerre er udgaet fra et Hjem med Interesse for Armenien-Sagen. Faderen, Sognepræst (i sin Tid Højskoleforstander) Bjerre i Pedersborg ved Sorø, følger stadig med i alt, hvad der sker med det uheldige armeniske Folk og ser sikkert med Glæde sin Datter gaa ud paa Arbejdsmarken.

Karen Møller Bjerre er ung. Hendes Smil og hendes Iver vil gøre sit til at lette Arbejdet paa vor Station i Aleppo. Men hendes Evner og hendes Uddannelse berettiger os ogsaa til at

tro, at hun vil kunne blive til stor Nytte for vor Virksomhed. Efter endt Skolegang har hun besøgt Frøken Mørks Skole i Hillerød og senere Bornholms Højskole. I 1920 tog hun (som 21-aarig) Husholdningseksamen fra „Ankerhus“ ved Sorø og blev derefter Assistent paa Jægerspris Husholdningsskole. De to følgende Vintre var hun Elev paa Askov.

Ved en Fest hos Hr. Åge Meyer Benedictsens for Frøken Jeppe og for vor nye Udsending blev der givet hende mange gode Ønsker med paa Vejen. Frk. Bjerre udtalte sin Tak-

nemlighed for, at der blev givet hende Lejlighed til at prøve sine Evner, og Frk. Jeppe sin Glæde over, at det blev en saa naturlig, elskværdig og energisk ung Dame, der skulde være hendes Hjælper.

Fra Aleppo er der allerede indløbet Breve, der viser, at hverken vore to Ledere eller vor nye Udsending er blevne skuffede i deres gensidige Forventninger. Og vor unge Assistent har allerede med Iver kastet sig over Studiet af det armeniske Sprog.

—n.

Livet i Flygtningelejrene.

De 150.000 armeniske Flygtnings sørgelige Kaar.

Under mit Ophold i Genève i Efteraaret traf jeg en engelsk Kvæker, Mr. J. Burt, der som Udsending for Kvækernes armeniske Komité havde besøgt Flygtningelejre i Syrien, Konstantinopel og Grækenland. I sin Beretning om de sørgelige Forhold i disse Lejre meddelte han bl. a.: „Til Trods for de gode Hensigter og det nyttige Arbejde, der er gjort for Armenierne af Amerika, Frankrig, Grækenland, Rusland, Storbritannien og andre Lande, lever i det mindste 150.000 Flygtninge under meget sørgelige Forhold og trænger til Hjælp fra deres mere heldig stillede Naboer.

Disse landflygtige, som tidligere havde tilstrækkeligt og i nogle Tilfælde Overflod, er nu hjemløse. Naar man som jeg gaar fra Lejr til Lejr, bliver man Vidne til en Elendighed, som det vilde være grusomt at byde

hærdede Forbrydere, endsige uskyldige, arbejdsomme Mennesker.

De overfyldte Lejre, lasede Telte, utætte Rønner, der er hede om Sommeren og kolde om Vinteren, Barakker opførte af Pakkasser, Værelser, der huser fire eller fem Familier, Mangel paa Vand, aabne Kloaker, stadig Arbejdsløshed, Sygdom, for lidt Mad, sørgmodige Kvinder, sultende Børn — alt dette maa ses for fuldtud at forstaa Flygtningenes Stilling.

I Aleppo lever Halvdelen af de 40.000 Flygtninge i Lejre med en Levofod, der grænser til Hungersnød. Lejren i Athen er noget lignende. I en stor Bygning, der rummede omtrent 500 Mennesker, flokkedes Kvinderne om mig og bad om at komme bort fra saadanne Omgivelser. I Konstantinopel er det heller ikke bedre. Der er daarlige Arbejdsforhold og

ikke Mulighed for at finde Beskæftigelse ved Agerdyrkning i Omegnen.

I Damaskus forsikrede en Embedsmand, der hørte til den gregorianske Kirke, mig, at Folk kom til ham Dag og Nat og klagede over Lidelser, som han var ude af Stand til at lindre.

I den smukke, lille Havneby Alexandrette, hvor der er omtrent 5000 Flygtninge, fandt jeg Forholdene særlig slemme. Folkene er ikke alene fattige, men de lider af en ondartet Form af Malaria. De fleste af dem gaar med stadig Feber og er blodfattige. Mændene har daarlig nok Kræfter til det haarde Havnearbejde, og Kvinderne er saa medtagne, at de kun føder faa Børn. Mange har ikke Raad til at købe den Kinin, der er lige saa nødvendig for dem som Brød, og de har ingen Midler til at slippe bort fra denne Pesthule.

Den gamle Søhavn Beirut har en stor Lejr paa 12.000 Flygtninge — den er overfyldt og usund.

Under disse Forhold kan der ikke leves et normalt Liv; der maa ikke alene skaffes øjeblikkelig Hjælp, men der maa tænkes paa Veje til en fuldstændig Forandring af de nuværende Forhold.

Mr. Burt nævnte derpaa Planen om at føre omtrent 20.000 armeniske Flygtninge, særlig fra Grækenland og Konstantinopel, til russisk Armenien (Nansens Plan) og at oprette Landbrugskolonier i Syrien for saa mange som mulig af de derværende omtrent 100.000 Flygtninge. Han nævnte de Kolonier, som Karen Jeppe har grundet, og fremhævede, at der er en Mængde brugbart Land, hvor Armenierne kan finde et Levebrød og hjælpe med til hele Landets Opkomst, medens de nu paafører den indfødte arabiske Befolkning i Byerne en stærk Konkurrence. Han henviste tilsidst til de jødiske Landbrugskolonier i Palæstina, der ikke blot har været til Gavn for Kolonisterne selv, men bidraget til at ophjælpe de Egne, hvor de findes.

Man maa haabe, at den franske Regering i Syrien, der som Mandatmagt er den nærmeste til det, hurtigst mulig vil gaa i Gang med et omfattende Kolonisationsarbejde, grundet paa de Erfaringer, Karen Jeppe har gjort med sine Forsøgskolonier.

Særlig for den opvoksende Ungdom er Livet i Flygtningelejrene den rene Demoralisation.

Henni Forchhammer.

Ved Aarsskiftet

Brev fra Aleppo.

Aleppo, i Januar 1926.

Saa svandt det gamle Aar, og det er med Tak til Gud, at jeg kaster Blikket tilbage. Han hjalp, saa alt er gaaet over Forventning godt paa Systuen. Vi har stadig haft Arbejde nok, ikke alene til vore egne, men ogsaa til en 250—300 Enker og unge Piger, nærmest fra Lejrene. Det er jo saa svært at skulle sige nej, naar Armenierne i Stedet for at tigge — hvilket er Nationen imod — søger Arbejde, og man saa maa afvise dem. Ogsaa Tak til de mange derhjemme, der købte vore Arbejder og derved bidrog til at skaffe det daglige Brød i mange Hjem og kaste lidt Solskin ind i deres elendige Tilværelse.

Jeg har for nylig med egne Øjne set Forholdene i Lejren, og jeg undrer mig over, hvordan de Stakler er i Stand til at sy de fine Haandarbejder i de mørke, fugtige og utætte Huller. Menneskeboliger kan man ikke kalde dem. Vore Kreaturer hjemme vilde ikke føle sig tilpas der eller kunne trives der.

Forfatterinden Frk. Ingeborg Maria Sick skrev i „Armeniervennen“s sidste Nummer om vore Broderier, hvordan man ligesom bliver synsk ved at røre ved dem. Kvinde efter Kvinde staar frem. — Ja, ofte er noget lignende kommet frem for mig, naar jeg med egne Øjne saa dem bøjede over Brodererammerne, de vævre Fingre trække Naalen ud og ind, og især kommer der vemodige Tanker, naar de hæver Blikket, og man ser ind i de mørke, tungsindige Øjne. Der ligger som en hel Verden i de Øjne, en Længsel efter Barndomshjemmet og efter de kære Skikkelser, de for sidste Gang saa døende ved Vejkanten, bortslæbte af en eller anden raa Muhammedaner eller gennemstukne af saa og saa mange Dolkestik — at ofre Krudt og Kugler paa disse Giaure (Vantro) var jo ikke Umagen værd!

Da jeg oversatte det dejlige, forstaaende Stykke af „Armeniervennen“ for Syerskerne paa vor Systue, randt Taarerne. Alligevel skinnede Smilet igennem, og de udbrød: „Aah, sig dem Tak derhjemme i Dit Fædreland, fordi de saa kærligt tænker paa os hernede og giver os Arbejde.“ Ja, hvor er de glade og taknemmelige, naar der er ny Ordre, og Arbejderne bliver roste.

Hvad der ligger for os i Fremtiden, ved vi jo ikke, vi forsøger at lægge alt i Guds Haand og tager med Tillidsfuldhed een Dag ad Gangen, haabende at Venner derhjemme vedblivende vil huske, at herude er en stor Skare, der daglig spejder efter Hjælp og er lykkelige, blot der er saa meget Arbejde, at de kan stille deres Sult.

Jenny Jensen.

Armenierdagen.

Maalet naaedes.

Da sidste Nummer af Bladet udkom, manglede vi endnu ca. 12.000 Kr., for at Armenierdagens endelige Resultat skulde naa op paa Højde med det fra i Fjor.

Det er os en stor Glæde at kunne meddele vore Venner, at vi virkelig naaede Maalet, idet de 2 sidste Maa-neder af Aaret indbragte

Kr. 12.335,24

foruden en anonym Gave paa 4.000 Kr. i Obligationer, som Frøken Jeppe under sit Ophold i Aarhus modtog til fri Anvendelse, og som er kommet Systuen i Aleppo til gode.

I en Tid, hvor saa mange Institutioner maa arbejde med Underskud, er vi meget taknemmelige over, at vi i vort Arbejde ikke alene har kunnet holde vort Budget, men har faaet mere, saa Arbejdet kan udvides; vi takker hver eneste Medarbejder, som har gjort sit trofaste Stykke Arbejde til Gavn for Sagen. Uden Støtte fra vore Venner Landet over havde vi aldrig naaet saa smukt et Resultat.

Det er vort Haab, at vore Medarbejdere — de daarlige Tider tiltrods — vil blive ved at yde os deres værdifulde Støtte og vie deres Tid og Kræfter til vort Arbejde.

Styrelsen.

Bogen om Armenien.

Vi opfordrer alle „Armeniervennen“s Læsere til snarest at skaffe sig Hr. Åge Meyer Benedictsens Værk om Armenien.

Bogen har overalt i Pressen faaet en meget smuk Modtagelse og har som ventet ogsaa vakt stor Interesse i vore Nabolande. Adskillige af vore Medarbejdere og Venner ud over Landet har gjort et godt Arbejde for at faa Bogen spredt viden om, og der er allerede solgt saa mange Eksemplarer, at vi tror at burde raade de af vore Venner, som endnu ikke har faaet Bogen, til inden det er for sent, at indsende Kr. 6,50 direkte til Armenierkontoret, Holbergsgade 4, København K. (Postgiro 2954). Værket vil saa blive sendt til dem.

Den tyske Orient-Mission

Den tyske Orient-Mission har for nylig bestaaet i 30 Aar. I den Anledning giver den tyske Armeniervennen Dr. J. Lepsius i „Der Orient“ en Oversigt over Missionens Virksomhed i den forløbne Menneskealder.

Netop Dagen efter Missionens Stiftelse begyndte Abdul-Hamids Armeniermassakrer i Konstantinopel. Orient-Missionen, der oprindeligt var tænkt som en Muhammedaner-Mission, blev derved af selve Kendsgerningerne tvunget ind paa en anden Vej: Hjælpevirksomheden for 100.000 slagtede Armenieres og Syreres Enker og Børn. Dr. Lepsius havde i 1884—86 opholdt sig i Jerusalem og kendte derfor orientalske Forhold, forstod Orientalernes særlige Mentalitet.

Massakrerne i 1895 satte Alverdens Kristne i Bevægelse. En hurtig og effektiv politisk Indgriben fra Europa blev ikke Følgen — Myrderierne fortsattes næsten et helt Aar igennem, og Afslutningen var først den anden Massakre i Konstantinopel 25.—28. August 1896. Dr. Lepsius var en af dem, der med størst Kraft kastede sig i Brechen for det ulykkelige Folk. I Marts 1896 oversatte han under Titlen „Armenien og Europa“

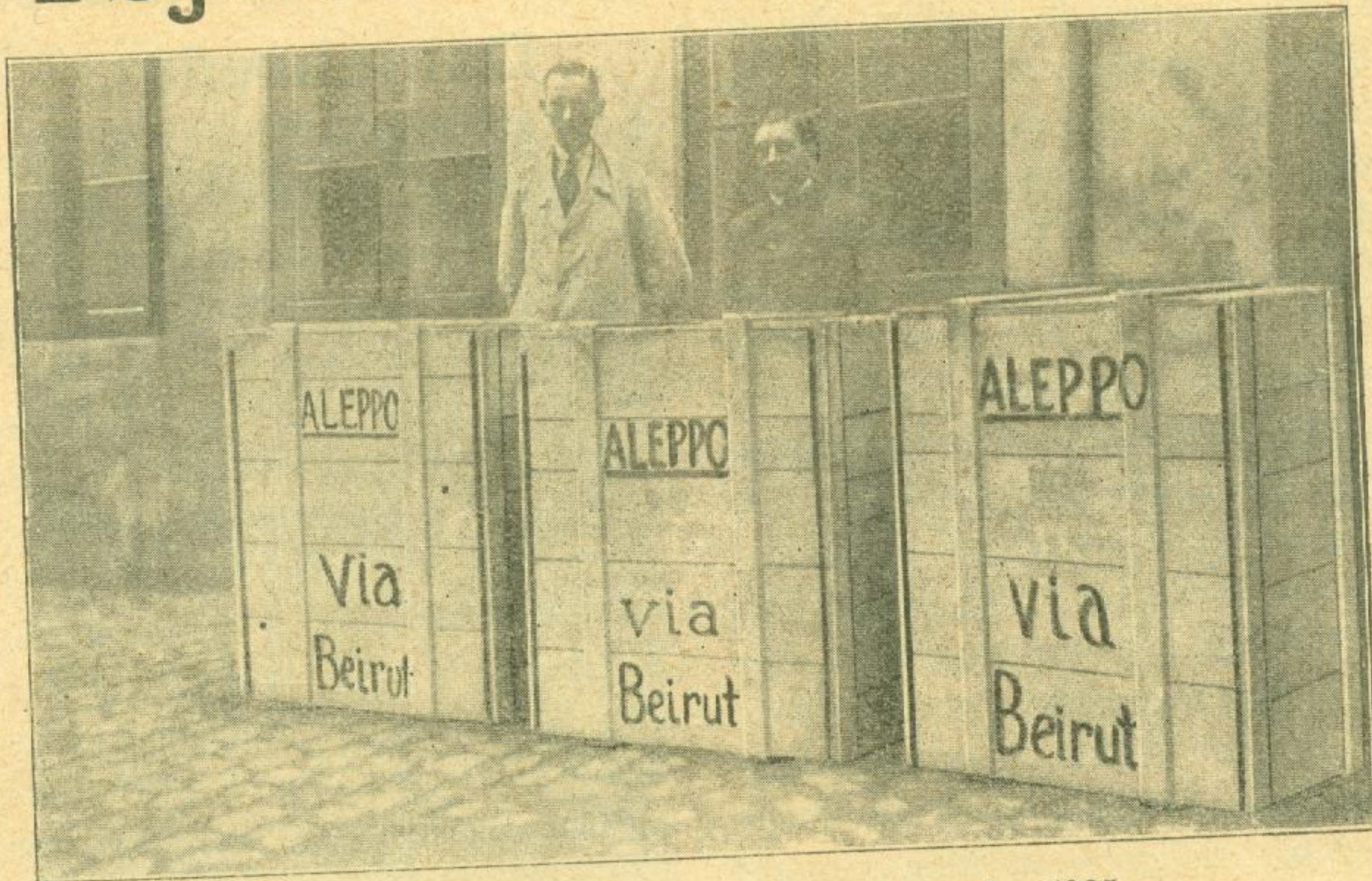
den franske Armeniervennen Père Charmetant's Skrift, i hvilket det fastslages, at Massakrernes Resultat var 88.243 dræbte Armeniere, 2493 plyndrede eller ødelagte Landsbyer, 568 hærgede Kirker, 646 tvangsomvendte Landsbyer og 328 Kirker med Magt omdannede til Moskeer. De nødlidendes Antal naaede over den halve Million. Den Gang gyste hele Verden — i Sammenligning med Massakrerne under Verdenskrigen er Tallene jo kun smaa.

Dr. Lepsius begav sig saa til Orienten sammen med en ung, i Tyskland opdraget, Armenier, dengang Student, senere Dr. Greenfield (1918—22 den

armeniske Republiks diplomatiske Repræsentant i Berlin).

Det store tyske Hjælpeværk i Østen lagde Dr. Lepsius Grunden til paa Rejsen i Sommeren 1896. Fra den Tid til nu har Armenierne ikke haft bedre og mere kyndig Ven end Dr. Lepsius, og ogsaa „De danske Armeniervenner“ staar i Taknemligheds-gæld til de tyske Armeniervenners Leder og vil gerne benytte denne Lejlighed til at takke Dr. Lepsius, ønske ham endnu mange gode Arbejdsaar og udtrykke deres Beundring for hans store Indsats i Kampen for det ulykkelige Folk.

Tøjet til Armenierne.

3 Kasser med brugt Tøj afsendt 19. November 1925.

Skønt det foreløbig gaar lidt smaat med Indsamlingen af brugt Tøj til de nødlidende Armeniere, navnlig i Sammenligning med hvad andre Hjælpeorganisationer formaar at afsende, er der dog stadig Gang i Foretagendet, og vi benytter herved Lejligheden til at sige alle, der paa den Maade har ydet en Hjælp til de næsten nøgne Flygtninge, en hjertelig Tak derfor!

Det lykkedes os i 1925 at samle Tøj til ialt 7 Kasser, og vi har Kvittering for, at det er fremkommet til Bestemmelsesstedet i alt væsentligt i god Stand. Vi ved, at Tøjet er til uvurderlig god Hjælp for dem, der faar det. Livet i de usunde Baraklejre er frygteligt, Dødeligheden stor, Beboerne baade sulter og fryser. Det kan derfor ikke nok paapeges, at den

som sender os sit brugte Tøj til Viderebesørgelse til Armenierne i disse Flygtningelejre er med til paa følelig Maade at hjælpe de Ulykkelige.

Vi kan ikke undlade vedblivende paa det mest indtrængende at opfordre vore Læsere til at støtte denne Sag baade ved egne Gaver og ved at opfordre Venner og Bekendte til at afgive deres brugte Klæder til dette Formaal. Mange, som ikke kan afse Penge, ofrer med Glæde Klæder. Alt brugt Tøj kan anvendes, blot det er rent. Og alt kan sendes til de danske Armeniervenners Kontor, Holbergsgade 4, København K.

Kasserne paa Billedet er ifølge et Brev fra Frøken Jenny Jensen, dateret den 4. Januar i Aar, ankommet til Aleppo i god Behold.

Fra Hjælpearbejdet.

H. Bull — Medarbejder ved „Action Chrétienne en Orient“ — skriver i et Brev til Frk. Karen Jeppe:

Hermed en kort Beretning om Uddelingen. Jeg har købt for omtrent 15 £ Mel og for omtrent 10 £ Stof til Børnetøj. Glæden var meget stor. Naturligvis sagde jeg, at Gaven var fra Dem.

Som et Lyn bredte Efterretningen sig: „Idag bliver der uddelt Mel.“ Barakkerne i Flygtningelejren er jo bygget tæt sammen, og en glædelig Nyhed kan ikke forblive skjult blandt Mennesker, som Maaned efter Maaned har maattet vænne sig til Bekymring og Nød. Saa det var ikke underligt, at der foruden de Familier, der var tilsagte, ogsaa kom mange andre. Blege udtærede Ansigter saa jeg for mig — mest Enker, som ikke har mere at give deres Børn at spise, Familiefædre, hvis Ansigter er prægede af Bekymring, gamle blinde krumbøjede Kvinder, som mange Gange har staaet Ansigt til Ansigt med Døden og dog maa leve videre. Alle ser de forventningsfuldt paa mig.

Der staar den lille Arscha, ham kender jeg, hans Far blev hængt, hans Mor skudt derude i Bjærgene, hvor glæder han sig til at kunne bringe sin gamle Bedstemor lidt Mel. Panas her har rigtignok en Mor, men det kniber forfærdeligt for hende at skaffe Brødet til sine Børn ved at samle Klude op, vaske dem og sælge dem paa Torvet om Fredagen. Nu kan de dog i nogle Dage faa dejligt hvidt Brød. Saadan omtrent har de det alle, og de Pjalter, som Børnene gaar med, viser, at Fortjenesten ikke mere slaar til til Klæder.

Efter en Liste bliver de raabt op og faar et vist Kvantum Mel i Forhold til Familiens Størrelse, eller ogsaa Stof til et eller to Børn. Hvor lyser det ikke op i mangt et Ansigt, Bekymringen træder lidt til Side og giver Plads for Haabet. Af et oprigtigt Hjærte kommer en Tak eller en Velsignelse.

Børnene vil saa gerne have nye Klæder, men Moderen vælger ofte Melet, hun har jo ingen Mad til dem. Her kommer en Mor tilbage og beder mig

bytte Tøjet for Mel. „Drengen vil saa nødig, men vi har ingenting at spise.“ Drengen styrter grædende ud. Saa giver jeg hende Tøjet tilbage og ogsaa Mel, og saa er de begge henrykte.

Mange maa desværre gaa bort med tomme Hænder, men i 98 Hjem bager man glad løs, og i 91 Familier kan Børnene lægge Laserne bort og for første Gang i lange Tider tage nyt Tøj paa. De føler alle, at Gud ikke har glemt dem, og at der endnu er Mennesker, som tænker paa dem. Haabet giver dem Kræfter, og modig gaar de videre paa deres lidelsesfulde Vej.

Til „Danske Armeniervenners Damekreds“.

Efter Karen Jeppe's Besøg i Efteraaret lovede „Danske Kvinders Velværd“ at aabne et Udsalg med hendes smukke Broderier i København. Grebne, som vi alle var ved at høre hende tale om sit storslaede Arbejde, blev det os magtpaaliggende at skaffe Karen Jeppe en permanent Udstilling for Broderierne, der, som bekendt, forarbejdes i hendes egen Syskole i Aleppo, og opelske Københavnernes Smag og Interesse for de skønne armeniske Haandarbejder. Vi har derfor i D. K. V.s Hus, Kronprinsessegade 4, indrettet et Udstillingsvindue i Portnerboligen, hvor Broderierne for Fremtiden vil være udstillede, og Udsalget af Varerne sker fra vort Kontor alle Hverdage fra Kl. 1—4. Udvalget er usædvanlig righoldigt. Der er smukke, brogede Barne- og Voksenkjoler i svær Silke, Moll og Bomuld, eventyrligt smukke hvide Broderier i de berømte Udtræknings Rimstjernemønstre: Løbere, Theduge, Servietter, Lyseduge, Lommetørklæder, Servietposer, Pudevaar, baade til Voksen- og Børnesenge, firkantede og i den moderne, aflange Façon. Priserne er rørende billige. Armenierkredsens trofaste Medlemmer vil i en nærmere Fremtid mødes for at drøfte Betingelserne for en indbringende Aftenunderholdning. Meddelelse derom vil udgaa senere. Frk. Karen Jeppe sendte Armenierkredsens Damer

den varmeste Tak for al Hjælp og for kærlige Tanker. Hun fik overrakt en hvid Silkefane, hvorpaa det gamle armeniske Vaaben var malet. Ved Afskeden sagde Karen Jeppe: „Jeg er saa forfærdelig glad for den og vilde meget gerne have den at pynte med ved vore Fester; men saa uroligt, som vi har det for Tiden, tør jeg ikke have den i Huset; men vil De gemme den til mig til bedre Tider og saa bruge den i Armenierkredsen.“ Dette lille Træk fra Forholdene i Aleppo taler sit eget alvorlige Sprog. Lad os forsøge at skaffe mange nye Medlemmer til Kredsen.

Damekredsens Møder vil i Fremtiden blive holdt i D. K. V.s Hus, Kronprinsessegade 4.

Billeder fra Optagelses- hjemmet.

Frk. Jenny Jensen sender os et Par Smaaaskildringer fra Optagelses-hjemmet i Aleppo. Fortællingerne lyder saa uvirkelige som Eventyr, men kaster som et Strejflys over de Menneskeskæbner, „De danske Armeniervenner“s Udsendinge har for Øje i deres daglige Arbejde.

En Dag kom en ung Mand til vort Redningshjem i Aleppo og bad os redde hans lille Søster, der var blevet tvunget til at ægte en Araber i en Landsby nær ved Deir-el-Zor.

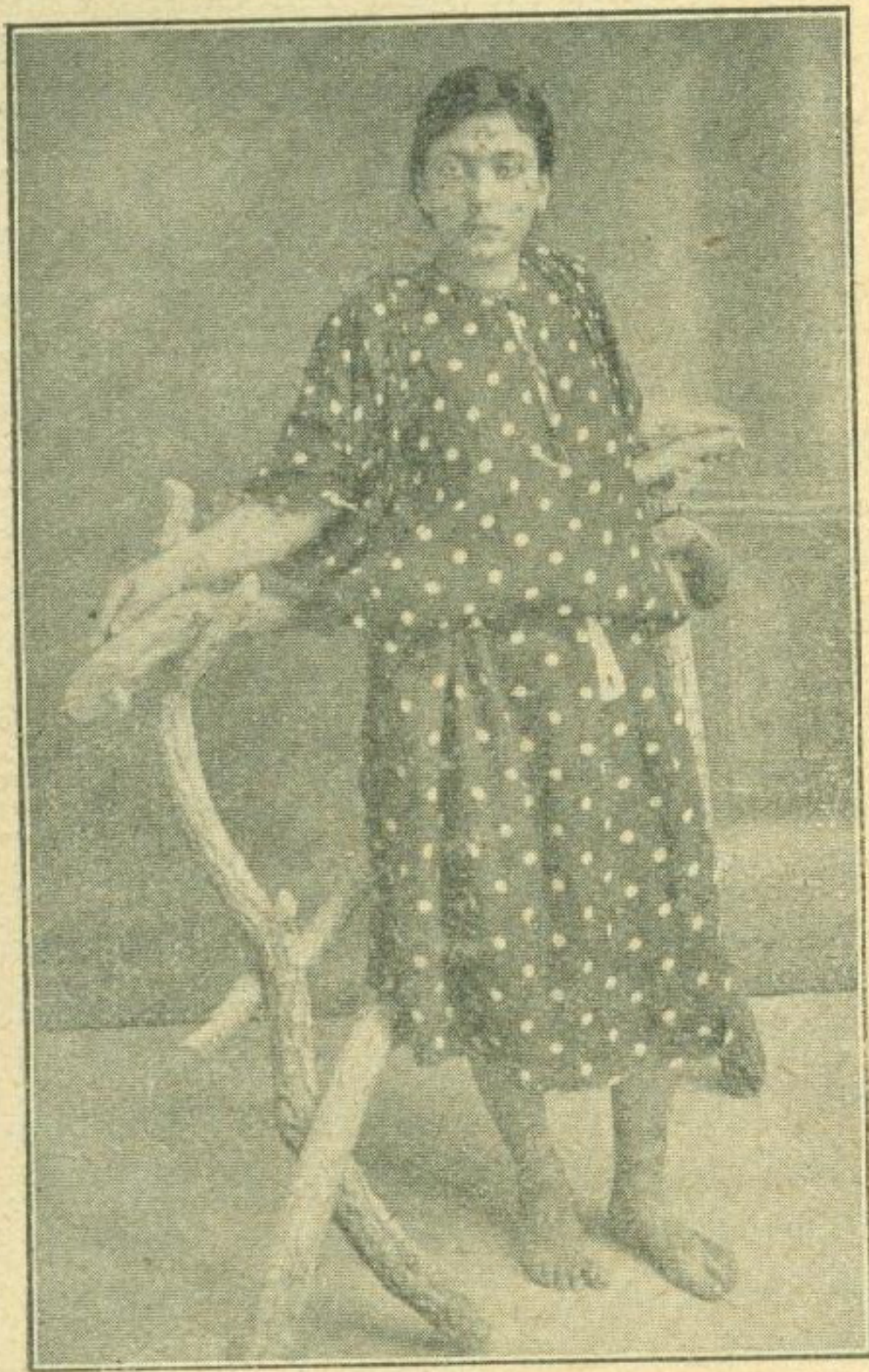
Et Aar før Krigen var den unge Mand rejst udenlands. Hvor frygteligt for ham, da han hørte, at hans Fader var blevet kastet i Fængsel og pint til Døde. Hans Moder og Søsken var deporterede til Deir-el-Zor.

Flere Aar hørte han intet om dem, men da han en Dag erfarede, at hans lille Søster var i Live, rejste han straks for at finde hende. Han hørte om vort Arbejde og kom til os om Hjælp.

Jeg viste ham vort Hjem og Børnene, og han kiggede særlig nøje paa Pigerne. Jeg tænkte, at han maaske søgte en Brud; men pludselig vendte han sig til mig med Taarer i Øjnene og med et Udtryk i Ansigtet, jeg sent glemmer, og sagde: „Oh er det muligt, at jeg skal se min lille Søster

igen paa den Maade, tatoveret som disse stakkels unge Piger."

Her ser De hans lille Søster!

Maritza Tchelebian fra Marasch, 19 Aar.

Under Deportationen blev hans Fader dræbt paa en grusom Maade. Avedis blev med sin Moder og Søster sendt af Sted til Deir-el-Zor. Paa Vejen blev hans Moder syg og døde. De to smaa var nu alene i Karavanen. En Dag slæbte en Araber hans lille Søster bort. Avedis fortæller, at det Øjeblik var mere end frygteligt for ham. Han vilde følge hende, men en Gendarm drev ham tilbage med Piskeslag. Nogle Dage efter tog en

Avedis Kapukian fra Aintab, 19 Aar.

Kurde ham og bragte ham til en Landsby. Han var der i 10 Aar og blev behandlet som Søn af Huset.

Avedis Besidder gjorde alt for at omvende ham til Islam, men han var standhaftig og glemte ikke, at han var en Kristen.

Han længtes stadig efter at se sit Folk igen og lære et Haandværk, og da han en Dag erfarede, at hans Søster var i Live og boede i Beyrouth, flygtede han til Ras-el-Ain. Der fandt vor Agent ham og sendte ham til os.

*

Hermed Billedet af en ung Pige, vi kalder hende den lille Brud. Hun var blevet tvunget til at ægte en gammel Araber; men 8 Dage efter Bryllupet flygtede hun til os. En smuk Pige er hun, men tatoveret over hele Ansigtet.

Arofni Nersissian, 15 Aar.

Hun erindrer, at hun blev deporteret med sine Forældre. En Dag naede Karavanen til en Dal nær ved Rakka, der blev de angrebne af Kurder og Arabere, der dræbte de fleste og slæbte de unge Piger med sig til deres Landsbyer. Arofnis Fader blev dræbt; om Moderen ved hun intet.

Arofni var ogsaa blevet slæbt bort af en Araber og bragt til et Telt. Hun blev der 10 Aar og blev saa solgt til en anden Araber, der ægtede hende.

Bazaren i København.

Det Udsalg af armeniske Ting, vi afholdt i K. F. U. K. den 6. og 7. November, var det mest straalende i den vellykkede Række, vi allerede har haft.

Da alle Udgifter var fradragne, blev det pekuniære Resultat over 10.000 Kr. hvilket maa kaldes særlig godt i Aar — hvor den Slags Foretagender ellers har givet et mindre Udbytte end ifjor.

Som et Tordenslag fik vi Dagen før Aabningen Efterretningen om, at Karen Jeppe var blevet upasselig og ikke kunde holde de to Foredrag, som skulde være Bazarens største Tiltrækning. Men Folk var saa elskværdige at give Møde alligevel, lokkede af alle de smukke Haandarbejder og Smykker, som Pressen med stor Velvilje havde henledet deres Opmærksomhed paa. Salget gik udmærket. Ved et Bord alene — det med de skønne hvide Broderier — blev der solgt for mellem 3 og 4000 Kr.

Kl. 4 den første Dag talte Frøken *Henni Forchhammer* med varm Interesse om Karen Jeppe og hendes Gerning. Om Aftenen maatte jeg tale i Stedet for hende og vise Lysbilleder fra Armenien og Arbejdet i Aleppo.

Næste Dag talte vor Formand, Forfatteren *Åge Meyer Benedictsen* Kl. 2, og Kl. 8 havde vi kunstnerisk Aftenunderholdning, som var særdeles velbesøgt. Pianistinde Frk. *Beate Novi* spillede saare skønt, og vi havde den Nydelse at høre kgl. Skuespiller *Peter Jerndorff*, som høstede brusende Bifald for sin fine, inderlige Oplæsning af Goldschmidt'ske og H.C. Andersen'ske Fortællinger og for sin Fremsigelse af Plougs Digt „Tordenskjold“ med Klaverledsagelse af Hr. *Fritz Crome*. Gang paa Gang blev han fremkaldt og var saa elskværdig at give Ekstranummer.

Et vel forsynet Konditori med Smørrebrød, Kager, The og Kaffe blev udmærket forestaaet af Fru *Ivara Nyholm* og havde rigeligt Besøg, særlig om Aftenen.

Vejret var godt, endog sollyst, begge Dage. Alt i alt var der megen Grund til Taknemlighed. Ikke mindst, naar Tanken fløj til de 270 Kvinder, som Syskolen i Aleppo, under Frk. Jenny

Jensens Ledelse, nu beskæftiger, og hvis flittige Hænders kunstfærdige Arbejder her fandt saa megen Af-sætning. Det giver Brød til mange Munde derovre.

Ingeborg M. Sick.

Indgaaede Bidrag.

(Beløbene er angivne i Kroner).

November 1925.

A. Gaver.

Lærer K. Hoffmann, Hornbæk: Efterslet 6,00. Ved Sygeplejerske Frk. Helga Beck, Hillerød: Frk. Kappel Gunslevs Mærkesalg 20,00. Ved Murer Edv. Holm, Allinge 151,00. Ved Proprietær K. Jessen, Ullemose pr. V. Skerninge: Mærkesalg 20,00. Ved Muffessorinde Buhl, Hillerød: Resultatet af en Foretagsrække 462,00. Ved Sygeplejerske Abelone Rasmussen, Krarup: Mærkesalg 80,00. Ved Fru Agla Tulinius Petersen, Skive: Resultat af Armenierdagen 97,00. Ved Lærer Ragnar Andersen, Taaderup Skole pr. Skellebjerg: Mærkesalg 44,25. Ved Sygeplejerske Frk. C. Jønsson, Svaneke Sygehus 81,50. Ved Lærer Marius Olsen, Bovlund pr. Branderup: Efterslet 15,00. Ved Lærer Vald. Pedersen, Ejerslev Skole, Nyk J.: Mærkesalg 44,00. Ved N. Funch, Videbæk, Mærkesalg etc. 43,50. Ved Fru Amalie Berntsen, Vejle, a) Part af Høstoffer i Vor Frelser Kirke 100,00, b) ved Offerfesten i Vor Frelser Kirke 25. Oktbr. 510,00. c) Bidr. f. Priv. 203,51, ialt 813,51. Ved Frk. Elisabeth Andersen, Aarhus: Armenierdagens Resultat 438,70. Ved Frk. Henni Forchhammer: Fra fhv. Sognepræst E. Hagerup og Hustru, København (heraf i Obligationer Kr. 400,00 nom.) 500,00. J. L. Koch, Sdr. Lourup 5,00. Et K. F. U. K. Medlem 10,00. M. + N. 10,00. Ved Frk. Marie Kjær, Birkely, Trustrup: Andel i Trustrup Kvindekreds' Udsalg 100,00. Ved Pastor Vedde, Voldum 131,00. Ved Fru Dommer Nielsen, Nyborg: Resultat af Indsamling 129,50. Ved Fru Agathe Brandt, Halsted Skole, Aunede: Mærkesalg 13,50. Ved Spr. Gram Nyegaard, Laurbjerg: Lærer Kjeldsen 2,00. Lærerinde M. Andersen, Sletten Skole, Humlebæk 10,00. Ved Fru Marie Jakobsen, Ribe: Netto-Overskud af Armenierdagen i Ribe 119,96. Ane Kaasgaard, Risager, Pandrup 20,00. Ved Fru Inger Eich, Hørsholm: Mærkesalg 22,00. Æblesalg ved Fru Pastor Bjerre, Aarup 4,75. Ved J. Sarup, Haderslev: a) Fra Pensionist Vilh. Petersen 2,00, b) Gennem Simonsen, Hjerting 22,00, c) ved Mødet og ved Mærkesalg 218,55, ialt 242,55. Ved Fru Cecilie Dalsgaard, Frederikshavn: a) Mærkesalg 100,00, b) Ved

Pastor Faber 30,00, c) Socialdemokraten 3,00, d) V. V. 3,00, e) C. D. 5,00, ialt 141,00. Ved Fru Dommer Jørgensen, Faaborg: Mærkesalg 25,00. Ved Lærer J. K. Rasmussen, Auning: Fra Grundtvigske Konvent for Randers og Omegn 100,00. M. H. 5,00. Ved Frøken Karen Jeppe: Anonym Giver i Aarhus, 2 Obligationer á 2000 Kr. nom. 4000,00. Ved Toldkontrollør Schmidt-Hansen, København: Fra Havnemester Bonde 10,00. Lærer Kirkeskov, Gjedved Skole 30,00. Ved Fru Laura Lind, Udby Pigeheim, Nørre Aaby 250,00. Ved Pastor Emil Larsen, Holstebro: Resultat af Armenierdagen 91,00. Ved Lektor H. H. Nissen, Kolding: Overskud fra Armenierdagen 55,00. M. Hünel, Klampenborg 5,00. Ved Fru Dommer Nielsen, Nyborg: Direktrice Frøken Wahlstrøm, Nyborg 100,00. Frk. Mimi Liebe, København 100,00. Ved Frk. Henni Forchhammer: a) Inds. i Høng ÷ Rejsepenge 123,00, b) Inds. i Vallekilde ÷ Rejsepenge 143,00, c) Gave fra Gdr. Jens Pedersen, Faarevejle 10,00, ialt 276,00. Ved Hr. Sporon Fiedler, Nordskov: Indkommet ved Frk. Jørgens Foredrag med Fradrag af Armenierudgifter 302,45. M. P., Hillerød 5,00. Ved Grosserer Christian Daell: Under Mærket „Andel af 10 % Ribe“ 50,00. Ved Spr. Troensegaard Hansen, Graasten: Halvdelen af Offer i Graasten 25,00. Ved Frk. I. M. Sick: a) Fra Jordrup Kredsen ved Fru Boesen, Stenbogaard 42,00, b) Pastorinde Bjerg-Nielsen, Vive Præstegaard 20,00 ialt 62,00. Ved Vald. Bendixen, Humble: Indsamlet i: Magleby 79,00, Langelse 37,50, Lindelse 63,00, Humble 110,00, Kædeby 90,00, Hangbølle 10,00, Fodslette 96,00, Skrøbelev 50,00, Ristinge 42,00, Hesselbjerg 34,00, Hellsned 32,00, Snøde 50,00, Tranekær 54,00, Tryggelev 30,00, Fuglsbøl 32,00, X 10,00, X 125,00, Fru Lütken 10,00, Pilegaard, Nordenbro 5,00, Have, Hou 5,00, H. J. Karstensen 5,00, X 25, X 50,00, G. A. H. 10,00, X 2,00, ialt 1056,50. Lærerinde A. K. Amorsen, Varde 20,00. Ved Fru Louise Raaen, Aalborg: a) Mærkesalg 40,00, b) Sagfører Rasmussen og Frk. Muhlendorf 10,00, ialt 50,00. Ved Frimenighedspræst Marius Olsen, Bavlund: Efterslet fra Indsamlingen i Bavlund Frimenighed 10,00. Ved Frk. Anna Olesen, Struer: Mærkesalg 10,00. Isenkræmmer Oluf Brønnum, Tordenskjoldsgade 21, 1., Kbhvn. 100,00. Lars Hansen og Hustru, Tranekær 125,00. Ved Adjunkt H. Granzow og Fru Apotheker Davidsen, Silkeborg: a) Mærkesalg 200,00, b) Inds. ved Frk. Jørgens Møde 200,00, ialt 400,00. Ved Fru Dommer Nielsen, Nyborg: Indk. ved Frk. Jørgens Møde i Nyborg 200,00. A. Thygesen, Classensgade 25, Kbhvn. 5,00. Ved Frk. A. E. Mathiesen: a) Mærkesalg 25,00, b) M. og L. Brusck, Hellerup

10,00, c) Mærket 5 Kr. + 4 Kr. + 1 Kr. = 10, ialt 45,00. Fru Kancelliraadinde Rosenvinge, Odense: a) Inds. i Odensekredsen ved Frk. Jørgens Møde 600,00, b) Kontingent fra Odensekredsen 100,00, ialt 700,00. Ved Frk. Jørgens Afskedsforedrag i K. F. U. K.: a) Kollekt 155,62, b) M. F. 100,00, c) A. H. 10,00, d) Uden Mærke 5,00, ialt 270,62. Frk. H. Knudsen, Næstved 10,00. E. K. P., Odense 2,00. Uden Mærke 1,00. Ved Frimenighedspræst Niels Dael, Liselund: Indk. ved Frk. Jørgens Møde 293,00. Fru Agathe Brandt, Halsted Skole, Aunede: Mærkesalg 1,00 + 6,50, ialt 7,50. Ved Spr. C. I. Bang, Skellerup: Fra Skellerup-illinge Sogne 24,95. Ved Spr. J. Eriksen, Asserballe: Indk. ved Frk. Jørgens Møde i Sønderborg 200,00. Fr. Christensen, Lejbøllegaard 10,00. Overretssagfører O. Swendsen, København 10,00. Fru Helga Pors, Odense 40,00. Fru Bay, Paastrupgaard, Slangstrup 5,00. Ved Vald. Bendixen, Humble, Restbeløb fra Indsamlingen paa Langeland 250,00. Ved Pastor Gislason, København: Fra Ingrid og hendes Forældre 4,25. Ialt Kr. 13.118,99.

B. Solgte Haandarbejder.

Ved Frk. Elisabeth Andersen, Aarhus: Solgte Haandarbejder ved: a) Bazaren i Aarhus 2099,85 b) Frk. Signe Veel Jeppe 500,00, c) Pastor D. v. Huth-Smith, Kegnæs 174,00, d) Fru A. Holm Juncker, Silkeborg 154,00, e) Frk. Karen Bjerre, Skydebjerg 191,50, f) Frk. C. Raunholdt Jensen, Kbhvn. 200,00, g) Frk. Signe Veel Jeppe, Lyngby 238,00, h) Frk. Henni Forchhammer, Kbhvn. 255,50, i) Fru Oline Hansen, Brønderslev 200,00, k) Fru Pastor Gram, Nyegaard, Laurbjerg 120,00, l) Frk. Kirsten Laursen, Hadsten 111,00, m) Fru Meta Albretsen, Ringe 700,00, n) Fru Ida Dambæk, Præstø 308,00, o) Fru Nyholm, Ballestrup 310,00, p) Fru Raunholdt Jensen, Kbhvn. 100,00, q) Fru Pastor Agnes Bavnshøj, Hassing 174,00, r) Fru Agathe Brandt, Halsted Skole pr. Aunede 459,50, s) Bazarfond 51,00 t) Børnehjemsarbejde 114,00. Ialt Kr. 6.460,35.

C. Salg af Postkort.

Ved Frk. Elisabeth Andersen, Aarhus 9,00. Ved Frk. Henni Forchhammer 55,00. Ialt Kr. 64,00.

D. Til en Selvbinder til Landbrugs-kolonien.

Ved Fru Hulda Pedersen, Aabyhøj 410,00.

December 1925.

A. Gaver.

Ved Fru Esther Broch: Uden Mærke 10,00. A. B. 25,00. A. Witt Hansen, Kbhvn. V. 10,00. Ved Stiftsprovst Lützhøft, Odense: Fru Raffenberg 10,00, Sv. M. 5,00, J. 10,00, M. Bay Olsen 10,00, Henribay 6,00, Arkitekt Jensen 8,00, Lektor Loft 10,00, Redak-

tør Dreyer 10,00, X 5,00, Fru L. og Frk. L. 3,00, Frk. Petersen 1,00, Frk. P. 1,00, L. 1,00, ialt 80,00. Ved Højskolelærer Peder Jakobsen, Ry: Fra Ry og Omegns Ungdomsforening 56,62. Giro 8925 15,00. Ved Fru Dommer Nielsen, Nyborg: Nyborg grundtvigske Kirkekreds 100,00. Lærerinde Frk. Anna Larsen, Vridsløselille, Taastrup 125,00. Ved Professorinde Buhl, Hillerød: Efterslet fra Indsamlingen 41,00. Ved Fru Amalie Berntsen, Vejle: Efterslet fra Indsamlingen 90,00. Ved Spr. Th. Holme, Melby 10,75. 6. I. 10,00. Ved Hofjægermesterinde Sporon-Fiedler: Indsamlet ved Pastor L. B. Leth i Herringe og Gestelev Kirker 100,50. Ved Spr. Otto Sommer, Serup pr. Lemming: Fra Serup Kvindekreds 20,00. Ved Spr. Bartholdy-Møller, Eiby: Fra Eiby-Dalby 20,00. Ved de samvirkende Menighedsplejer 2,00. Ved M. Birkedal, Brande: Fru Anna Sønderholm, Brande 2,00. Ved Husejer Peter Jensen, Bjergsted, Jyderup 45,00. C. M. Savery, Horsens 11,00. Bodil Jensen, Vedskølle pr. Tjæreby 5,00. Ved Pastor Bjerre, Skydebjerg: a) Indsamling paa Sorø Højskole 106,00, b) Indsamling ved K. Jeppes Møde i Aarup 325,50, c) 2 Aarsbidrag á 10,00 Kr. = 20,00, ialt 451,50. Ved Spr. Gram-Nyegaard, Laurbjerg: Fra H. Martinius Andersen, Floes, Østergaard 20,00. Ved Spr. J. Eriksen, Augustenborg: Indsamlet af Overlærer Vinter: a) Fra den tysksprogede Skole 23,00,

b) Fra den dansksprogede Skole 22,00, ialt 45,00. Ved Fru Agathe Brandt, Halsted Skole, Aunede: Mærkesalg 8,00. C. I. Busch, Odense 25,00. Frk. Marie Brasch, Nivaagaard 20,00. Frk. Y. Winge, Løften Skole, pr. Hinnerup 25,00. Lærer S. N. Mouritsen, Lustrup Skole, Ribe 5,00. Uddeler Andersen, Aarslev, Randers 50,00. S. Andersen, Katrinebjerg Ungdomshjem, Aarhus 2,65. Ved Fru Esther Broch: Julegave fra Fru Møller og Frk. Høy 20,00. Ved Frimenighedspræst Clausen Bagge, Ringkøbing: Fra Enkefru Lauridsen, Ø. Strandgade, Ringkøbing 7,00. Frk. Elna Poulsen, Ballerup 10,00. Fru Lektor Hammer, Aarhus 10,00. Fru Rigmor Nielsen, Kibæk 10,00. Ved Plejemoder Mine Hjortshøj, Nakkebølle Sanatorium: Inds. i Anl. af Armenierdagen 37,00. Enkefru Marie Paulsen, Lindehuset, Ryslinge 150,00. Fr. Askegaard, Tjæreby Skole, Korsør 10,00. Fru Henriette Jessen, Vamdrup 13,35. Ved Søster N. Hansen, Kværs, pr. Tørsbøl: Unævnt 5,00. Spr. Manniche, Fredericia 5,00. Agnete Hansen, Korsør 2,25. Ved Fru Meta Albretsen, Ringe: a) Fru Marie Winther, Ryslinge 10,00, b) eget Bidrag 10,00, c) Mærkesalg 10,00, ialt 30,00. Ved Fru Signe Veel, Lyngby: a) Indtægt ved Frk. Karen Jeppes Foredrag 90,00, b) Mærkesalg 25,00, ialt 115,00. Ved Lærer Fr. Damsager, Tvede Skole, pr. Horslunde: Udbytte af 2 Foredragsaftener i Nøbbet og Tvede 15,00. Ved

Frk. Elisabeth Andersen, Aarhus: Gave fra Fru Jepsen, Kbhvn. 5,00. Fru Sophie Meinig, Strø Præstegaard, Skævinge 10,00. Alexander Hjortnæs, Skovlen, Vodskov 10,00. Ved Pastorinde O. Madsen, Vejerslev Præstegaard, Vils: Indk. ved Møde i Præstegaarden 16,00. Bispinde M. Nielsen, Margrethevej 7, Kbhvn. V. 10,00. Sofie Kaltoft, Obbekjær, Ribe: Mærkesalg 30,00. Ved Dannekiold-Samsøe, Bjørnehavegaard, Stouby: a) Mærkesalg 10,00, b) Extra 5,00, ialt 15,00. M. Egede Østerby, Tranbjerg 10,00. Anonymt 10,00. Fru Clay-Petersen og V. Dalgaard, Kolding 32,00. Ved Bankfuldmægtig Hansen, Tønder: a) Mærkesalg 77,97, b) Bidrag i Anledning af Frk. Jeppes Besøg 40,00, ÷ Annonce 13,75, ialt 104,22. Overskud fra Bazaren i Kbhvn. 943,86. (Angaaende solgte Haandarbejder ved Bazaren, se under B.)

Malermester Ole Jensen, Kbhvn. V.: Mærkesalg 15,00. Ved Proprietær K. Jessen, Ullemose: Fra 3 forskellige 85,00. Rasmus Pedersen, Gryderup 30,00. Sognepræst Hansen, Hvalsø 10,00. Ved Frk. Anna Vedde, Kbhvn., Margaret Graham, London: 10 sh = 9,55. Ialt Kr. 3216,25.

Endvidere har vi fra X og Y i Høng modtaget 1 *Fotografiapparat*.

B. *Solgte Haandarbejder*.

Ved Fru Meyer Benedictsens 43,00. Ved Fru Signe Veel, Lyngby 43,25. Ved Frk. Elisabeth Andersen, Aarhus: Solgt ved Frk. Henni Forchhammer

Misak.

Et Livsbillede fra Armenien.

(Fortsat).

Af Karen Jeppe.

De sang en Sang for hende; men Misak kunde ikke faa en Lyd frem af bare Spænding. Saa steg Hr. Eckart af Hesten og gik langs med Rækken, naturligvis for at føre hendes Dreng frem for hende.

Nej, det kunde det dog ikke være, han gik jo Misak forbi.

Ja, dog, nu trak han en Dreng frem, en af Børnehjemmets Undermaalere, med et stort, uformeligt Hoved, i alle Maader en rigtig dum og grim Dreng.

Hun blev da ogsaa aabenbart skuffet, det var, som om en Sky gik hen over hendes Ansigt; men saa smilede hun igen og klappede Drengen paa Kinden.

Misak derimod, han kunde ikke smile, for ham var Solen gaaet ned, og den stod ikke op igen de første Dage. Han følte det, der var sket,

som en Uretfærdighed. Den anden Dreng havde en Moder, et snavset, udannet Kvindfolk ganske vist, men dog en Moder, og hun passede godt nok til ham. Hvorfor skulde han have en til, mens han selv stadig stod alene? For vel sagde Hr. Eckart, at hun vilde være en Moder for dem allesammen; men der var jo 300 Børn. Nej, han fik sikkert ikke noget ud af hende. Det var en dyb Skuffelse, den var ikke saadan at forvinde.

Tiden gik sin Gang, og den næste Sommer tog Misak Afgangseksamen ved Urfas Skole. Asadur, den lille Dreng, han havde delt Seng med den første Aften i Børnehjemmet, stod ogsaa nu ved Siden af ham, da Miss Shattuck efter Højtideligheden i Kirken gav dem deres Eksamensbeviser.

Nu var det næste Spørgsmaal, om de skulde gaa videre med Skolegangen og komme paa det amerikanske College i Aintab, eller om de skulde gaa over til at lære Haandværk.

Ohannes Effendi vilde have dem paa College begge to; men Børnehjemmet havde kun Raad til at sende een, og saa blev det Asadur, der kom af Sted.

Misak vilde ogsaa helst selv ind i et Haandværk, da han ikke følte sig rask nok til at magte Studeringerne. Han valgte at blive Skomager og begyndte paa sit Fag i Børnehjemmets Værksted.

Dermed traadte han ind i de store Læredrenge Rækker, og de levede paa Krigsfod med Ohannes Effendi. Da de fem oprindelige Børnehjem var blevne forenede under to Husfædre og var flyttede ind i en stor Chan uden for Samsatporten, havde han foruden sine egne ogsaa maattet overtage Hrumians Dreng. Det var blevet ham for meget, han kunde ikke magte dem, og naturligvis var det værst med de store.

100,00, Lærer Regnar Andersen, Taa-derup, 52,00, Pastor E. Larsen, Holstebro, 234,00, Frk. Lissner, København, 205,00, Fru Pastorinde Bjerre, Skydebjerg pr. Aarup, 333,50, Fru Dr. Andersen, Lemvig, 178,75, Pastor Eriksen, Asserballe, 280,00, Fru Pastorinde Olga Madsen, Vejerslev, Vils, 263,00, Solgt fra Depotet 600,00, Bazarfonden 68,40; ialt 2314,65. Solgt ved Bazaren i København 9137,29. Ved Frk. Henni Forchhammer 46,00. *Ialt Kr. 11,584,19.*

C. Salg af Postkort.

Ved Frk. Henni Forchhammer Kr. 16,00.

Bidrag modtages fremdeles med Tak.

Prokurist *Johs. Malmstrøm*,
Kasserer,
Slotsholmsgade 16. København K.
Bidrag kan ogsaa indbetales paa Konto:

Postgiro 2954.

De danske Armeniervenner.
Holbergsgade 4. København K.

Noter.

Frk. *Karen Jeppe* rejste i Midten af December tilbage til Aleppo. Styrelsen har faaet Brev om, at hun er vel ankommet.

* *

Den tyrkiske Gesandt i København, *Haidar Ali Bey*, slaar i et Interview i

„Berlingske Tidende“ til Lyd for at sende danske Landmænd til Tyrkiet og paa den Maade skabe danske Landbrugscentre i det Fremmede.

Det gælder om at fylde de Huller, der er Resultatet af de armeniske Myrderier og de græske Masse-Udvisninger!

Om danske Landmænd maatte føle særlig Lyst til at bosætte sig, hvor Hundretusinder af Kristne har lidt den forfærdeligste Skæbne, er et stort Spørgsmaal. Den nuværende tyrkiske Regering har Græker-Udvisningerne paa sin Kappe og er direkte Arvtager efter de Ungtyrkere, der foranstaltede Massakrerne. Nogen Sikkerhed for Kristnes Liv og Ejendom vil der næppe blive i Tyrkiet, saalænge Forholdene er som nu.

* *

Den franske Politiker *Jouvenel*, der nu har Styret i Syrien, synes allerede at have redresseret en stor Del af de Fejl, Forgængereren, General *Sarrail*, begik, Ogsaa vor Virksomhed i Aleppo er overordentlig glad ved *Jouvenels* Udnævnelse.

* *

Der er al Sandsynlighed for, at Medlem af vor Styrelse, Frk. *Henni Forchhammer*, paa en Orientrejse nu til Marts vil faa Lejlighed til at komme til Syrien og besøge vore Udsendinge i Aleppo og Frk. *Jeppe*s Landbrugskoloni.

* *

Et stort Beløb, indkommet ved Salget af Armeniermærkerne, er sendt til Aleppo beregnet til *Uddeling af Brød* til de ulykkelige Tusinder i Baraklejerne, hvor

Forholdene efter Frk. *Jeppe*s Skildringer nu er værre end nogensinde.

* *

Vor hidtidige Minister i Tyrkiet, *C. E. Wandel*, har nu faaet sin definitive Afsked, idet Gesandtskabet i Konstantinopel er blevet nedlagt. Til udsendt Konsul i Konstantinopel (med Titel af Chargé d' Affaires og Mulighed for at træde i diplomatisk Forbindelse med Angora-Regeringen) er udnævnt Kaptajn *V. U. Malthe-Bruun*, der kommer fra London, hvor han var 1. Legationssekretær.

* *

I sit Februar-Møde bevilgede Komitéen et Tilskud paa 500 sv. Francs til den *armeniske »Foyer«* i Genève. Til Gengæld bortfalder Tilskudet til den internationale Liga.

* *

Redaktion — Ekspedition. Vi henleder igen Opmærksomheden paa, at alle Meddelelser vedrørende Bladets Bestilling og Afbestilling, Forsendelse og Betaling sendes til Kontoret, Holbergsgade 4. Til Redaktionen rettes kun Breve vedrørende Bladets Læsestof, Artikler og Nyheder.

Armeniervennen

udgaar 6 Gange aarlig og koster 2 Kr. 35 Øre aarlig. Bladet kan bestilles ved **Indsendelse af Beløbet** under Adresse „Armeniervennen, København.“

Udgivet af „De danske Armeniervenner“ under Redaktion af Overretssagfører *H. F. Ulrichsen*, Boldhusgade 6, København K., Tlf. C. 13602.

Trykt i Carl Bryrups Bogtrykkeri, Kbhvn. K.

Misak var da ogsaa rigtig oplagt til Strid; for han var træt og nervøs af for meget Skolearbejde. Modgang gjorde ham pirrelig og opfarende, og da Ohannes Effendi ikke tog paa ham med bløde Hænder, gnistrede han snart af Trods. Den blev undertiden saa stærk, at den rent rev hans Forstand over Ende; for ellers kunde han jo nok ved lidt Eftertanke sige sig selv, at han skulde være forsigtig, han kunde endnu ikke fortjene sit Brød ved sit Haandværk, og han kunde vist heller ikke være sikker paa at finde Optagelse i Krikors Hus.

En Gang saa det rigtig galt ud. Misak havde forløbet sig, ikke blot over for Ohannes Effendi, det gik saa tit paa, men ogsaa overfor den danske Dame, der nu daglig kom og gik i Børnehjemmet, ja, han havde aabenlyst budt hende Trods. Hun gik sin Vej den Aften uden at sige noget; men der kunde jo ikke være Tvivl om, at han næste Dag maatte blive vist bort, for det var noget helt uhørt der paa Anstalten.

„Misak maa jo være tosset“, sagde de andre Drengene. „Og hvad har hun desuden gjort ham? Naa, han flyver da ud inden Aften“. De begyndte at tage Afsked med ham. Hans Lod var beseglet.

Misak sad i Spænding den hele Dag. Selvfølgelig fortrød han det. Der havde ingen rigtig Grund været til al den Staahej, og det kunde faa slemme Følger. Men tilstaa det vilde han ikke for alt i Verden. Han vilde vende sig og gaa uden et Ord, naar nu Slaget faldt, saa hellere dø af Sult. Han var rigtig i Krigshumør. Men bare der vilde ske noget, hans Nerver kunde næsten ikke udholde Spændingen mere.

Endelig hen ad Aften kom der en Dreng farende og raabte ind ad Døren til Værkstedet: „Hun er kommet.“ Misak tabte Skoen, nu blev det utaaleligt.

Ti Minutter efter kom der Bud: „Misak skal komme op paa Værelset.“ Han sagde Farvel til Mesteren; for han troede ikke, at han kom tilbage til Værkstedet mere.

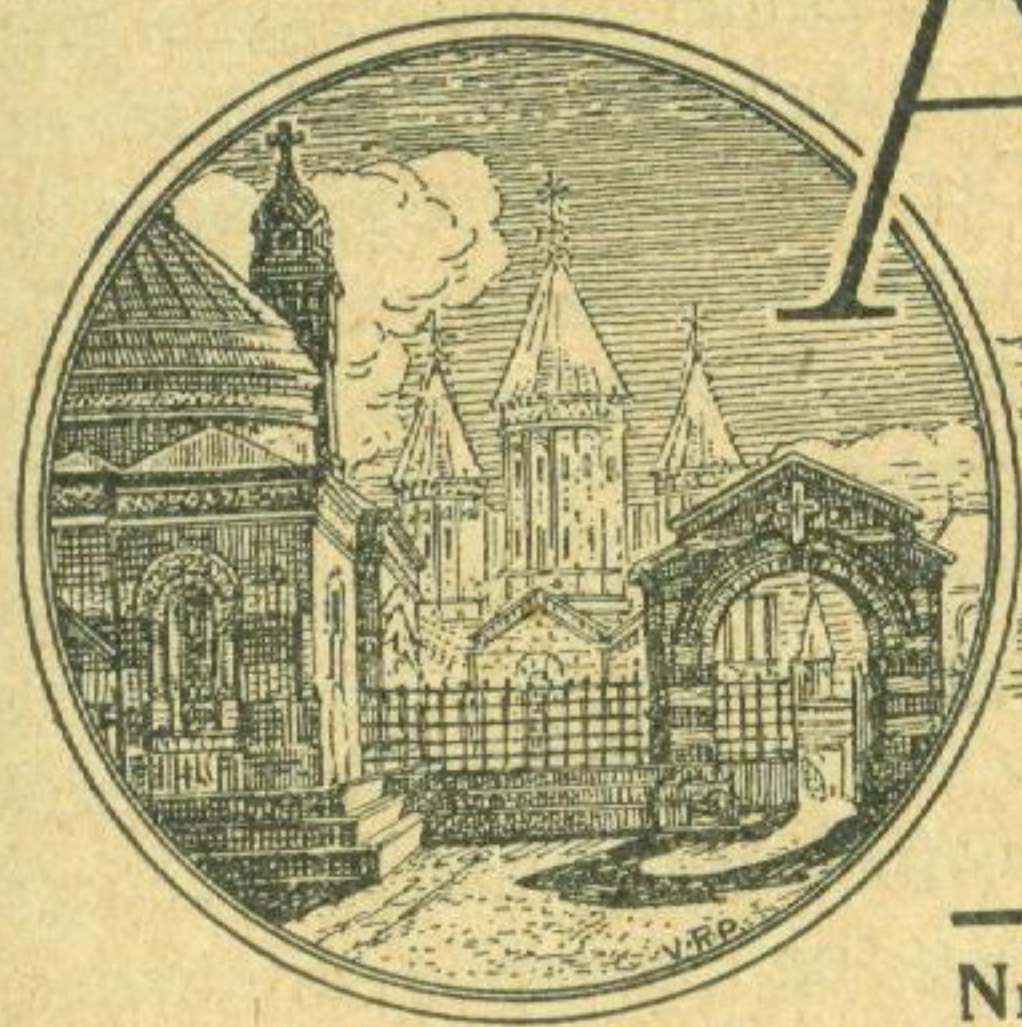
Det var alligevel sin egen Sag, at

staa der alene foran hende inde i Værelset; for hun skændte ikke, hun bare saa paa ham, og det var, som om hele Krigshumøret havde gemt sig i en Krog, hvor han ikke kunde finde det mere.

„Er Du syg, Misak, eller fejler Du ellers noget, siden Du bærer Dig saadan ad? Du skulde hellere sige mig, hvad det er. Jeg vil jo gerne hjælpe Dig, hvis jeg kan“.

Ordene svirrede saa underligt rundt for ham, de kom saa overraskende, saa han knapt nok fik Meningen ud af dem. Men Stemmen var varm og blød. Det var mest den, der gik ham til Hjærtet.

Hvad skulde han svare? Han syntes, det var umuligt at forklare hende alt det, der plagede ham. Ikke et Ord faldt ham ind, ikke en Gang; det obligate „Om Forladelse“, som Drengene ellers var saa godt dresserede til at komme med ved enhver Lejlighed. Men det behøvedes aabenbart heller ikke, det lod til, at hun forstod det altsammen uden Ord. (Fortsættes).

ARMENIERVENNEN

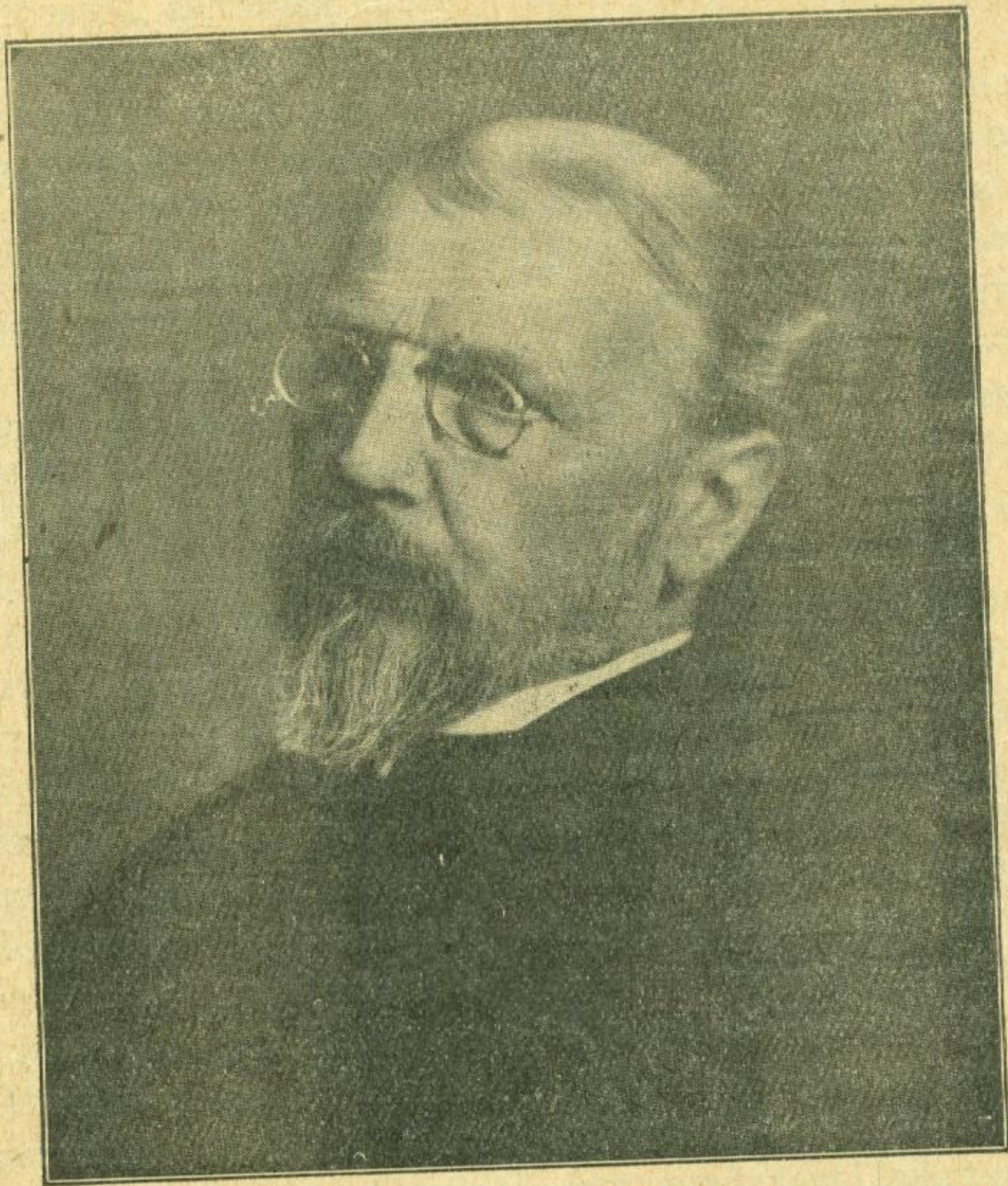
Nr. 3-4

Marts-April 1926

6. Aarg.

Dr. Johannes Lepsius.

Vor Formand, Hr. Åge Meyer Benedictsens, der gennem mange Aar har arbejdet sammen med Dr. Lepsius, skriver nedenstaaende smukke Mindeord om den afdøde tyske Armenierven.

I Kampen for at hjælpe det armeniske Folk er der næppe et enkelt Menneske, hvis Gærning lyser med den Glans som den tyske Mands, Dr. Johannes Lepsius.

Hans Død, den 3. Februar, fulgt efter aarelang tiltagende Svaghed, er et bittert Tab for vor fælles tunge Sag.

Han var en ædel Søn af en højtbegavet Fader, Ægyptologen Geheimeraad Lepsius. Johannes Lepsius var betydelig som Menneske, rig som Aand og af en sjælden Alsidighed i Kundskab og Interesser.

Der var over ham en betagende S sammensætning af dyb Alvor, vidt Syn og lys Livsfølelse.

Med al sin stærke Nationalstolthed som Tysk ejede han dog en Verdensmands Bøjelighed og Forstaaelse, en Modsætning hans Menneskelighed og religiøse Pligtfølelse byggede Bro over.

Alle disse Gaver bragte han som ung Præst, greben af Armeniens Ulykke, dette Folk. Abd-el-Hamids frygtelige Kristenmyrdrier rejste en hellig Harmes hos Lepsius og i dyb religiøs Følelse af, at Gud kaldte ham til denne

ny Gærning, slap han sit tidligere Livskald og kastede sig ind i et mægtigt Arbejde for at raade Bod paa Voldsdaaden mod kristne Medmennesker.

I Aaret 1896 udsendte han Bogen: „Armenien und Europa, eine Anklageschrift.“ Kendt med Orienten fra Rejser og Forskninger i Palæstina lykkedes det ham gennem sine Forbindelser som én af de allerførste at faa nøje rede paa Skændslerne, og i overvældende Kraft, fuld af rolig Saglighed, uimodsigelig Sikkerhed og bitter Smærte, udsendte han sin Anklage mod tyrkisk Grumhed og europæisk Svigefuldhed. Dette Skrift gjorde ham navnkundig og aabnede Tusinder af Hjærter for Armenien i Tyskland. Regeringens tyrkervenlige Politik følte sig besværet. Man bad Lepsius tie eller forlade sit Præsteembede, han valgte det sidste.

I Løbet af faa Aar stampede Lepsius en kraftig Bevægelse frem i sit Land til Støtte for sine storlaaede Planer om Hjælp til de ulykkelige. Snart strakte sig fra Khoi og Urmia i Persien over Van og Diarbekir til Urfa i Mesopotamien en Række af Børnehjem for forældreløse eller værnløse smaa. Der udsendtes dygtige Mænd og Kvinder til Opdragere og Ledere; Værksteder for de større Børn aabnedes, Snedkerier, Skomagerier, Tæppevæverier. I Forbindelse med svejtsiske Armeniervenner oprettedes et Hospital i Urfa, og gennem et udmærket Maanedsskrift og ustandselig Agitation holdtes Stemningen og Offerviljen levende. Bog paa Bog om Orientens Forhold udgaves.

Den tyske Regering bragte, først mod sin Vilje siden med voksende Forstaaelse af Arbejdets Betydning for tysk Indflydelse i Orienten, diplomatisk Støtte overfor det vrangvillige Tyrki.

Lepsius' hele Arbejdsaaend afveg i meget fra den offerfulde Gærning de tyske Pietister, den saakaldte Frankfurterkomité, udførte i Armenien, skønt ogsaa dette Arbejde var vakt til Liv af ham. Lepsius' vidtspændte Personlighed var imod de fromme Forsøg paa „at vinde smaa Sjæle“ i det ulykkelige Folk ved at fjærne Børnene fra deres nationale Kirke og eneste fælles Bolværk mod Fjenden. Lepsius indsaa tværtimod Betydningen af den gamle Kirkes Liv og søgte at arbejde Haand i Haand med Armenierkirkens Førere. Hans Arbejde gjaldt et helt forpint Folk, ikke blot de enkelte Sjæle.

Det er ikke muligt her at skildre den Betydning, Lepsius' Arbejde har haft. Ved gentagne Rejser gennem Armenien og Tyrkiet blev han personlig kendt med Forholdene, og mer og mer fæstnedes hos ham en Tanke, der vistnok længe var hans aandelige Kraftkilde: Armeniermyrderierne var for ham Guds Kalden paa den kristne Mission til Islams Omvendelse, og Lepsius tænkte sig sikkert Tysklands Kristne som Foregangsfolket her. — Snart oprettede han i Potsdam et orientalsk Seminarium og optog Østerlændinge som Elever her. I Bulgarien grundedes en Missionsstation, hvor en tyrkisk Proselyt ledede Arbejdet og udgav et Blad til Islams Omvendelse, „Günesj“ — Solen. Lepsius omdøbte nu sit hele Arbejde og kaldte det „Deutsche Orient Mission.“

I urokkelig Tro til Fremgang og store Gærninger holdt Lepsius sit omfattende Arbejde oppe uden at sky nogen Vanskelighed og med lys og dristig Handlekraft, skønt det ofte kneb kvalfuldt med Pengemidlerne — her behøvedes aarligt hundrede Tusinder — til Verdenskrigen kom med dens Gru og Armenierfolkets blodige Oprivelse.

Hans hele 20-aarige Arbejde styrtede sammen, Rædselsefterret-

ninger og jammerfulde Nødraab naaede hans Øre. Tyskland, hans Fædreland, var selv i Forbund med Morderfolket, Tyrkerne — alle ubehagelige Meddelelser derfra undertryktes. Men med beundringsværdig Aandssmidighed, uden at fortvivle, tog Lepsius ene Arbejdet op mod alle.

Han rejste med sin Regerings Indvilligelse til Konstantinopel midt under Myrderierne i Asien, fik Audiens hos Blodmennesket Enver Pasja — da Krigsminister — og blev klar over, at her maatte alt Haab om at faa Rædslerne standsede eller Ofrene hjulpede lades ude.

Men Lepsius samlede Meddelelser om Kendsgærningerne og udsendte fortroligt til Venner og Medarbejdere den frygtelige Beretning i Bogen: „Todesgang des armenischen Volkes.“

Derved forbitrede han sin Stilling til sin egen Komité, der i Ængstelse ansaa det for farligt og „upatriotisk“ at røre ved denne Rædsel — og efter en haard Strid blev Lepsius tvunget ud af det Arbejde, han selv havde skabt.

Syg og svært stillet rejste han med sin Familie til Holland og blev der til Krigen endte, utrættelig optagen af Virksomhed, humant og politisk, for de mishandlede Kristenfolk i Østen. Næppe var Krigen forbi, før Lepsius atter var hjemme, og i den ændrede politiske Luft udgav han, paa Regeringens Opfordring og for at rense Tyskland for den falske Beskyldning at være medskyldig i Kristenmyrderierne, en stor Aktsamling, alle diplomatiske Udvekslinger mellem den tyske og tyrkiske Regering i den armeniske Sag: „Armenien und Deutschland“, 1919.

Under store personlige Savn, svækket af Helbred og uden sikker Fremtid, stod Lepsius nu, medens Tyskland selv laa i Nød og Krampe — alt Arbejde for de mishandlede i Østen syntes umuligt. Han var ene, i Strid med sit eget Selskab, alle fordums Stationer var ødelagte, Armenierne omkomne eller splittede, de tyske Hjælpere flygtede eller bortjagne — og ingen tysk Gærning taaltes i de Lande af Sejrherrerne.

Og dog helmede denne Mand ikke. Under store Vanskeligheder holdt han et særligt Blad oppe: „Der Orient“ — og næppe lyste Himlen lidt op over Tyskland, før Lepsius tog fat, kaldte de tidligere Venner „til Vaaben“ paany — drev en kraftfuld Agitation og opbyggede et nyt Selskab til Hjælp for Armenien. Han hamrede Viljen frem i Tusinder, kaldte paa Æres- og Skamfølelsen hos sine Landsmænd og naaede snart atter frem i forreste Række i Kampfronten. Ved Hjælp af svejtsiske, amerikanske og danske Selskaber genoptog Lepsius sin Virksomhed i det for Tyske lukkede Land.

Allerede i 1924 kunde det nye tyske Selskab tilbyde at aflaste Amerikanernes „Near East Relief“ for et af deres store Børnehjem. Lepsius tilbød at overtage det af 400 Børn beboede Hus i Ghasir (Libanon). Svejtseren, den tapre Missionær og lægekyndige Jacob Küntzler, gammel i Lepsius Tjeneste, blev Leder.

Men disse sidste Anstrengelser nedbrød de sidste Kræfter — omtrent 66 Aar gammel døde Johs. Lepsius under et Ophold i Meran.

Disse Ord er kun en svag og haltende Mindetale over denne stolte Mand. Lepsius var samtidig en betydelig Teolog, udgav adskillige vægtige Bøger og længe Tidskriftet: „Das Reich Christi“, han var en lang Tid udset til Professor i Greifswalde, og han var en dygtig politisk Skribent. Det var ham, der efter Krigen sammen med Geheimeraad Thimme fik det Hverv at udgive alle Aktstykker om Kejser Wilhelm II's Udenrigspolitik. I 14 Bind udkom de, med Indledning og Noter.

Men Lepsius var desuden dramatisk Forfatter; der er opført Arbejder af ham, og endnu i sine sidste Leveaar digtede han.

Vi danske Armeniervenner staar i særligt Forhold til Lepsius. Det var med ham, vi først traadte i Forbindelse, da vi fik Viljen til at arbejde, men endnu var for svage til selv at grunde nogen Station dernede. Han aabnede os vor første Virkekreds, fordelte vore Midler og tog allerede i 1903

Karen Jeppe i sin Tjeneste, senere i 1907 endnu en ung dansk Pige, Else Kjærsgaard, som faa Aar efter døde dernede.

I Lepsius' Tjeneste voksede Karen Jeppe til den kraftfulde, viljefyldte Sjæl, hun nu er blevet.

Lepsius stod med sit friske, frie Syn paa Verden og Mennesker vore Tanker nærmere end nogen anden af Arbejderne derude i det mørke Land.

I dyb Forstaaelse af hvor udmærket en Fører og Raadgiver, vi har mistet ved Johs. Lepsius' Død — haaber vi, at Kærligheden til ham og Ærefrygten for ham i hans Hjemland vil holde hans Gærning oppe. Men i hans smukke, aandsfyldte Hjem imellem Potsdams Syrener er der for bestandig blevet stille.

Åge Meyer Benedictsen.

digheder og har udrettet en Del blandt de mange Beduinerstammer, der passerer det Sted.

Stationen i *Hassitshe* fortsætter, medens den i *Deir-el-Zor* er blevet lukket, da der ikke er mere „at gøre“ i den Egn. Krikor Aghas Enke passer dog vore Sager og er parat til i sit Hus at optage Armeniere, der maatte søge deres Tilflugt hos hende.

Den armeniske *Landbrugskoloni* mellem Rakka og Tel-Abiat har faaet stor Betydning som Søgestation — mange Beduiner passerer forbi den.

Djerablus er lukket, fordi der ikke kommer flere fra Tyrkiet, men vi har en ambulant Tillidsmand i *Boumboudsh*.

Hele Eftersøgningsarbejdet passes af min højre Haand og gode Hjælper, Melkonian.

Arbejdet har i 1925 kostet 2700 £ eller ca. 9 £ pr. reddet Individ.

De reddedes Helbred har ofte givet Anledning til Bekymring og i tre Tilfælde døde de syge fra os. Maaske har de paagældendes „Herrer“ i visse Tilfælde netop givet de ulykkelige fri, fordi de ventede, at de skulde dø. I de fleste Tilfælde lykkedes det dog ved god Behandling at frelse de hjemvendte — paa den Maade fra baade Død og fra Slaveri.

Vi kan meddele om nogle enkelte Tilfælde af frygtelig *Mishandling*. En Dreng havde sin Rygrad brækket med en Jernstang, en Kone havde et Dusin Saar tilføjede med Knive, en anden blev frelst efter at have været begravet levende og en Dreng havde man tilføjet frygtelige Brandsaar. De reddede var rørende taknemlige over deres Frelse.

En Mængde Kvinder er vansirede ved den *Tatovering*, de arabiske og kurdiske Stammer bruger. *Tatoveringen* har i mange Tilfælde været følt af de unge Piger som en frygtelig Brændemærkning.

Af de optagne Armeniere har 30% været Kvinder, 30% Dreng og Resten unge Mænd.

200 af de i 1925 befriede 300 Kristne har allerede i Aarets Løb fundet deres Paarørende og 33 er blevet Selvforsørgere, saaledes at

Frk. Jeppes Rapport.

Arbejdet i Folkeforbunds-Kommissionen.

Vi gengiver det væsentligste af Frk. Jeppes Rapport om Arbejdet i 1925 i Kommissionen til Værn for Kvinder og Børn i den nære Orient:

Det er [med en Følelse af dyb Taknemmelighed, jeg sender denne Rapport til vore Venner, som har arbejdet for deres stakkels fangne Søstre i det nære Østen. For første Gang siden det vanskelige Hverv at udfri disse stakkels Kvinder og Børn blev betroet mig, har jeg ikke haft Midler, som kunde holde Maal med den umaadelige Nødstilstand, — hvor kunde jeg ogsaa vente det — men jeg havde dog saa meget, at jeg kunde føle en vis Tillid til mit Arbejde.

To Gange før har jeg forsøgt at udvide min Arbejdsplan i den faste Tro, at der sikkert vilde blive skaffet Tilskud af Penge udefra. — Ak, jeg havde glemt, hvor længe det varer, før Verden virkelig naar til at indse sin Pligt i et Tilfælde som dette. Netop da min Arbejdsmaade viste sig lykkelig, og de forfulgte kom i stort Tal, maatte jeg lukke de bedste Stationer af Mangel paa Penge. Og hvormange stakkels unge Piger har set Frihedens Port lukket i lige for deres Øjne. Selv havde jeg ogsaa en haard Kamp for ikke helt at opgive Haab og Mod.

Det sidste Aar har bragt en følelig Ændring i Stillingen til Arbejdet, og nu har jeg genvundet min Tillid.

Havde vi blot fra først af haft videre Virkegrænser, bredere

Grundlag, i den hele Sag, vilde vi endnu have været i Stand til at gennemføre Gerningen. Som det er nu, er meget tabt ved Opsættelsen. De som er døde i den Tid, — og det er Tusinder — kommer ikke tilbage. Mange, som var fulde af Iver efter at udfries for fire Aar siden, har under Ud-sættelsen faaet smaa, som de ikke kan forlade, eller de har paa anden Maade underordnet sig Omstændighederne og fortvivlet.

Et endnu haardere Slag er det, at det er umuligt for os at arbejde indenfor de tyrkiske Grænser. Under Uddrivelsen af de Kristne fra det Land kunde endnu meget gøres og meget blev gjort, skønt ganske vist ad privat og ofte farlig Vej. Som Vilkaarene er nu er vi indskrænkede til syrisk Omraade.

Den mest ufrugtbare og værdiløse Holdning, vi kan indtage, er at sidde og græde over tabte Muligheder.

Det er nu den 11. Time, men hvis den bliver brugt paa rette Maade, kan meget endnu naas.

Jeg vover paany at udvide min Arbejdsplan i Tillid til, at jeg denne Gang ikke skal blive tvungen til at lukke mine Stationer, medens de er i fuld Virksomhed.

Vort Haab om at faa en Station i *Ras-el-Ain* gik i Opfyldelse. Stationen støttes af de franske Myn-

vi ved Aarets Udgang kun havde 80 Flygtninge i vort Hjem.

I samtlige fire Aar har vi ialt fundet 1100 forsvundne — de 950 er gaaet gennem vore Stationer og vort Hjem, medens i de 150 Tilfælde vor Rolle nærmest har været den at assistere de paa-gældendes Slægtninge.

I Vinter har vi haft en *Bespisning* i Gang for Baraklejrenes sultende Børn og samtidig støttet Fru Altounians Arbejde med Uddeling af Mælk til Smaabørn.

Kolonisationen i Syrien har den allerstørste Betydning. Byerne er overbefolkede, og Syriens Fremtid ligger i Agerbruget. Vort Arbejde er ikke sluttet, før vi har faaet anbragt et stort Antal unge som Landbrugere i Landsbyerne.

Der er ingen politiske Vanskeligheder ved Realisationen af vore Kolonisationsplaner. Høj-Kommissæren har personlig bedt mig finde saa mange Landsbyer som muligt til det Formaal.

I „Administrationsbygningen“ i Tel-Armen lever 11 af vore Dreng og 4 Smaapiger, men nogle af de store Dreng har allerede ned-sat sig som Bønder i deres egne Smaahytter.

Vi maa til Foraaret fortsætte ad denne Vej. Vi oversvømmes af af Andragender fra Bønder, der er udjaget fra deres Jord i Tyrkiet og som nu sulter i Syrien. En Familie kan bosættes for kun 10 £, og for Øjeblikket tegner det til at blive et godt Aar for Landbruget.

Vort Samarbejde med de *franske Myndigheder* er fortrinligt, og vi nyder en stadig større Tillid hos den indfødte Befolkning. Er Mørket end tæt og Nøden stor — vort lille Lys brænder klart, og stadig flere ulykkelige ledes af det paa Vej ud af Mørket.

Aleppo, 31. Januar 1926.

Karen Jeppe.

DE DANSKE ARMENIERVENNER

Den aarlige, ordentlige Generalforsamling

afholdes Mandag d. 10. Maj Kl. 8 Em.
i K. F. U. K., St. Kannikestræde 19,
København.

DAGSORDEN (Lovenes § 4):

1. Beretning om Virksomheden i det forløbne Aar.
2. Regnskabet for 1925.
3. Valg af Styrelsesmedlemmer (Frk. Henni Forchhammer og Frk. Elisabeth Andersen afgaar efter Tur).
4. Valg af Revisorer.

Alle Abonnenter paa „Armenier-
vennen“ er i denne Egenskab Med-
lemmer af „De danske Armenier-
venner“ og har, imod Forevisning
af Kvitteringen for Modtagelsen af
Abonnementsafgiften, Adgang til
og Stemmeret paa Generalfor-
samlingen.

Indgaaede Bidrag.

(Beløbene er angivne i Kroner).

Januar 1926.

Ved Spr. Thyssen, Ulkebøl: Indsamlet i Ulkebøl ved Lærerinde Frk. A. Doose, 50. Ved De Ferslewske Blade, 95. Ved Lærerinde K. Tiedemann: Fra Samfundet i Ager-skov, 88, Anne Emilie Jensen, Faaruplund pr. Frørup, 10. Ved Fru Agathe Brandt, Halsted, Aunede: (a) Salg af Mærker, 16, b) Gaver fra Smaabørn, 1,04) 17,04. Bert. Otto Nielsen, Bukkegaard, St. Snøde: 5. Ved Pastor Bjerre, Taars, Helligtrekongers-offer i Taars og Morild Kirker, 70,25. Ved Spr. Melbye, Græse: Fra Menigheden i Græse og Sigerslev Kirker, 14. Ved K. Glavind, Grindsted: Mærkesalg, 10. Ved „Kristeligt Dagblad“, 1069,85. Ved Spr. v. Fischer-Benzon, Svenstrup: 1/2 af Epiphamias-Kollekten 1926 i Svenstrup Kirke, 22,50. Ved K. Simonsen, Hjerting: H. Grelk, Møgelose, 3. Uden Mærke, 3. Ved Bank-direktør Hansen, Tønder: Unævnt Dame

(til Disposition for Frk. Jeppe personlig) 100. Ved „Berlingske Tidende“, 10. Ved Frk. K. Funder, Kbhvn.: Indk. ved Frk. I. M. Sicks Møde i Hedningemissionskredsen i Helligaands Sogn, 87,25. C. M. Savery, Horsens: 10. Ved Lærer J. Larsen, Skærbæk Skole, Taulov: Fra Venner i Skærbæk Skole, 120.

Ialt Kr. 1784,89.

Februar 1926.

A. Gaver til Arbejdet.

Generalkonsul v. Holck, Ordrupgaard, En Gaas, 13. Ved Frk. I. M. Sick: Mrkt. L. A. M., 5. Katha M. Jensen, Domhuset, Sønderborg, 10. Kristian Pedersen, Thise pr. Manne, 25. Lærer P. K. Andersen, Hjerm, 3,50. Ved J. Saaby, Ringsted, Mærkesalg, 10. Ved Skoleinspektør Jens Thau, Aabenraa, 74. Ved Pastor Andersen, Ødum: (a) Fru Balle, „Granly“, Ødum, 10, b) Eget Bidrag, 10, tils. 20. C. I., 20. Ved M. Steffensen, Aalborg: Fra Søndagsskolebørnene i Budolfi Sogn, Aalborg, 30. Ved Pastor G. Schmidt, Faaborg, Varde: Indsamlet ved Møde i Faaborg Foredragsforening, 40. Ved Adjunkt H. Granzow, Silkeborg: Indsamlet 17. Ved Lærer Jens Kjær, Staby: Mærkesalg, 20. Førstelærer A. Jørgensen, Vrigsted, 5, C. V. Jørgensen, Marstrandsgade 24, Kbhvn., 100. Ved Fru Karen Siggaard, Kbhvn. K.: (a) Fra Søndagsskolen i Holte, 10,60, b) Eget Bidrag, 10, tils. 20,60. C. & L. B., 10.

Ialt Kr. 423,10.

B. Solgte Haandarbejder.

Ved Frk. Elisabeth Andersen, Aarhus (December 1925—Januar 1926): Fru Sigrid Jørgensen, Faaborg, 474,50. Fru Pastorinde Gram, Nygaard, 31,50. Fru Ingeborg Munk, Høng, 197. Fru Dr. Friis Rasmussen, 739,25, Frk. Johanne Sundahl, Køge, 90. Hr. Pastor Eriksen, Asserballe, 6. Fru Kancelliraadinde Rosenvinge, Odense, 748,75. Frk. Bodil Hansen, Hjallesø, 108,50. Fru Professorinde Buhl, Hillerød, 46. Frk. M. Block, Østerg. 3. Skelskør, 159. Fru Sagfører I. Jensen, Tørring, 56,50. Frk. Henni Forchhammer, 309,50. Frk. Kamilla Budtz Jørgensen, 127,50. Solgt fra Depotet, 100.

Ialt Kr. 3,194.

C. Salg af Postkort.

Frk. Henni Forchhammer, Kortsalg, 45.

Ialt Kr. 45.

D. Indkommet til Høstmaskine.

Ved Pastor M. Johnsen, Præstholm, Boulstrup: Fra Armeniervennernes Odder-kreds, 644.

Ialt Kr. 644.

Bidrag modtages fremdeles med Tak.

Prokurist **Johs. Malmstrøm,**

Kasserer,

Slotsholmsgade 16, København K.
Telefon C. 10948.

Bidrag kan ogsaa indbetales paa Konto:
Postgiro 2954.

De danske Armeniervenner,
Holbergsgade 4, København K.

Vor Virksomhed i Syrien.

I et Brev, dateret Aleppo den 5. Marts, giver Frk. *Karen Jeppe* en Række Oplysninger om sit Virke i Syrien og om de Planer, hun nu tumler med. Af Brevet anfører vi:

Først maa jeg bringe Komitéen min varmeste Tak for den *hurtige og meget stærkt paakrævede* Hjælp. Her er faktisk mange Mennesker, der ikke har smagt Mad i 3 Dage og ikke ved, hvor de skal faa noget fra i Morgen. Jeg har udbetalt 100 £ til Fordeling mellem Folkene fra Zeitun — inklusive en mindre Sum til dem fra Biredjik og 60 £ til dem, der er mest forladte. Det er Mennesker fra de forskelligste Byer, men som er saa faa fra hver By, at de ingen Forening har; dem er der nemlig ingen, der tager sig af; de kan sidde og dø af Sult, uden at nogen agter paa det.

Dette med Foreningerne vil det sikkert interessere Dem at faa lidt Rede paa. Armenierne har, synes jeg, et stort Organisations-talent. Jo mere, jeg har med dem at gøre, jo mere forbavset bliver jeg over det. Alle Folk fra f. Eks. Marash og Omegn har, hvor de end findes i Verden, stiftet en Forening; der er Grene af den i Aleppo, Beirut, Damaskus, Saloniki, Ægypten, Nordamerika, Sydamerika, Marseille. . . . Alle disse Foreninger staar i stadig Brevveksling, og bliver en Gren overfaldet af en Ulykke, kommer alle de andre dem til Hjælp. De sender hinanden Pengegaver, hjælper hinanden at sælge deres Produkter, opsøger bortkomne Slægtninge, studerer Erhvervsmuligheder i andre Egne af Verden og hjælper hinanden med Udvandring.

Det er et ligefrem mærkværdigt System, og det er frem for alt det, der hjælper os til at anbringe en saadan utrolig Mængde af vore Kvinder og Børn hos deres Slægt.

Naar der nu indtræder noget som den ligefrem exceptionelle Arbejdsløshed, der for Tiden hærger Syrien, kommer der ikke saa lidt Hjælp hertil fra Foreningernes øvrige Grene. Det er for lidt naturligtvis; men det er nu da meget

bedre end slet ingen Ting, og de mest elendige bliver i hvert Fald hjulpede.

Anderledes med dem, der ingen Forening har. Kirken har jo nok et Øje med dem; men den har desværre ingen Midler, der kan forslaa noget. Det er igennem den, jeg har søgt at hjælpe; selv at opsøge de mest nødstedte vilde være haabløst.

Folkene fra Zeitun er blandt de daarligst stillede. De har ingen Grene i andre Byer, da de ikke udvandrede og de allesammen er *Bønder*, saa de har altid levet af Haanden og i Munden af tilfældigt Sjøv, og det er et haardt Liv. De kan ikke finde lønnende Arbejde her i Aleppo, nu da Arbejds-løsheden er saa forfærdelig.

Jeg har besøgt dem i deres Lejr, og det var trist at se arbejdsvante, haardføre Mænd staa med Hænderne i Lommerne, medens deres Familier sultede, fordi der ikke kunde opdrives Arbejde. Der er og har altid været noget ejendommeligt over Folkene fra Zeitun; det var Synd, om de sidste 2—300 Familier skulde gaa til Grunde her i Aleppo, fordi de ikke kunde faa Arbejde, hvormed de kunde skaffe sig Livets Ophold.

Løvrigt gaar det ikke de andre Bonde-Elementer stort bedre, naar undtages dem, der er flyttet ud i vort Kolonisationsdistrikt. Der er ca. 100 Familier fordelt paa 4 Landsbyer, og i det mindste 100 Familier drager ud nu i dette Foraar. Denne Udflytning fordrer ikke store finansielle Ofre. Jeg har en hel Del Smaapenge paa Haanden fra forskellige Selskaber, der vil bosætte enkelte Familier, desuden er jo Svenskernes Tractor der, og vi har en hel Del Sæd. De gamle Landsbyer passer nu sig selv, saa Drifts-Kapitalen til dels kan flyttes over paa de nye.

Det er min Mening at overlade dette Distrikt mere eller mindre

til sin egen rolige Udvikling, selv om jeg tænker, at det endnu vil kunne optage 2—300 Familier, det vil sige alle Folkene fra Garmudsh og dem af Urfa-Folkene, der ikke kan finde Plads som Haandværkere i Aleppo eller Smaabyerne omkring Euftrat.

Men saa tror jeg heller ikke, der bliver anbragt flere der. De Familier, der allerede er flyttet ud, har været meget heldige og har haft god Fremgang; men de har ogsaa særlige Betingelser. De er meget godt kendt med Araberne, taler deres Sprog og forstaar at omgaas dem, lever saa at sige i deres eget Land. Det er den særlige Fordel, Folkene fra Urfa og Garmudsh har, naar de kommer over til Mesopotamien, den har de andre ikke. Derfor tror jeg ikke, de andre kan klare sig der, og Distriktet er heller næppe stort nok til mange flere. Den armeniske Kolonisation maa jo gaa Haand i Haand med den arabiske Bondestands Udvikling, og man maa regne med, at Beduinerne begynder at blive bosiddende. *Hadjim bygger Hus nu*, det er et Tidernes Tegn.

Jeg retter nu altsaa mine Tanker mod *Aabningen af et nyt Distrikt*, og her er det, at jeg kalder paa den danske Komite. *Nu er Tiden inde for os!*

Vor første Opgave var Grundlæggelse af Industrien. Den har vi løst saa nogenlunde efter den Maalestok, vi satte os.

Systuen bør ikke være større, i hvert Fald ikke førend Toldforholdene bliver ordnet lidt anderledes i Verden.

Snedkeriet behøver heller ikke mere. Det er stort nok for een Mand og tilstrækkeligt til at optage de af vore Drengene, der egner sig til at faa en virkelig grundig Uddannelse.

Meget beklageligt er det, at *Garveriet* ikke fyldte sin Plads. Jeg savner det meget, da det var velegnet til at optage de voksne, legemligt kraftige unge Mennesker og skaffe dem et passende Erhverv.

— *Det danske Børnehjem* eksisterer endnu; men Børneantallet tager

af. Der er jo nu forløbet 11 Aar siden Deportationerne.

Ogsaa derfor staar Spørgsmaalet om Finansieringen af den nye Kolonisation paa Dagsordenen.

Hvor den nye Koloni skal ligge, ved jeg ikke endnu. Jeg har tænkt noget paa Egnen omkring Lattaquie.

Hvad den politiske Situation i Landet angaar, saa foruroliger den mig ikke. Saadan noget ser altid meget større ud udenfor, end det faktisk er. Der er Skævheder; men de retter sig nok med Tiden. Værst er det naturligtvis, at Syrien er draget ind i den franske Valuta-Misère i Stedet for at faa sit eget Møntsystem.

Den sociale Situation her i Landet er iøvrigt i Bedring.

Den armeniske Baraklejr ved Aleppo omfatter ca. 17.000 Mennesker, hvoraf dog en stor Del, selv om de bor i Barakkerne, faktisk er absorberede af Byens normale Liv og har deres Virksomhed derinde.

Det er imidlertid en Kendsgerning, at der lever langt flere armeniske *Haandværkere*, end Eg-

nen har Brug for, saa der maa tænkes paa en Udvandring. Jeg har erfaret, at der findes ikke saa faa Erhvervs-Muligheder for Haandværkere i Persien, særlig i de mindre Byer, og det Land taltaler mig meget, fordi det derfra er saa let at komme til Armenien, hvad man jo dog maa tilstræbe som det endelige Maal.

Jeg har skrevet til Direktøren for det internationale Arbejdsbureau i Genève, Albert Thomas, om det. Nu faar vi se, hvad han vil foretage sig.

— Af Bondeelementer findes derforuden Bønderne fra Garmudsh ca. 400 Familier eller ca. 1000 Mennesker fra de gamle armeniske Provinser. Jeg gør et Forsøg paa at faa dem inddraget i Nansen-Planen.

Dernæst er der ca. 500 Familier eller ca. 1400 Mennesker fra de ciliciske Egne. Det er dem, jeg lægger an paa at faa anbragt her i Syrien. I og for sig er det jo da ikke saa enormt. Jeg har skrevet til den franske Regering om det og ligeledes til Albert Thomas og til Lord Mayors Fund. Men det

finansielle Fundament haaber jeg, den danske Komité skal lægge.

Det er Stødet, der skal gives. Er først Begyndelsen gjort, er der meget, der kommer af sig selv!

Karen Jeppe.

Flygtningene i Syrien.

Den 1. Januar 1925 levede der i Syrien og Libanon ialt ca. 96.000 Flygtninge, deraf 89.000 Armeniere, 4000 assyriske Kristne, 1800 Jakobitter og 900 græsk-orthodokse.

Tallet er noget mindre end 2 Aar før — en Del Armeniere var i Mellømtiden rejst til Amerika og et stort Tal Grækere til Grækenland.

Over Halvdelen af Flygtningene levede i Vilayetet Aleppo og tilstødende Distrikter.

Det er Myndighedernes Opfattelse, at de mange kristne Flygtninge, af hvilke den største Del arbejder som Haandværkere, har bidraget til at fremme Landets

Misak.

Et Livsbillede fra Armenien.

(Fortsat).

Af Karen Jeppe.

„Ja, ja, Misak, gaa saa og husk paa, at jeg er Din Ven“.

Det var lige akkurat, han kunde sanse at kysse hendes Haand, saa stod han rød og fortumlet uden for Døren.

Nede i Værkstedet havde de større Drengene forsamlet sig for at drøfte Situationen; de var saa optagne, at de slet ikke lagde Mærke til Misak, da han kom ind. Han gik hen og satte sig stille ned med et underligt Udtryk i Ansigtet, og da de andre fik at vide, hvorledes det var gaaet, blev de ogsaa stille og listede af hver til sit.

Men for Misak var det ikke mere saa let at komme i Krigshumør; for bedst som han havde samlet sig en hel Bunke Galde, kunde et Smil faa det hele til at fordunste.

I Foraaret 1905 paa en Tid, da den danske Dame var paa en Rekreationsrejse i Libanon, kom Misak ud af Børnehjemmet, og nu begyndte hans Trængsler.

Krikor var ikke hjemme, og Chanum havde sin Nød med Svigerinderne. Hun døjede med selv at holde ud hos dem, og nu kom ogsaa Misak og faldt dem til Byrde. Helst havde hun taget ham og Kevork og var flyttet bort fra de andre, men hvad skulde de leve af? Det var blevet et meget svært Spørgsmaal, Tiderne havde forandret sig grundigt siden Massakrerne.

Urfa var kommet ind i den Periode, da Priserne paa Livsfornødenheder steg og Arbejdslønnen omtrent var det eneste, der ikke holdt Skridt med

alt det øvrige. Det gik mest ud over Armenierne; for det var dem, der skulde leve af deres Hænders Arbejde, og de var i en særlig Grad forsvarsløse. Tyrkerne havde alle Fordele paa deres Side. Loven beskyttede paa ingen Maade Armenierne imod deres Overgreb, og da nu efter Massskrerne Kapital og Grundejendom ogsaa næsten udelukkende var paa Tyrkernes Hænder, kunde de udsuge og forfordele Armenierne ganske efter Forgødtbefindende. Armenierne maatte endda kysse Tyrkernes Hænder og være glade til, om de lod dem beholde Livet!

Da saa samtidig alt, hvad de skulde have til Livets Ophold, blev dyrere og dyrere, blev det næsten umuligt at leve i Armenierkvarteret, alle sank ned i haabløs Fattigdom. Haandværkermestrene kunde daarligt nok holde Hovedet oven Vande, Svende og Drengene blev udpinte og udnyttede til sidste Draabe.

Misak vidste ikke sine levende Raad. Ingen af Skomagerne havde Brug for ham. Haa fik en Plads hos en arme-

økonomiske Vilkaar ved de mange dygtige Hænder, der er tilført Erhvervslivet.

En armenisk Tak.

Biskop *Surmeyan* fra Aleppo skriver til *Frk. Jeppe*:

„Paa Tusinder af Armenieres Vegne takker jeg Dem for de 100 tyrkiske Guldpond, De gav til Fordeling blandt vore Flygtninge fra Zeitun og Biredjik.

Tre af mig valgte Præster har fordelt Beløbet til 560 Personer, saaledes at hver har faaet 2 Medjidéer, medens Resten er uddelt til forskellige særlige trængende.

Vi er yderst taknemlige baade herfor og for den Hjælp, der blev ydet os i Vintermaanederne, da De fra Deres Køkken i den store Lejr daglig gav 700 fattige Armeniere at spise.

Vi haaber, De vil fortsætte Deres Værk, og takker ligeledes Nationernes Forbund, der gennem

Dem har hjulpet Hundreder af Forældreløse, som fra Deir-Zor Ørkenen vender tilbage til Moderkirken.“

Opkrævningen af Bladet,

der hidtil er foregaaet om Efteraaret, vil af praktiske Grunde fremtidig ske om Foraaret, hvor der ikke er saa stor Travlhed paa Armenierkontoret som omkring Armenierdagen.

De Abonnenter, der ikke inden Udgangen af April har indsendt Kontingentet, Kr. 2,35, til

**De danske Armeniervenner,
Holbergsgade 4, København K.
(Postgiro 2954),**

vil i Løbet af Maj Maaned modtage en Opkrævning paa Kr. 2,35 + Porto 0,30.

Ekspeditionen.

Frk. Jeppe beder om brugt Tøj.

Idet vi paa Armeniernes Vegne hjerteligst takker for de mange Tøjpakker, vi allerede har modtaget fra venlige og medfølelse Læsere, meddeler vi, at alt muligt brugt Tøj vedblivende er særdeles kærkomment, baade til de Armeniere, der paa forskellig Maade direkte er knyttede til Frk. Karen Jeppe's Virksomhed i Optagelseshjemmet og i Landbrugskolonien, og til dem, der stadig maa henslæbe Livet i de usunde Barakleje. Ethvert Stykke kan bruges, blot det er rent.

Vi opfordrer vore Læsere til at afse deres aflagte Klæder til dette Formaal. Det er en overordentlig vigtig Hjælp, der derved ydes de nødlidende Armeniere — lige saa god som rede Penge.

Pakker med Tøj bedes sendt direkte til De danske Armeniervenners Kontor, Holbergsgade 4, København K (eller afleveret sammesteds Søgnedage 1—3).

nisk Manufakturhandler; men den indbragte ham kun 50 Øre om Ugen og Middagsmaden. Han maatte blive hos Chanum, endskønt det ydmygede ham forfærdeligt at skulle lade sig sparke til af Svigerinderne; men han maatte jo have Tag over Hovedet.

Det var ogsaa snart det eneste, han fik. I Begyndelsen havde han hver Morgen taget et Stykke Brød med sig, naar han gik; men en Dag, da han kom til Skabet, fandt han det tomt. Brødet var taget bort, og en af Kvinderne stod og lo ad hans Skuffelse.

De Tilstande var ikke længe om at knække hans Helbred, der jo i Forvejen ikke var saa særlig grundfæstet, han spyttede Blod og kunde lige akkurat slæbe sig til Købmandens Bod om Morgenen.

Men en Dag, da Misak stod i Butikken, kom en af hans Kammerater ind til ham. Han saa saa fornøjet ud, at det ordentlig forbausede Misak, for han syntes jo næsten ikke, der kunde være noget fornøjeligt til mere i Verden.

„Misak,“ sagde han, saa snart han var kommen inden for Døren, „Hun er kommet hjem og beder Dig komme hen til sig paa Søndag.

„Hun“ var den danske Dame, det var der slet ingen Tvivl om inden for den Kreds, og hende satte de allesammen deres Haab til, naar der var noget, der trykkede dem. Ogsaa Misak blev glad, han syntes allerede, han begyndte at skimte en Udvej ud af al Elendigheden.

Endelig kom da Søndagen, og han begav sig paa Vej hen til hende saa tidligt, det kunde gaa an.

Hendes Ansigt blev saa underligt, da hun saa ham; han forstod godt, at det var overflødig at sige noget, Kammeraterne havde aabenbart fortalt hende alt om ham.

„Det har nok været en drøj Omgang for dig, Misak, det er paa høje Tid, der bliver gjort en Forandring. Jeg har fundet en Pension til Dig, Du kan gaa lige hen til Nerses' Hus og blive der. Betalingen skal jeg nok sørge for.“

Nerses var Børnehjemmets Indkøber, og hos ham boede allerede een Dreng, som hun havde anbragt og betalte for.

I det Hus bedredes Misaks Tilstand hurtigt, og han blev der et Aar, medens han samtidig gik i Lære hos Købmanden.

Det var en stor Forretning, han var kommet i. Brødrene Kullahoghlian var et af de faa velstaaende armeniske Handelshuse i Urfa.

Den ældste Broder, Hagob Effendi, var en pæn Mand, der kunde se helt godt ud i europæiske Klæder, og som forstod at føre sig i et Selskab. Han rejste fra Tid til anden til Aleppo og besørgede Indkøbene der.

Den anden, Nasar, var en grov Karl; men han havde sit Felt, han omgikkes Kurderne og Araberne og gjorde gode Forretninger med dem.

Det var et broget Publikum, der kom i den Butik; der var noget at se og noget at lære for Misak.

Der kom Armeniere for at købe. De forstod deres Ting og vidste,

Noter.

„De danske Armeniervenner“s Damekreds afholdt i Marts en smuk og velbesøgt Aften i K. F. U. K. Først fortalte Formanden, Fru Ester Broch, og Fru Inga Nalbandian — der ledsagedes af en henrivende, ung Datter — lidt om Karen Jeppes Arbejde for de armeniske Kvinder og Børn. Hun er en stor Personlighed, en vældig Organisator — og en virkelig Diplomat, sluttede Fru Broch.

Aftenunderholdningen var arrangeret som „H. C. Andersen-Aften“ med Assistance af Koncertsanger Anders Brems og Skuespiller Jacob Texière. Men for ogsaa at give den armenisk Præg, havde man formaaet Forfatterinden Frk. Marie Sick til at fremsige sit vemodige Digt om de to armeniske Børn: „To af Tusinde“.

En vellykket Aften!

* *

Medlemmer af Ledelsen af „De danske Armeniervenner“s Damekreds er Fru Esther Broch, Fru Ellen Nørregaard, Frk. Henni Forchhammer, Frk. Mis Olesen, Fru Karen Rothe og Fru Inger Sindballe.

I „Danske Kvinders Velfærd“s Hus, Kronprinsessegade 4, har Damekredsen arrangeret en smuk Udstilling af de armeniske Haandarbejder fra Frk. Jeppes Systue.

* *

3. Paaskedag afholdtes der i Berlin en smuk *Mindehøjtidelighed for Dr. Lepsius*. De danske Armeniervenner fik Indbydelse til at lade sig repræsentere.

* *

Vort Styrelsesmedlem, Frk. *Henni Forchhammer*, er nu afrejst til Orienten. „Armeniervennen“s Læsere kan glæde sig til fra hende at modtage Beretning om hendes Indtryk af Virksomheden i *Aleppo*.

* *

Frk. Karen Møller Bjerres Fader, *Pastor G. C. J. K. Bjerre*, er nu Sognepræst til *Skydebjerg, Orte og Aarup* paa Fyen, hvilket vi havde glemt at notere i vor Artikel i sidste Nummer af „Armeniervennen“.

* *

Vi har modtaget de *svejtsiske Armeniervenners Beretning* for 1925.

Organisationen har ikke haft Midler til at begynde et nyt større Arbejde i Orienten. „Near East Relief“, hvis Midler ebber ud, foreslog saa, at Svejtserne skulde overtage de 92 blinde, forældreløse Børn, der lever i Ghazir og opdrages hos Dr. Lepsius' gamle Medarbejder *Künzler*. Der vil dertil kræves 40.000 Francs aarlig, og Arbejdet paa at skaffe Pengene tegner til at lykkes.

I Hjemmet i *Begnins* (den før omtalte Skole ved Lemanersøen udenfor Genève) er der 42 Børn og 11 voksne; i *Foyeren* i *Genève* 44 Børn og 7 voksne.

Den kendte armeniske Rigmand *Boghos Nubar Pacha* gav et Beløb, saa det blev muligt at sende en stor Del af de unge inde fra Byen paa Ferieophold i Kanton Wallis.

Den svejtsiske „Armenierdag“ gav i 1925 noget mindre end det foregaaende Aar — 52.173 Francs.

* *

Vor Formand, Hr. *Åge Meyer Benedictsen*, skal i Foraaret og Forsommeren paa en længere Udenlandsrejse. Henvendelser

kan dog stadig rettes til Kontoret i Holbergsgade 4.

* *

„Der Orient“ meddeler *Dr. Lepsius' Død* i følgende Ord fra Orient-Missionens Kuratorium:

„Efter svære Lidelser døde i Meran vort Selskabs Grundlægger og Leder, Pastor, Dr. phil. Johannes Lepsius. I over 30 Aar har han ledet det af ham grundede Arbejde og angivet dets Maal og Retningslinier i Krig som i Fred. Som Teolog har han med sjælden Begavelse vidnet i Kirke og Skole om Evangeliets Livskraft, som Kristen og Menneske har han været Forsvarer for de undertrykte Folk i Orienten, deres Ven og Hjælper i Nøden.

Ved den Hensovedes Baare staar Familien, hans Venner og Medarbejdere og en Mængde Kvinder og Børn, Enker og Faderløse af det armeniske Folk.

De, der har set den Hensovedes Arbejde og haft Kendskab til hans Maal, vil kunne forstaa, hvor stort vort Tab er.“

Armeniervennen

udgaar 6 Gange aarlig og koster 2 Kr. 35 Øre aarlig. Bladet kan bestilles ved **Indsendelse af Beløbet** under Adresse „Armeniervennen, København.“

Udgivet af „De danske Armeniervenner“ under Redaktion af Overretssagfører *H. F. Ulrichsen*, Boldhusgade 6, København K., Tlf. C. 13602.

Trykt i Carl Bryrups Bogtrykkeri, Kbhvn. K.

hvad Varerne var værd. De spurgte ganske simpelt Købmanden om, hvad han selv havde givet for det, og det faldt ham ikke ind at prøve paa at belyve dem. Han nævnede Indkøbsprisen, og saa tingede de om Fortjenesten, indtil de blev enige.

Der kom ogsaa rige Tyrkere. Saa var Købmanden paa Tærne, bød dem en Stol og en Kop Kaffe og underholdt sig først længe med dem. Til sidst kom de saa til Forretningerne. Han forlangte godt og vel det dobbelte af det, han vilde have for Varerne; Tyrken tingede, og sejt og støt gik Prisen nedad. Naar Armenieren ikke vilde gaa ned længere, vendte Tyrken sig for at gaa. Han blev hentet tilbage i Døren, og endelig blev den Pris fastslaaet, som Købmanden havde bestemt sig for til at begynde med. Han undlod da heller ikke at forsikre, at egentlig tabte han paa Handelen; men i Betragtning af deres særlige Venskab lagde han ingen Vægt paa det.

Det havde jo nu været godt og

vel, hvis Købmanden havde faaet Pengene; men de blev naturligvis skrevet, og det var nu hans Kunst at finde det Øjeblik, da han uden at støde Tyrken kunde kræve ham for dem. Det hørte der meget Tiggeri og megen Smiger til. Derfor sad Hagob Effendi paa Caféen sammen med Tyrkerne for at finde de rigtige Lejligheder, og han maatte altid lade, som om det var en særlig Gunst, naar han endelig fik sine Penge. En hel Del af dem saa han da heller aldrig.

Handelen med Landboerne blev drevet paa en anden Maade. Af dem forlangte de uden at blinke det fir-dobbelte af Værdien og lod sig tinge det halve af. Resten blev skrevet; for Bønderne havde aldrig rede Penge.

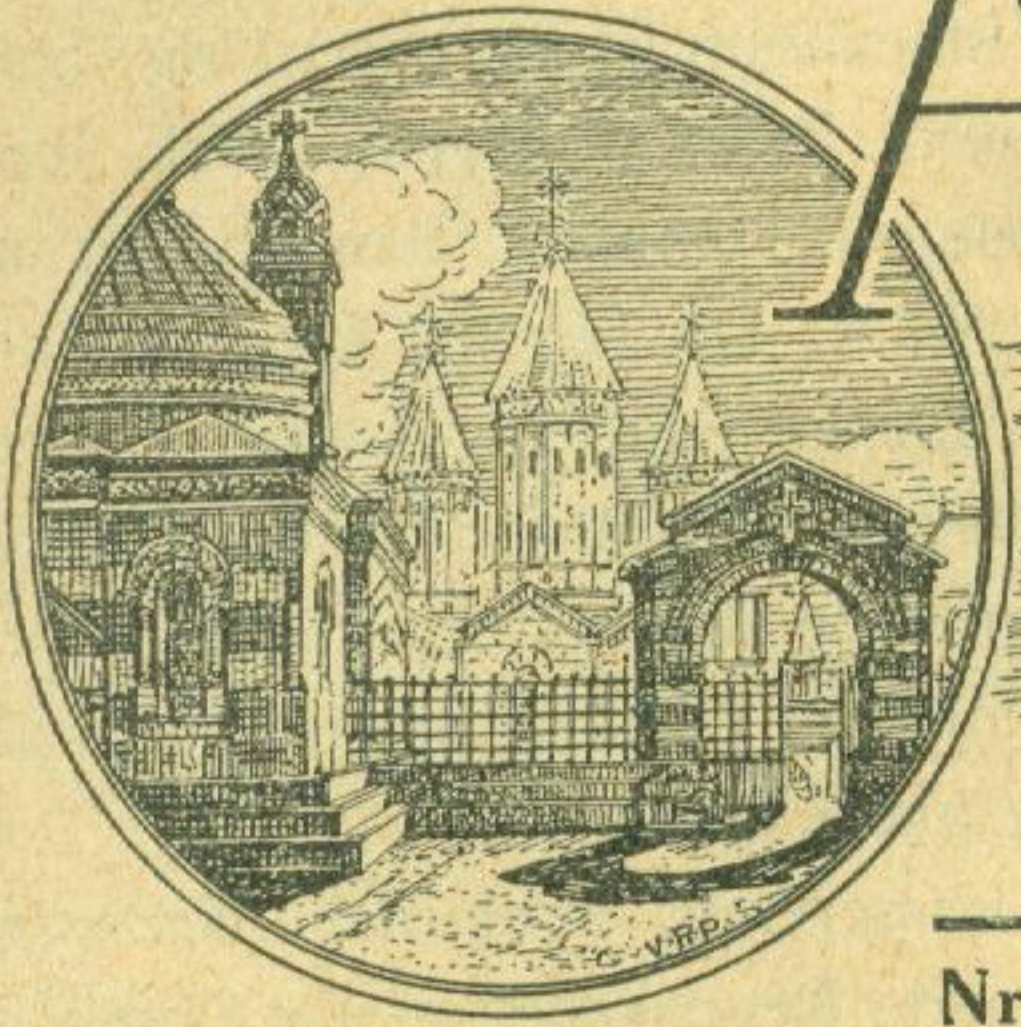
Men om Høsten eller om Foraaret, naar Faaresmørret var færdigt, saa færdedes Nasar i Landsbyerne, og saa kom den ene Last Smør eller Korn hjem efter den anden. De blev i Byen solgte for mindst det dobbelte af det, de var beregnede til i Landsbyen, og

saa var det, at Hagob Effendi betalte sine Regninger til Handelshusene i Aleppo; for der havde han nemlig ogsaa faaet alting paa Kredit.

Handelen med Landboerne var indbringende; men det hændte jo ogsaa, at naar Nasar kom til en Landsby for at faa fat i Smørret eller Hveden, saa var der slet ingen Mennesker der mere. En fjendtlig Stamme havde ødelagt det Hele. Han risikerede selv at blive overfaldet, at Varerne blev røvede paa Vejen, eller at Bønderne nægtede at betale.

Jo længere Misak var i Forretningen, jo mere led blev han ved den. Paa den Maade vilde han ikke være Købmand; han syntes, at han først maatte sælge sin Sjæl og sin Æresfølelse, hvis han skulde drive det til noget ad den Vej. Men hvad han vilde være, stod endnu ikke klart for ham, og han lod det gaa, indtil en ny Tildragelse rev ham ud af det.

(Fortsættes.)

ARMENIERVENNEN

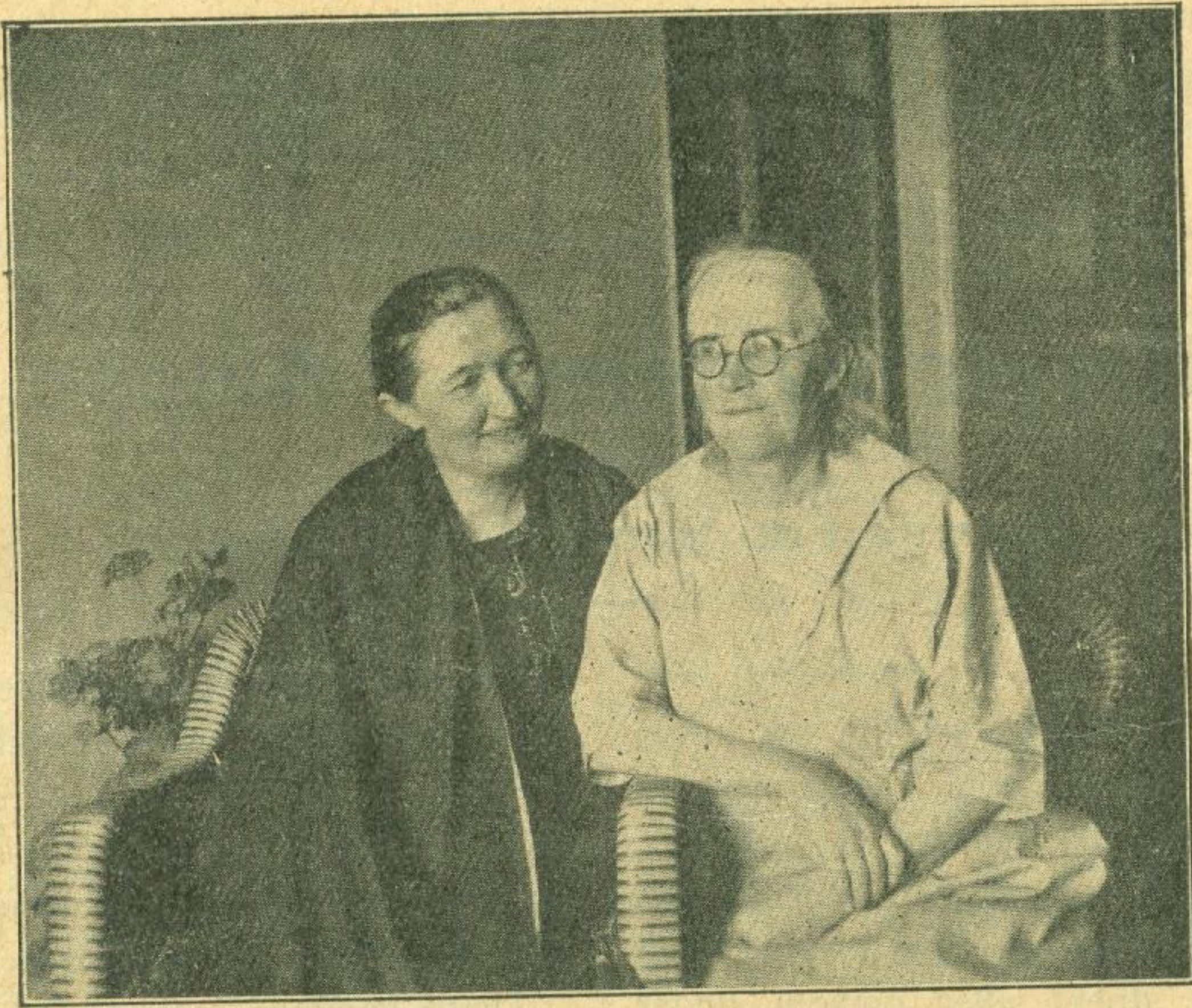
Nr. 5-6

Maj-Juni 1926

6. Aarg.

Hos Karen Jeppe i Syrien.

Af Henni Forchhammer.

Karen Jeppe og Henni Forchhammer i K. J.s »Hjem« i Aleppo. Maj 1926.

Nu er jeg hjemme igen efter mit interessante besøg hos Karen Jeppe. Min søster og jeg var hendes gæster i 14 dage dels i hendes hjem i Aleppo, dels i landsbyen Tel Armen.

En mere udførlig rejseskildring er paabegyndt andet steds i bladet, saa dette bliver nærmest en mere personlig redegørelse til Armeniervenens læsere.

Jeg fandt alt vel derovre og arbejdet i udmærket gang; der er en sammenhæng og en plan i hele virksomheden, som slaar en, naar man ser det paa nærmere hold. Min beundring for Karen Jeppe, hendes administrations-evner og fremsyn er ubegrænset, og det er en stor glæde at se, hvilken udmærket position hun har vundet mellem Europæere, Armeniere og Beduiner.

En af de sidste dage, vi var i Aleppo, gav hun en modtagelse, hvortil flere af de ledende Armeniere var indbudt foruden en del Amerikanere og Englændere og enkelte andre engelsktalende. Hun havde bedt mig paa engelsk fortælle lidt om Folkeforbundet. Bagefter kom vi ind paa en diskussion om kolonisationsplanerne, der naturligvis ligger Armenierne stærkt paa sinde, de var alle enige om, at det var af den største betydning, at der netop nu blev gjort et fremstød, saa at saa mange Armeniere som mulig kunde komme bort fra flygtningelejrenes elendighed.

Blandt andre var den armeniske »Vartabet« (biskop) tilstede, en meget smuk, fornemt udseende mand i sin sorte embedsdragt med høj hætte paa

hovedet; han holdt paa armenisk en nydelig tale, der blev oversat til engelsk af en anden Armenier, en protestantisk gejstlig.

Karen Jeppe har en rigtig god lejlighed og et hyggeligt hjem med Karen Bjerre som datter i huset, hendes kærlige omsorg er saa vigtig for Karen Jeppe paa grund af det noget skrøbelige helbred. Netop i vinter har hun flere gange været syg af bronkitis, der jo ogsaa plagede hende herhjemme i efteraaret og afbrød hendes foredragsrejse. Men trods alt har hun en forbløffende arbejdsevne.

Det var ogsaa en glæde at se Jenny Jensens virksomhed ude i optagelsehjemmet, hvor hun nu bebor den lille lejlighed, Karen Jeppe boede i tidligere. Hendes moderlige omsorg for alle disse forhutlede væsener, som det i reglen lykkes at gøre til mennesker, hendes interesse for hver enkelt menneskeskæbne er saa levende og varm, at den maa smelte selv den haardeste skal.

Ogsaa i systuen med dens flittige arbejdersker og mange smukke broderier aflagde vi naturligvis besøg. Systuen, der ogsaa staar under Jenny Jensens overledelse, er et aktieselskab, der giver et godt udbytte og skaffer brød til en mængde kvinder. Systuens armeniske leder, Horome, der tillige har været som en mor for de af de unge piger, der intet hjem har, er nylig blevet gift med Polakken Gastyk, Karen Jeppe's sekretær, der ifjor var med her i Danmark. Horome er nu ved at oplære en anden Armenierinde som sin afløser som leder af systuen; men det er den almindelige mening, at mage til Horome faar man ikke igen. Hun har haft en trang skæbne, hendes mand blev dræbt, og hendes

to smaa børn døde under deportationerne. Alle hendes venner ønsker hende nu al god lykke i hendes ny forhold.

Af de andre armeniske medarbejdere kan jeg foruden Misak, Karen Jeppes plejesøn og uundværlige støtte i kolonisationsarbejdet, nævne Baron*) Miran (systuens regnskabsfører, der straks kan omsætte enhver pris fra tyrkiske pund til danske kroner), Baron Haratun, systuens flinke unge tegner, og Baron Sarkis, der er lærer og husfader paa opdragelseshjemmet og en udmærket støtte for Jenny Jensen.

Men hvor dygtige de end er hver paa sit felt, i en retning kan Armenierne ikke gøre fyldest nemlig med korrespondancen; selv om mange af dem foruden armenisk kan baade tyrkisk og arabisk, kan de i reglen ikke europæiske sprog. For tiden har Karen Jeppe en engelsk Dame til den engelske korrespondance, mens Gastyk har den tyske og Karen Bjerre den danske.

Naar jeg tænker paa, at Karen Jeppe indtil for et par aar siden foruden hele ledelsen selv besørgede hele sin korrespondance og hele sit regnskab, kan jeg ikke begribe, at hun ikke gik fuldstændig tilgrunde. Og selv nu, hvor hun har saa mange gode hjælpere, giver overledelsen af alle de forskellige grene af virksomheden og ikke mindst de nye kolonisationsplaner hende fuldt op at gøre.

Jeg tænker, at alle Karen Jeppes mange venner nu til hendes 50 aars fødselsdag vil samles i et varmt ønske om, at hun maa faa helbred og lykke til sin store, velsignelsesrige gerning.

Henni Forchhammer.

Generalforsamlingen.

De danske Armeniervenner holdt Generalforsamling Mandag den 10. Maj i K. F. U. K.s Lokaler i København. Det var som sædvanlig kun mærkværdig faa af Medlemmerne, der havde lydt Bestyrelsens Kalden og var komne til Stede paa den aarlige Generalforsamling!

*) „Baron“ er det armeniske ord for Hr. og bruges i forbindelse med fornavn.

Dirigentsposten havde Overretssagfører *Poul Jacobsen* elskværdigt paa taget sig. Han konstaterede Generalforsamlingens lovlige Indvarsling og gav Ordet til Sekretæren, Overretssagfører *H. F. Ulrichsen*, der paa Grund af Formandens Bortrejse i dennes Sted aflagde Beretning om Virksomheden i det svundne Aar.

Den fungerende Formand begyndte med at mindes Grosserer Bockelund og hans Virke for den armeniske Sag i Danmark og oplæste derefter en samme Dag indløbet telegrafisk Hilsen — sendt fra Atlanterhavets Midte — fra De danske Armeniervenners Formand, Hr. Åge Meyer Benedictsen.

I Beretningen omtalte Hr. Ulrichsen Frk. Jeppes og Frk. Jenny Jensens Virksomhed, Frk. Bjerres Afrejse, Udbetalingen af Arven efter Fru Olsen, Udgivelsen af Bogen om Armenien,

Tøjindsamlingen, Bazaren, Bladet, Armenien-Dagen, Formandens Deltagelse i Stockholm-Konferencen og Sekretærens Rejse til Genève, Frk. Jeppes Besøg i Danmark, Samarbejdet med K. M. A., Dr. Lepsius' Død og endnu en Række Sager og Begivenheder af Interesse for Medlemmerne. Han resumerede Beretningen derhen, at Virksomheden i 1925 havde været i rolig og glædelig Vækst.

Kassereren, Prokurist *Malmstrøm*, aflagde Regnskabet — det findes gengivet andet Steds i Bladet — for hvilket der enstemmigt gaves Decharge, og til Slut genvalgtes enstemmigt de afgaaende Styrelsesmedlemmer, Frk. *Elisabeth Andersen* og Frk. *Henni Forchhammer* og nyvalgte Fru *Inga Nalbandian* (der jo nu atter har Bolig her i Landet). Ogsaa Revisorerne genvalgtes enstemmigt.

Flygtningelejren i Aleppo.

Brev fra Frk. Henni Forchhammer.

Aleppo, Maj 1926.

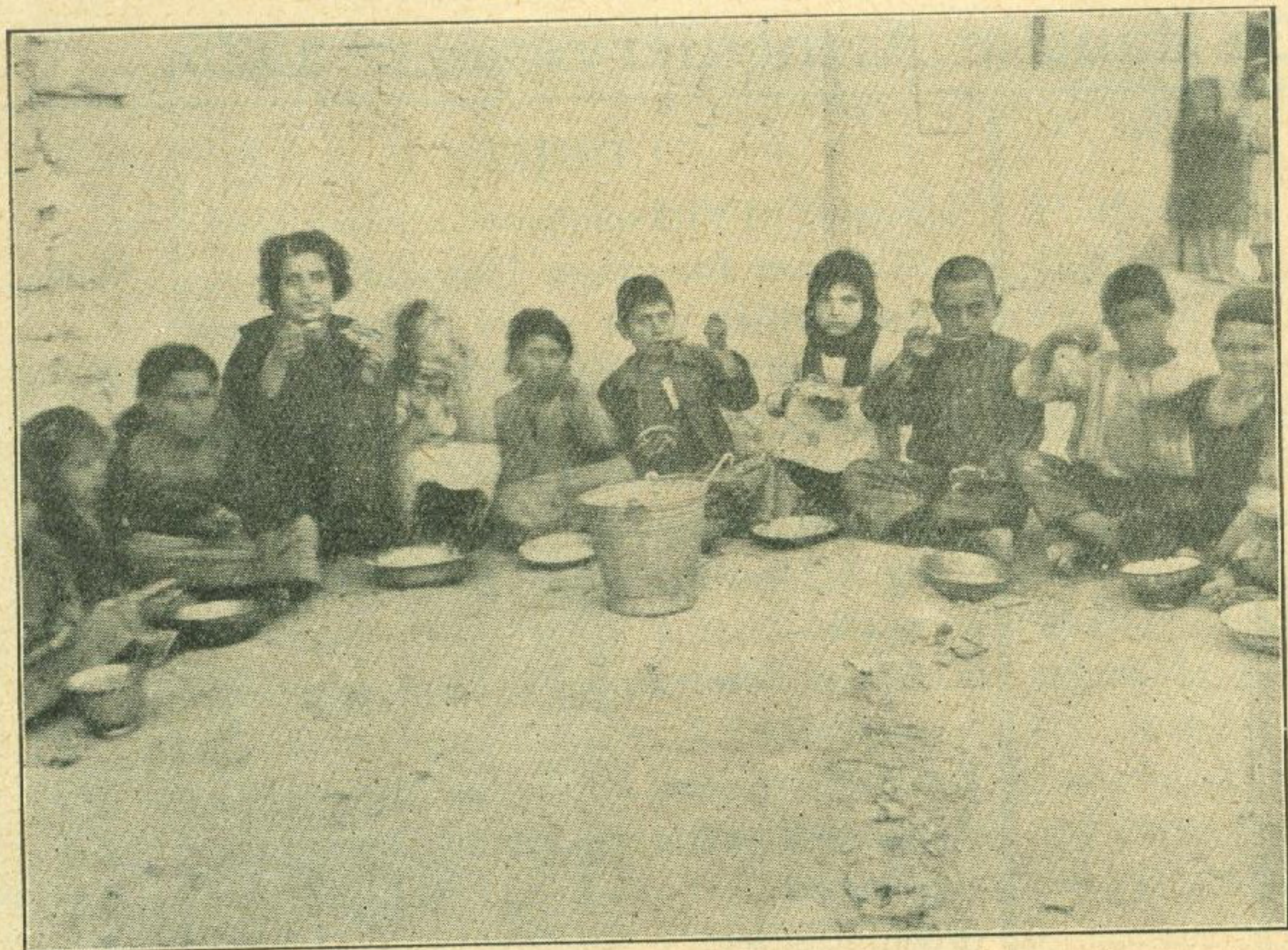
Intet Folk har vel lidt saa meget under Krigen som det armeniske. Før talte det omtrent 3 Millioner, hvoraf Hovedmængden indenfor det tyrkiske Rige; af disse blev over én Million dræbt eller omkom under Deportationerne, ofte efter usigelige Pinsler. Af dette saa haardt hjemsøgte Folk lever nu en lille Del i den armeniske Republik Erivan i Kaukasus, medens Resten flakker hjemløse om over den ganske Verden; det Fædreland, som Stormagterne Gang paa Gang har lovet dem, er lukket for dem og tilhører dem kun i deres Drømme og deres Haab.

Af de landflygtige Armeniere har mange fundet en foreløbig Havn her i Syrien; man regner, at her for Tiden er ca. 90,000. Det er ikke helt let for Syrien, der kun har ca. 2¹/₂ Million Indbyggere, at give Husly til saa mange fremmede, især da de væsentlig er strømmet sammen i Byerne, hvor de økonomiske Forhold i Forvejen er vanskelige. Ved at blive skilt fra Tyrkiet har Syrien mistet det meste af den Transithandel, der før

var en saa vigtig Indtægtskilde. Intet Under, at den indfødte arabiske Befolkning ikke altid ser med venlige Øjne paa de tilflygtede. Foretagsomme og energiske som de er, paafører de dem ofte en skrap Konkurrence.

Dertil kommer Race- og Religionsmodsatningen, og flere Steder, særlig i Damaskus, er det nu under Urolighederne gaaet stærkt ud over de armeniske Flygtninge, en Del er blevet dræbt, andre er flygtet til Beyrut, hvor der i Forvejen er store Mængder af Flygtninge. Her i Aleppo har der derimod ikke været Uroligheder, og Forholdet mellem Muhamedanerne og de Kristne er fredeligt.

Den armeniske Flygtningelejr, der omfatter omtrent 17,000 Mennesker, er en hel By for sig i en Udkant af Aleppo. Om Bygningsstil kan der ikke være Tale, tilfældig opført som den er af al Slags Materiale, enkelte Stenhuse staar fra tidligere Tid, ellers Lerhytter, Bræddeskure, lasede Telte. Ja, paa denne Tid af Aaret kan det gaa an, men i Regntiden er det forfærdeligt, naar Vandet strømmer ned gennem de snævre Gyder, der skiller

Bespisningen i Flygtningelejren i Aleppo.

Husrækkerne, og hverken Klæder eller Sengetøj nogensinde er tørt.

I denne sidste Vinter har ogsaa Arbejdsløsheden været værre end nogensinde, og Sult og Nød har udtæret Beboerne. For at hjælpe lidt paa den værste Nød har Karen Jeppe nu i flere Maaneder holdt en Bispising i Gang for 7—800 Børn. Vi var henne at se paa Børnene faa Mad, Hold efter Hold, hvert Barn med sin Skaal, hvori de faar varm Surmælksvælling; at Børnene nyder Maden er let at se; naar de er færdige, defilerer de forbi os, og vi faar et højst ufortjent Tak for Maden.

Det slaar os, hvor rene og hele de Børn er, og det samme Indtryk faar vi ved at gaa rundt i Lejren og kigge ind i Rummene, fattigt, men rent. Mange Steder er der Brønde, de selv har gravet, saa foreløbig mangler der ikke Vand. Rørende er det ogsaa at se de smaa Haver, de faar frem, hvor der er en Smule Plads. Og saa er der intet Tiggeri, hverken af Børn eller Voksne! Jeg maa sige, jeg beundrer de Mennesker, saaledes som de holder sig oppe gennem alle disse Aars Ulykker og Nød. Der er en Livsvilje, Livsenergi hos dem, der fortjente en bedre Skæbne.

Lidt Hjælp faar de fra forskellig Side, og man søger at skaffe Arbejde, hvor det kan lade sig gøre.

Her er f. Eks. en Vævestue, hvor flere Haandvæve er i Gang, det er baade Mænd og Kvinder som væver, siddende paa Jorden med Fødderne i et Hul. En Del Kvinder broderer

for Karen Jeppe's Systue, man undres over saa nydeligt Arbejde, de kan lave under disse Forhold. Og nu i Høsttiden er der Arbejde at faa for mange af Mændene, saa for Øjeblikket ser det hele lidt lysere ud; men til Vinter bliver det vel desværre galt igen, hvis der ikke bliver mere Arbejde at faa; det bedste vilde jo være, om der kunde komme endnu mange, mange flere ud i Kolonierne.

Midt i alt Stræv for det daglige Brød har Armenieren bevaret Sansen for aandelige Værdier. Der er i Lejren flere Skoler, der opretholdes af forskellige Hjælpemissioner. Vi var inde i en saadan Skole fuld af glade og venlige Børn, hørte dem synge, saa deres Tegninger og Haandarbejder.

Der er ogsaa flere Kirker. Armenierne tilhører forskellige Kirkesamfund, de er Protestanter, romersk-katolske o. s. v., men den overvejende Del tilhører den ældgamle armeniske Kirke. Vi kommer ind i den armeniske Kirke netop som der holdes Messe. Det er meget stemningsfuldt og smukt; Rummet, en høj Træbygning, halvfærdig — der har ikke været Raad til at faa den færdig endnu — men hist og her smaa rørende Tilløb til Udsmykning. En Præst oppe ved Alteret læser Stykker af Bibelen, Folk kommer og gaar, Børn leger paa Kirkegulvet. Mange skubber Tøflerne af sig, før de knæler ned, andre staar med oprakte Hænder. Der er mange udtryksfulde, intelligente Ansigter, de ældre ser hærgede ud.

En stor Støtte for dem er ogsaa deres Foreninger. Indbyggerne fra en bestemt By eller Egn har deres Forening, som de tilhører, hvor de end er slaaet hen af Skæbnen. Alle disse Foreninger staar i stadig Forbindelse med hinanden, og bliver en Gren overfaldet af Ulykke, kommer alle de andre den til Hjælp med Penge, med at sælge deres Produkter, opsøge bortkomne Slægtninge. Dette sidste er bl. a. til uhyre Gavn i Karen Jeppe's Redningsarbejde og gør det muligt hurtigt at faa Rede paa, om de udfriede i det hele taget har Slægt i Live. Ogsaa i den store Arbejdsløshed, som særlig sidste Vinter hærgede Syrien, er der kommet meget Hjælp udefra til nødlidende Bysfæller.

Henni Forchhammer.

50 Aar.

Den 1. Juli fylder Karen Jeppe 50 Aar.

Det er ikke nødvendigt at fortælle Armeniervennens Læsere om Karen Jeppe's Liv og Arbejde. De kender det alle, ved, hvor meget vi og vor Virksomhed skylder hende.

Karen Jeppe staar midt i sin store Gerning. Med ukuelig Energi overvinder hun alle Vanskelighederne, med ungdommelig Friskhed sætter hun stadig ind paa nye Fronter.

De danske Armeniervenners Styrelse og Medlemmer og alle Armeniervennens Læsere bringer Lederen af vort Virke i Østen en hjertelig Hilsen paa Mærkedagen, ønsker hende Kræfter til mange Aars frugtbart Arbejde og takker hende for alt, hvad hun i Aarenes Løb gav os, Armenierne som det danske Folk.

Regnskab for „De danske Armeniervenner“ 1925.

INDTÆGT	Kr.	Ø.	UDGIFT	Kr.	Ø.
Beholdning	19.386	74	Udsendt til Virksomheden i Syrien (incl. Rimesser for solgte Haandarbejder) ..	58.666	43
Gaver	47.625	59	Rejseudgifter samt andre Udgifter ved Frk. Jenny Jensens Udrejse.....	2.046	54
Solgte Haandarbejder	30.712	49	Rejseudgifter samt andre Udgifter ved Frk. Karen Bjerres Udrejse.....	1.350	00
Solgte Postkort.....	362	00	Andre Rejseudgifter	1.110	80
Solgte Bøger	976	60	Udgifter ved Frk. Karen Jeppes Afskeds- møde.....	186	75
Indvundne Renter	1.380	30	Udgifter i Anledning af Generalforsam- lingen	231	48
Tilbagebetalte Rejsepenge (Frk. Jenny Jensen)	270	00	Udsendt til den armeniske Liga	1.055	50
Indgaaet Bidrag til Høstmaskine.....	410	00	Udgivelse af Bogen »Armenien«	6.725	00
Overført fra Bladets Regnskab.....	2.000	00	Tryksager.....	232	82
			Portoudgifter.....	247	90
			Kontorhjælp	1.085	00
			Forskellige andre Udgifter.....	1.037	23
			Overført til Foreningens Formue:		
			a. Panteobligation fra Enkefru Laura Olsens Dødsbo	6.000,00	
			b. Indkøbte Obligationer for modtagen Arv fra samme	9.610,94	
			c. Modtagne Obligationer fra fhv. Sognepræst E. Hagerup og Hustru, København	400,00	
			d. Modtagne Obligationer ved Frk. Karen Jeppe fra anonym Giver i Aarhus ..	4.000,00	20.010 94
			Beholdning	9.137	33
	Kr.	103.123 72		Kr.	103.123 72

Bladets Regnskab.

INDTÆGT	Kr.	Ø.	UDGIFT	Kr.	Ø.
Beholdning	1.543	82	Trykning af Bladet	1.180	11
Abonnement	3.498	08	Anmeldelse til Postvæsenet.....	446	40
			Portoudgifter	463	75
			Kontorhjælp og forskellige andre Ud- gifter	213	50
			Indbetalt til Hovedkassen	2.000	00
			Beholdning	738	14
	Kr.	5.041 90		Kr.	5.041 90

FORENINGENS FORMUE
udgjorde pr. 31. December 1925:

a. Bank- og Kassebeholdning.....	9.875	47
b. 5% Panteobligation i Ejendommen Vesterbrogade 111 i København....	6.000	00
c. Kr. 5000 4 $\frac{1}{2}$ % Fynske Kreditfor- eningsobligationer à 88 $\frac{1}{2}$	4.425	00
d. Kr. 6000 4 $\frac{1}{2}$ % Husejer Kreditkasse- Obligationer à 83 $\frac{1}{4}$	4.995	00
e. Kr. 6000 4 $\frac{1}{2}$ % Kbhvns. Kreditfor- enings Obligationer à 83	4.980	00
f. Kr. 4400 4 $\frac{1}{2}$ % Jydske Kreditforenings Obligationer à 83.....	3.652	00
	Kr.	33.927 47

København, den 16. Marts 1926.

Johs. Malmstrøm,
Prokurist,
Foreningens Kasserer.

Ovenstaaende Regnskab har vi revideret og be- fundet overensstemmende med Foreningens Bøger og Bilag.

De kontante Beholdningers samt Værdipapirers Tilstedeværelse har vi konstateret.

København, den 7. Maj 1926.

Henry Riis-Magnussen,
statsaut. Revisor.

E. Baggesen,
Bogholder.

Fra Optagelses- hjemmet i Aleppo.

Den lille Vogterdreng.

Elias (14 Aar) fra Urfa.

En Dag ankom en Dreng paa omtrent 14 Aar til „Hjemmet“, forfærdelig syg af Dysenteri, med Ribben som kunde tælles og et Ansigt rynket som en gammel Mands.

Elias havde været mellem Beduinerne. Dag og Nat maatte han passe Faarene eller endog, syg som han var, løbe efter Kamelerne; ofte fik han Prygl og altid var han sulten.

Da han kom hertil, havde han et bredt, dybt Saar foran paa Kroppen. Dette var Virkningen af den Lægebehandling, en Beduinkvinde havde anvendt overfor ham; hun prøvede at helbrede hans Maveonde ved at lægge brændende Laser paa ham.

Da han kom til Hjemmet, fik han et Bad, og med et uforglemmeligt Smil udbrød han: „Hvor vidunderligt! Man har aldrig nogensinde behandlet mig saa omhyggelig. En vasker mig, og en anden hælder Vand over mig. Ingen har nogensinde før været saa god mod mig.“

Doktoren raadede til, at han skulde paa Hospitalet. Men al Omsorg var forgæves. Efter fire Dages Forløb døde den lille Vogterdreng.

Paa Rejse til Orienten.

I.

Brev fra Frk. Henni Forchhammer.

Aleppo, Maj 1926.

Med et fransk skib, „Lotus“, rejste min søster, Fru Troustedt og jeg, den 21. April fra Marseille, anløb paa vejen Napoli og Piræus, Konstantinopel og Smyrna, og gik den 4. Maj i Land i Beyrut, hvor vi skiltes fra vore elskværdige rejsefæller. Vi var mest Skandinaver paa skibet, deraf ca. 100 danske, og til ære for dette store kontingent af danske vajede Dannebrog sammen med det franske flag, hvergang skibet laa i havn.

I Beyrut traf vi ogsaa landsmænd, de danske østerlandsmissionærer: Pastor Prip og hustru, Dr. Fox Maule og hustru, Frkn. Skule og Prip-Olsen; en samling prægtige mennesker. Fox Maules var nylig kommet til Beyrut efter en drøj vinter i Nebk, øst for Damaskus, midt i urodistriktet. Det danske nybyggede hospital, der endnu ikke er færdigmonteret, var fornylig blevet plyndret — af de franskes forbundsfæller — efter at det med besvær var lykkedes at faa dets neutralitet respekteret af oprørerne.

Prips var nu ved at vende tilbage til deres station, ogsaa i de urolige egne, efter at have været hele vinteren i Beyrut. Her har Fru Prip deltaget i Arbejdet for syriske kristne fra Hauran, flygtede for Drusernes grusomheder. Hun tog os med ud i lejren, og noget saa elendigt og forfærdeligt har jeg aldrig set, smuds og utøj, sult og sygdom hænger disse elendige, der i deres usle pjalter, med de betændte, rindende øjne knap ser ud som mennesker. De sover i reglen paa laser paa den bare jord, enten i telte eller nogle halvfærdige bygninger. Mange har været der hele vinteren, da kom kulde og fugtighed til den øvrige elendighed, nu plages de af hede og fluer. Nogen hjælp ydes af regeringen og fra privat side, men det forslaar ingen ting, og arbejde er ikke til at opdrive. De er henviste til at tigge og stjæle og lyve sig frem for at faa flere portioner ved uddelingen, et forfærdelig demoraliserende liv, ikke mindst for børnene.

Det hed sig, regeringen snart vilde sende dem tilbage til deres bjerglandsbyer, men hvad kan det nytte før urolighederne er forbi, saa begynder myrderierne vel blot forfra.

Paa tilbagevejen kørte vi igennem et af Beyruts rigeste villakvarterer — hvilken modsætning mellem disse pragtboliger og den elendighed, vi lige havde været vidne til. Da vi den næste morgen forlod Beyrut, saa vi igen de syriske tiggere, i skarevis omringede de toget, lukkede vogndørene op, strakte hænderne ind ad vinduerne, raabte og skreg; det er den slags indtryk, der kan forfølge én i drømme.

Fra Beyrut gaar banen op over Libanon, en dejlig tur, til den ene side havet, til den anden bjergtoppene, hvor der endnu ligger sne i kløfterne, paa skraaningerne olivenlunde og vin haver.

Saa kommer man ind paa den store højslette mellem Libanon og Antilibanon, vindyrkningen er stadig fremtrædende, vekslende med bygmarker, græsgange og uhyre øde strækninger med flokke af sorte geder eller faar, ogsaa hist og her heste og kameler. Kamelerne med deres store byrder gaar altid i række bag hinanden og tar sig udmærket ud med deres fremstrakte halse og vuggende gang. Nu og da ses en lille lejr af sorte beduintelte, beduinerne er paa disse kanter ikke talrige nok til at være den svøbe for den bosiddende befolkning som længere østpaa, hvor man altid risikerer, at de kommer som en græshoppe-sværm og tar høsten lige for næsen af den retmæssige ejer.

Der er mange beduiner med toget, det er morsomt at iagttage dem i deres maleriske dragter, mændene er i skørter og med tørklæde over hovedet, mange smukke typer ser man, men ogsaa en del, man ikke gerne vil møde paa ensomme steder.

De Arabere, eller Syrere, som de gerne kalder sig, der ikke er beduiner, bærer i reglen fez.

Der er stort liv ved stationerne, man stimler sammen om vandposten

for at vaske sig, drikke, fylde de medbragte vandkølere, eller vaske de store salathoveder som de fleste — baade de indfødte og de franske soldater — bruger som rejsemad sammen med brød. Soldaterne er ogsaa en broget blanding, de kommer fra alle de franske kolonier, der er bl. a. en del sorte tropper mellem dem.

Et stykke af vejen er vi i kupé med en meget livlig syrisk dame fra Damaskus. Hun fortæller malende om Drusernes grusomheder mod de kristne, baade Syrer og Armeniere, om smaa børn der sønderrives, om pinsler og myrderier, noget har hun selv været vidne til. Hun fortæller, at skønt Damaskus ialtfald nominelt beherskes af Franskmændene, er stemningen saa udpræget muhammedansk fanatisk, at hun, naar hun gaar ud alene, finder det sikrest at klæde sig og tilsløre sig som de muhammedanske kvinder. Selv er hun romersk-katolsk og har gaaet i fransk skole. Dem er der en mængde af i Syrien.

I Baalbek bruger vi nogle eftermiddagstimer til at bese de pragtfulde tempelruiner, et minde om Romernes herredømme i Syrien.

Næste morgen gaar det videre til

Aleppo. Her ser vi langs banen mange af de arabiske landsbyer, der er saa karakteristiske for denne del af Syrien, hvert hus og dets gaardsplads omgivet af en mur, det ser ud som en samling fængsler. Nogle steder har husene ganske flade tage, andre steder ligner de store bikuber. Vinduer ses omtrent ikke. Mens byggematerialet i bjergene mest er kalksten, er det her paa sletten soltørret ler.

Jo nærmere man kommer til Aleppo, jo mere øde bliver landskabet, kun hvor der er vand ser man opdyrkede strækninger.

Nu ser vi citadellet rage op over omgivelserne, og saa ruller vi ind paa banegaarden, hvor vi modtages af danske venner og kører i en bil mærket S. d. N. (Société des Nations) til Karen Jeppe's hjem. Karen Jeppe er selv ude i landsbyerne, hvor hun nylig har haft besøg af Dr. Beskov og Frue fra Stockholm, men Jenny Jensen og Karen Bjerre sørger for, at vi straks føler os hjemme.

Frk. Jeppe beder om brugt Tøj.

Idet vi paa Armeniernes Vegne hjerteligst takker for de mange Tøjpakker, vi allerede har modtaget fra venlige og medfølelse Læsere, meddeler vi, at alt muligt brugt Tøj vedblivende er særdeles kærkomment, baade til de Armeniere, der paa forskellig Maade direkte er knyttede til Frk. Karen Jeppe's Virksomhed i Optagelseshjemmet og i Landbrugs-kolonien, og til dem, der stadig maa henslæbe Livet i de usunde Baraklejre. Ethvert Stykke kan bruges, blot det er rent.

Vi opfordrer vore Læsere til at afse deres aflagte Klæder til dette Formaal. Det er en overordentlig vigtig Hjælp, der derved ydes de nødlidende Armeniere — lige saa god som rede Penge.

Pakker med Tøj bedes sendt direkte til De danske Armeniervenners Kontor, Holbergsgade 4, København K (eller afleveret sammesteds Søgnedage 1—3).

Misak.

Et Livsbillede fra Armenien.

(Fortsat).

Af Karen Jeppe.

VIII KAPITEL

En uventet Lykke.

En smuk Majdag gik Misak hen for at aflægge sin sædvanlige Søndagsvisit hos hende.

Der var gerne flere Mennesker til Stede, og Misak havde for Skik at sætte sig paa en af Pladserne nærmest Døren. Der sad han med et Smil paa Ansigtet, svarede, naar nogen henvendte Ordet til ham, men blandede sig ellers ikke i Samtalen og gik snart lige saa stille som han var kommet.

Men i Dag holdt hun ham tilbage, da han vilde tage Afsked; han maatte blive, til alle de andre var gaaet.

Misak gennemgik i Tankerne alt, hvad der var forefaldet i den sidste

Uge, og han syntes ikke, han havde gjort noget, han behøvede at være bange for; men sikker følte han sig ikke. Disse Europæere var saa mærkelige og tog undertiden Anstød af Ting, som en anden en aldrig vilde falde paa at se noget ondt i.

Endelig gik da de andre, og hun vendte sig til ham.

„Vil Du ledsage mig paa en Rejse, Misak? Jeg skal være borte det meste af Sommeren.“

Det var noget helt andet. Ja, Lyst manglede der ham sandelig ikke.

„Du maa tænke vel over det, Misak; for det er ikke saa let. Mit Helbred er daarligt, og jeg behøver megen Opvartning. Tror Du, Du kan paatage Dig det? Du er jo ikke rigtig fortrolig med mine Vaner og Fornødenheder.“

Misak blev rød. Han var i Grunden lidt fornærmet over den Idé, at han ikke skulde kunne alt, hvad andre Mennesker kunde. Og han vilde netop saa gerne. Hvad betød ikke en saadan Rejse for et ungt Menneske, der altid var indestængt i den samme, snævre By. Han sagde, at han nok skulde gøre sit bedste.

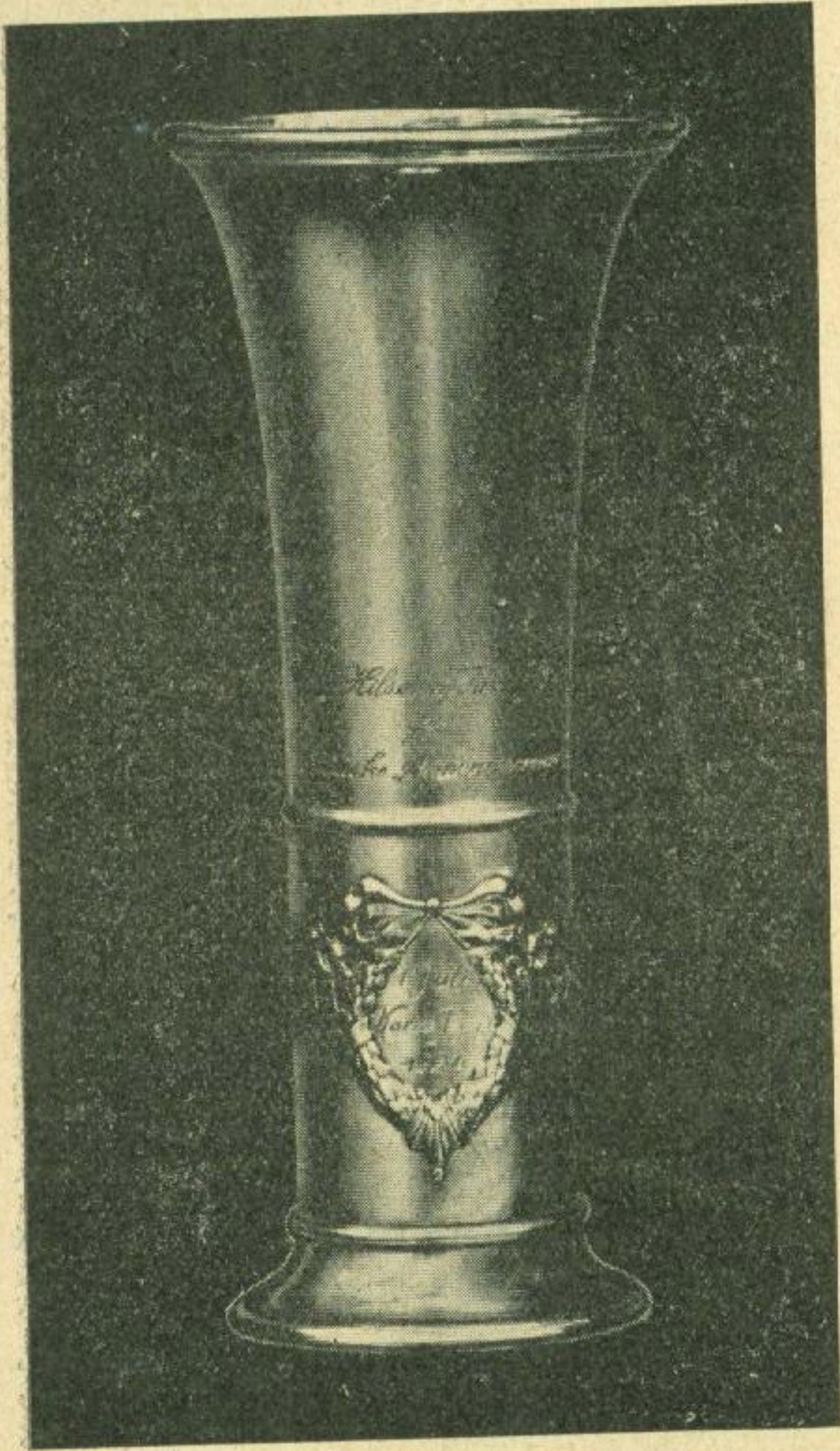
I de næste Dage gik Misak ikke paa Jorden mere. Han glædede sig utroligt til det, der skulde komme.

Købmanden var ikke saa glad ved det. Det var ikke hver Dag, han fik fat i et saa paalideligt og dygtigt Menneske som Misak; men hvad kunde det nytte at snakke om det. Misak tænkte ikke i mindste Maade paa at vende tilbage til ham, hans Hoved var fuldt af eventyrlige Planer. Rejsens Maal var Charput, og det laa helt inde i det egentlige Armenien. Naturligvis var det ikke langt fra Musch, tænkte han, maaske kunde han ved samme Lejlighed finde sin Hjemstavn og sine Slægtninge.

Forberedelserne begyndte. Misak

Noter.

Medlemmerne af Styrelsen for De danske Armeniervenner har i Anledning af Frk. Karen Jeppe's 50-Aars Fødselsdag sendt hende et smukt Sølvbæger.

Paa Bægeret staar „Karen Jeppe 1. Juli 1926“ og „Hilsen og Tak fra de danske Armeniervenner“.

Styrelsen sendte endvidere paa Foreningens Vegne en telegrafisk Hilsen.

* *

Frk. *Jeppe* agter ogsaa i Aar at give Møde under Folkeforbundsforsamlingen i Genève. Under hendes Fravær fra Aleppo vil Stationen blive ledet af *Jenny Jensen*.

* *

Near East Relief skal iaar holde sit Aarsmøde i Genève.

* *

Som vore Læsere har set, er *Mosul-Konflikten* nu bragt ud af Verden, idet Tyrkiet mod visse økonomiske Begunstigelser har anerkendt den mellem Irak og Tyrkiet trukne Grænse. Overenskomsten blev underskrevet den 5. Juni.

* *

Den tidligere økumeniske Patriark *Meletios* er blevet Patriark i Alexandria.

* *

Den tyrkiske Regering har stillet Forslag om Reparation af den fra Verdenskrigen kendte Slagkrydser „Sultan Javus Selim“ (før Krigen det tyske »*Goeben*«), der spillede saa stor en Rolle i Krigens Begyndelse.

* *

De danske *Tokioflyvere* blev modtaget hjerteligt og forekommende overalt i Verden — kun i *Konstantinopel* var der nogen Gnidning. De tyrkiske Myndigheder var saa formalistisk-langsomme, som kun Tyrkere kan være.

Indgaaede Bidrag.

(Beløbene er angivne i Kroner).

Marts 1926.

A. Gaver til Arbejdet.

E. Begtrup, Fasterbo, Hillerød, 10. Ved Fru Agathe Brandt, Halsted, Aunede: Mærkesalg, 2. E. Dirckinch-Holmfeld, Monradsvej 9, Kbhvn., 50. Lærer M. Christensen, Nordrup, Farringløse, 7,65. Ved Frk. I. M. Sick: Kollekt ved Møde i Nørre Bjert Kirke, 100. Ved De Ferslewske Blade, 5. Fru Gros-serer Petersen, Hellerup, 30. E. Kristoffer-sen, Odense, 3,50, Fru M. Aaholm, Helle-rup, 10. Marie Danielsen, Vemmetofte, 7,65. Ved Spr. Lyngh-Larsen, Helsingø: Indk. ved Indsamling i Helsingø Kirke, 42. Ved Fru Louise Raaen, Aalborg: Mærkesalg, 30. Ved Jenny Holm, Rønne: Mærkesalg, 34. Ved Skovfoged L. Pedersen, Hillerød: a) Fru M. Pedersen, Hillerød, 5. b) Frk. Joh. Larsen, Hillerød, 5, ialt 10. Hans Jør-gensen, Farsø, 10. Ved Stiftsprovst Lütz-höft, Odense: Marie Sastor, N. Hjarup, 50. Ved „Kristeligt Dagblad“: Indkomne Gaver, 216,05. Anna Christoffersen, Odense, 15. Anna Sørensen, Kbhvn., 2,65. Købmand Jørgen Thomsen, sen., Søby, Ærøskøbing, 20. Christine Mågaard, Bur Skole, 20. Ved Jørgen Jørgensen, Vejen: a) Sørine Peter-sen, 5, b) Eget Bidrag, 5, ialt 10. Fhv. Lærer Lomholdt, Nørre Broby, 20.

Ialt Kr. 705,50.

B. Solgte Haandarbejder.

Ved Fru Ellen Nørgaard: Solgte Haand-

gik med Hr. Kunzler paa Pasbureauet. Og det var godt, at Hr. Kunzler var med; for alene havde han ikke faaet sit Pas i Orden det første halve Aar — han var ikke en Gang opskrevet i Regeringens Registre.

Det var der nu saa mange, der ikke var; for naar man stod der, skulde man betale Militærskat lige fra Fødselen af. Altsaa var der ingen, der kom der, uden de var haardt nødt til det.

Ved Indskrivningen maatte man jo saa „varme“ den paagældende Embedsmand lidt i Haanden, for at han ikke skulde blive forbavset.

Hr. Kunzler forstod imidlertid alle den Slags Formaliteter, og han var gode Venner med Chalil Effendi, som var første Mand i det Kontor. De fik ved fælles Hjælp Passet i Stand.

Der var et Par andre Armeniere, som ogsaa endelig havde faaet Pas; de vilde nu benytte den gode Lejlighed til at rejse under en Europæers Beskyttelse, saa der var jo snart en

hel lille Karavane samlet. En Karavanfører blev lejet, og da alt var i Orden, kom den beredne Gendarm. Han skulde ledsage den europæiske Dame, ellers kunde Regeringen ikke indestaa for hendes Sikkerhed.

Misak syntes, det var voldsomt fint at rejse med Gendarm; men det var en Besværlighed mere for ham; for nu skulde han ogsaa sørge for Mad til Gendarmen, og der var mere end nok at tage Vare paa foruden det. Han maatte alvorligen undre sig over alt det, saadan en Dame skulde have med paa Vejen. Der var noget at tænke over og løbe om med Indkøb og Pakning, Misak var ikke langt fra at blive i daarligt Humør, inden de endelig kom paa Vej.

Men dejligt var der derude, han kunde se saa langt, uden at Øjet stødte paa de kedelige Mure. Nærmest ved Byen var der kønt med Vingaaerde og Haver og Mennesker paa Vejene. Misak sad nu paa Dyret og hvilte sig efter alle Opbruddets Besværligheder, og han saa sig glad paa

Naturen og Livet.

Sceneriet ændredes lidt efter lidt. Ridestierne blev mere øde, og de kom igennem afbrændte Landsbyer. Misak havde nok i Butikken hørt fortælle om Røveri og Overfald; men det var alligevel noget helt andet at se selve Ødelæggelsen.

Nogle Kurder kom dem i Møde og begyndte at spørge dem ud, om de havde set noget mistænkeligt i de Kløfter, de lige var kommet igennem. De var ængstelige for at ride derind, for i Gaar var en hel Karavane forsvundet der.

Medlemmerne af den lille Skare begyndte at blive uhyggeligt til Mode. Gendarmen og den kurdiske Karavanfører undersøgte deres Bøsser endnu en Gang, Armenierne famlede ved Revolverne, som de havde skjult i Bælterne, og mens de red videre, gav de sig til at fortælle Røver-Historier, den ene mere haarrejsende end den anden. Snart syntes de, de saa en Bøssepibe bag ved enhver Sten.

Frem af Fortællingerne steg Billedet

arbejder, 106,25. Ved Frk. E. Andersen, Aarhus: Solgte Haandarbejder: Fru Agathe Brandt, Aunede, 407,20, Frk. C. Raunholdt Jensen, Kbhvn, 125. Frk. Marie Andersen, Jægerspris, 82,30, Fru Meta Albretsen, Ringe, 844,75, Frk. Marie Bloch, Skelskør, 8,50, Frk. Ingrid Krarup, Rødby, 204,25, Fru I. Nyholm, Ballerup, 276, Fru Dr. Andersen, Lemvig, 21, Solgt fra Depotet, 300, ialt 2269.

Ialt Kr. 2375,25.

April 1926.

A. Gaver til Arbejdet.

Danielsen, Faxe, 10. Ved Pastor Houmand, Vester Egede, Haslev, 70. Marie Bjerg, Elev Skole, pr. Lystrup, 10. I. R. Kongstad, Middelfart, 10. Lærer Poul Jensen, Bandholm, 5. E. Lindegaard, Hjordstrup, Koppendrup, 10. Petra Rasmussen, Ballen, Samsø, 50. H. S., 100. Ved Fru Valborg Brus, Grene Præstebolig, Billund: Bortlodning af et Sengetæppe, 100. Ved Fru Esther Broch: Fra Danske Armeniervenners Damekreds, 374. C. J. Hagemann, Rønne, 20. Fru Cold, Esbjerg, 10. Ved Peter Holm, Galsted: Fra de unges Sudan-kreds i Galsted, indk. ved en Bazar, 100. Ved Spr. J. Eriksen, Asserballe: Asserballe Menigheds- Offer, Paaskedag, 70,15. Fru Astrid Yde-Poulsen, Grenaa: Mærkesalg, 25. Fru O. Rademacher, Nyborg, 2. Ved Fru Agathe Brandt, Aunede: Fru Nina Andersen, „Baadesgaard“, Nakskov, 1,65. Ved Spr. Carl Hansen, Gjerrild: Fra Menigheden i Gjerrild-Hemmed 46,45. Ved

Fru I. Nyholm, Ballerup: Fra Afdelingen i Ballerup til armeniske Flygtninge, 50. A. Andersen, Blære, 10. Lise, 10. Ved Frk. Mary Brink, Tarm: Fra K. F. U. K. i Tarm, 30. Ved Fru I. Nyholm, Ballerup: Under Mærke A. u., 100. L. og A. Møller, til at frikøbe en armenisk Kvinde, 150. A. Foghtmann, Ribe, 5. Lektor H. Hammer, Aarhus, 2,65. Anna Jensen, Skjævinge, 7,65. Bibelkolportør Anders M. Nielsen, Svingstrup: Mærkesalg, 2,50. Enkefru J. Jørgensen, Dons, 2,65. Mrs. R. P. Dyhr, Grenara, 10 Dollars = 37,17.

Ialt Kr. 1,421,87.

B. Solgte Haandarbejder.

Ved Fru Meyer Benedictsen, 299,90. Ved Frk. H. Forchhammer, 316,75. Ved Fru Ellen Nørregaard, 106,25. Ved Frk. Elisabeth Andersen, Aarhus: Fru I. Krarup, Rødby, 24, Frk. Bodil Hansen, Hjallesø, 396,50, Fru Pastorinde Bjerre, Skydebjerg, 294,25, Frk. Marie Andersen, Jægerspris, 86, Depotet, 350, ialt 1,150,75.

Ialt Kr. 1,873,65.

C. Salg af Postkort.

Ved Frk. Henni Forchhammer, 40.

Ialt Kr. 40.

Maj 1926.

A. Gaver til Arbejdet.

Kr. Ostergaard, Highland Home, Tyler, U. S. A., 150. Fru Larsen, Kbhvn. V., 10. Ved Frk. Hauge: Billetsalg i Damekredsen, 7. L. Lundgaard, Dybe Ramme, 4,65. Søstrene Jørgensen, Svendborg, 20. Ved Ma-

rius Olsen, Bovlund: Frk. Marie Petersen, Rømø, 10. Unævnt, Skive, 10. Lærerinde Ø. Højsgaard, Oldrup, Hundslund, 10. Ved Fru Olga Madsen, Vejerslev Præstegaard, Vils, 46. Ved Lærerinde Frk. D. Rump, Charl.: Mor, 10. Frk. Laura Jakobsen, Læborg Skole, Vejen, 100. Ved Fru Amalie Berntsen, Vejle: a) Fra en unævnt til at frikøbe arm. Kvinder, 200, b) Bidrag fra forskellige, 35, ialt 235.

Ialt Kr. 612,65.

Bidrag modtages fremdeles med Tak.

Prokurist **Johs. Malmstrøm,**

Kasserer,

Slotsholmsgade 16, København K.
Telefon C. 10948.

Bidrag kan ogsaa indbetales paa Konto:
Postgiro 2954.

De danske Armeniervenner,
Holbergsgade 4, København K.

Armeniervennen

udgaar 6 Gange aarlig og koster 2 Kr. 35 Øre aarlig. Bladet kan bestilles ved **Indsendelse af Beløbet** under Adresse „Armeniervennen, København.“

Udgivet af „De danske Armeniervenner“ under Redaktion af Overretssagfører **H. F. Ulrichsen,** Boldhusgade 6, København K., Tlf. C. 13602.

Trykt i Carl Bryrups Bogtrykkeri, Kbhvn. K.

af en Mand, en Kurdehøvding, der sad et Sted dernede paa Sletten i sin egen By og ved sine Soldater spredte Død og Fordærvelse ud over Egnen.

Misak havde nok før hørt Ibrahim Pachas Navn nævne, og han havde lyttet til de mest modstridende Beretninger om ham; men han havde syntes, at det var ligesom Eventyr fra et fjærnt Land. Nu rykkede det ham saa uhyggelig nær ind paa Livet.

Han maatte have Klarhed over, hvem den Mand var, for det var jo saa underligt, at en Røver havde virkelige Soldater, som han kunde sende ud paa Røveri, og end mere mærkeligt var det da, at Gendarmen ogsaa var bange for ham. Og det var han, det var klart nok; for da Misak nævnede Ibrahim Pachas Navn for ham, saa han sig forskrækket om og skyndte sig at meddele, at Pachaen var Sultanens tro Mand.

„Gid han var blind paa begge Øjne!“ sagde Karavanføreren. „Jeg havde 50 Lastdyr, dem røvede hans Folk fra mig. Saa blev jeg en fattig

Mand og maa nu gaa her paa Landevejen bag det Par Krikker, jeg har tilbage.“

Den ene af Armenierne havde været Præst i Garmudsch et Par Aar. Han tog Misak til Side og indprentede ham, at han skulde være forsigtig med, hvad han sagde til de Folk. Man kunde ikke vide, hvad de kunde gøre ud af et uoverlagt Ord, og „Ibrahim Pacha“ var et farligt Emne. Armenierne i Garmudsch var forøvrigt glade ved ham, de nød ingen Steder en saadan Sikkerhed som i hans „Land“. En Gang havde nogle Kurder overfaldet og plyndret en Armenier, der kom til en af Landsbyerne for at handle. Han havde klaget til Pachaen, og denne havde saa ladet de skyldige ordentlig gennemprygge og havde skaffet Manden alt hans Gods igen.

Det løb rundt for Misak, jo mere han tænkte over dette Emne; men han blev revet ud af sine Betragtninger ved, at Damen kaldte paa ham.

„Se, Misak, der er en Flok Geder

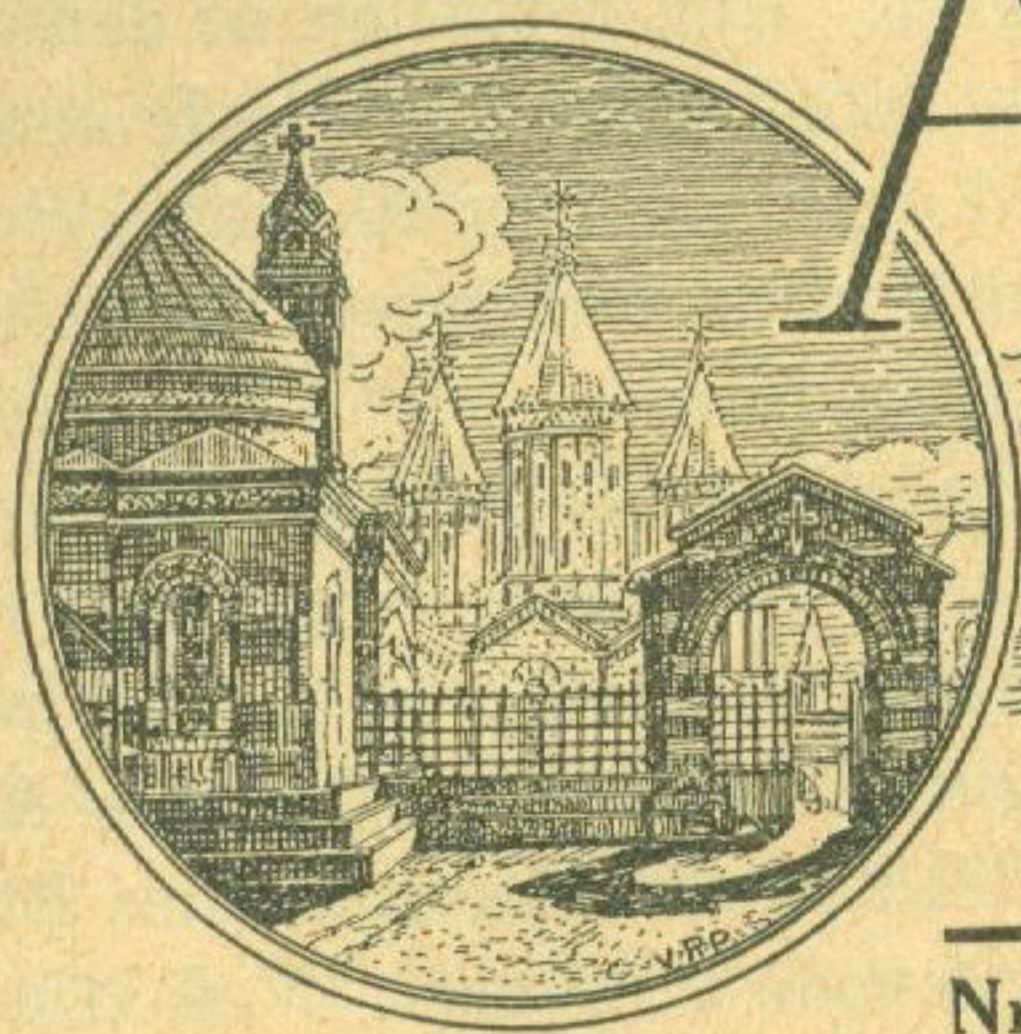
oppe paa Højen, prøv, om Du ikke kan skaffe mig lidt Mælk!“

Misak syntes nok, det var et underligt Forlangende; men han havde jo lovet at gøre alt for hende, han maatte se at skaffe Mælken. Karavanen gjorde Holdt, og alle kom hen og diskuterede Sagen.

Da Hyrden saa det og lagde Mærke til, at de pegede op imod ham, blev han heftig forskrækket og begyndte at stikke af med sin Hjord. Men Gendarmen, der i Haab om større „Bakschich“ gerne vilde vise sig elskværdig imod „Chanum Effendi“, satte efter ham. Han blev indhentet og var himmelglad, da de fremmede ikke forlangte andet af ham end en Skaal Mælk.

Nu maatte Misak hjælpe Damen af Hesten, hun vilde gaa lidt, og han skulde gaa med. Hun vilde da ogsaa nok vide, hvad det var, de havde drøftet saa ivrigt, og snart var de jo inde paa samme Emne.

(Fortsættes.)

ARMENIERVENNEN

Nr. 7-8

Juli-August 1926

6. Aarg.

Fra „Landsbyen“.

Frk. Jenny Jensen sender en Skildring af et Besøg i Kolonierne ved Eufkrat.

Meget har jeg jo læst og hørt om vore Kolonier hinsides Eufkrat, men jeg kan sige, at hvad jeg saa, langt oversteg mine Forventninger.

Et vældigt og godt Arbejde har Frk. Jeppe der gjort. Hvor mange Familier lever ikke nu i sunde og gode Kaar og vokser i Velstand i Stedet for at sidde og sulte i de usunde Lejre i Byerne.

En stor Støtte har hun haft af sin Plejesøn Misak Melkonian, der med megen Dygtighed og Indsigt bestyrer Kolonierne og staar højt, saavel hos den franske Regering som hos de forskellige omboende Beduinhøvdinge.

Et malerisk Syn var det efter

en interessant Automobiltur igennem den syriske Ørken og en dito Færgesfart over Eufkrat at se Misak staa der paa den anden Bred med flere af sine armeniske Mænd i de klædelige, arabiske Dragter.

Efter igen et Par Timers Kørsel over en udstrakt Steppe skimtede vi det hvide Hus og blev modtagne af store og smaa.

Der saa jeg saa Resten af vort danske Børnehjem. De saa alle glade og raske ud, fører jo ogsaa et sundt Liv.

En Fornøjelse var det at se den dannede, armeniske Lærer og forstaa, at der gives Børnene en udmærket Undervisning.

Skolen blev genaabnet den 1. November 1925. Foruden de 8 »danske« besøges Skolen af 14

Børn fra Landsbyen.

Fagene er Læsning, Grammatik, Regning, Religion, Naturhistorie, Anskuelsesundervisning, Geografi og Historie.

Undervisningstiden er fra 8—12 Form. Drengene har om Eftermiddagen Mark- og Havearbejde og Pigerne husligt Arbejde.

Læreren fortæller om, hvor skønt det er at se, hvordan den slumrende Energi vækkes hos de halvt forvildede Børn.

Den faderlige Omsorg og gode Pleje, som Misak har givet Børnene, har i dem vakt en Følelse af Taknemlighed og bidraget til, at de har glemt de frygtelige, forgangne Aar.

Takket være den gode Behandling føler de sig hjemme. Fra Dag til Dag kan man mærke Fremskridt. Friheden bidrager meget til den aandelige Udvikling.

Da de i deres tidligere Liv allerede har lært at kende Livets Alvor, bereder de sig alvorligt til Kampen for Tilværelsen.

Jeg skal fortælle »Armeniervennen«s Læsere lidt om de 7 »danske« Børn, den ottende er Vahan, den eneste tilbageblevne fra det første Hold, og hans Historie er tidligere fortalt.

Nr. 1. M a r i a m, 15 Aar.

Mariam husker selv intet fra sin tidligste Barndom. Hun har hørt, at Moderen og Søsteren blev tagne af Arabere i Deportationstiden og bragte til Ras-el-Ain.

Hun selv blev ogsaa ført til et Arabertelt, hvor hun levede en Række Aar som en lille Slavinde. Da hun voksede lidt til, blev hun

solgt til Opkøbere, der købte ind til et Bordel i Bagdad. Hun kom dog ikke længere end til Hassidje, hvor vor Agent opdagede det ulovlige Forhold og ved den franske Regerings Hjælp fik fat i den ene af Opkøberne og to af de unge Piger, hvoraf den ene var Mariam.

Pigebørnene blev sendt til os, og Araberen fik sin fortjente Straf. Desværre lykkedes det den ene af Opkøberne at undkomme med 3 unge Piger.

Mariam har siden da besøgt vor Skole, først i Aleppo, senere i Landsbyen og har tilegnet sig ganske forsvarlige, elementære Kundskaber.

Ogsaa i Huset yder hun godt Arbejde, hendes egentlige Felt synes at være Husgerning.

Nr. 2. S e r m a n H a g o p i a n fra Tchemichgogog, 13 Aar gammel.

Sermans Forældre maatte jo ogsaa, som alle Armeniere i Deportationstiden, forlade Hus og Hjem og drage bort mod det ukendte, grufulde. Serman og en lille Broder var med. Broderen blev syg, og de maatte lade ham ligge halvdød ved Vejen.

Karavanen naaede en Dag til en Landsby Oghzar og overnattede der. Om Morgenen var Serman alene. Hun løb grædende om og raabte paa Fa'r og Mo'r, men hendes Søgen var forgæves. Fa'r var naturligvis dræbt, og Mo'r ført bort af en Muhamedaner.

En Kurde bragte Serman til sit Hus og beholdt hende to Aar, forærede hende derefter til en tyrkisk Officer, der boede i Mardin. Det stakkels Barn blev der behandlet som en Slave, var alles Skovisk. Efter nogle Aars Forløb flygtede hun til en armenisk Præst, der beskyttede hende, til han kunde sende hende til Hassidje. Derfra sendte vor Agent hende til os.

Sermans hele Lyst staar til at læse. Hun har desværre en Øjensygdom, men med en lille Operation forsvinder den forhaabentlig.

Nr. 4. A r a k e l V a r t a n i a n, født i Sassun, 13 Aar gammel.

I Begyndelsen af Krigstiden blev Arakels Fader ført i Fængsel og pint til Døde. Hans Moder blev sendt bort med sin lille Dreng, sine øvrige Slægtninge og en Mængde andre Lidelsesfæller. Efter lang Omflakken naaede de Khanja.

Da Karavanen drog videre, lykkedes det Arakels Moder at holde sig skjult. Flere Dage vovede hun sig ikke ud. Nøden tvang hende dog til at søge Arbejde, og det lykkedes hende i 4 Aar at skaffe Føden til sig og Sønnen ved at gaa til Haande i forskellige tyrkiske Familier.

En Dag blev hun syg og døde. Arakel var jo fortvivlet, hans kære Mo'r, der havde slidt og slæbt for ham, var borte, hvor skulde han ty hen.

Flere Dage løb han omkring, saa sluttede han sig til nogle Æsel drivere, der gik til Diarbekir. Ankommen der tog en tyrkisk Politibetjent ham med hjem.

Efter 4 Aars Forløb skulde Betjenten forflyttes til Konstantinopel, og han tog Arakel med. Da de passerede Djaraboulous, fik vor Agent fat i ham og sendte ham til os.

Arakel er en begavet Dreng og har været den første i sin Klasse.

Ganske uventet er i de sidste Dage hans Onkel dukket op her i Aleppo, og han har nu taget sin Søstersøn til sig.

Nr. 5. S a t e n i k N a l b a n d i a n fra Erzerum, 11 Aar.

Satenik sad paa sin Moders Arm, da hendes Forældre blev deporteret.

Hendes Moder Araksi fortæller, hvordan Karavanen blev drevet hid og did. Staklerne led af Sult og Tørst, og Vandringeren under den brændende Sol og Gendarmernes Piskeslag var jo frygtelig.

Fra Erzerum til Sourush tog det 9 Maaneder. I Sourush blev hendes Mand dræbt, og en Kurde tog hende og Barnet. Araksi blev straks tvunget til at gifte sig med Kurden, og hun var nødt til at blive hos ham 10 Aar. Lange og trange var de. Flere Gange forsøgte hun at flygte, blev dog

altid bragt tilbage og strengt bevogtet. Hun fortæller, at dersom hun ikke i disse Aar havde kendt Gud og kunnet ty til ham i Bøn, tror hun, at hun havde dræbt sig selv og Barnet.

Endelig lysnede det. En Dag, da hun var gaaet langt bort for at søge Brændsel, mødtes hun med nogle Æsel drivere. Gennem disse fik hun at vide, at hendes Broder levede i Aleppo. Ved Hjælp af Driverne naaede hun en Dag Aleppo. Hvem beskriver hendes Sorg, da hun hørte, at Broderen nylig var død. Hun søgte saa Tilflugt med sin lille Datter hos os.

Vore Døre staar jo altid aabne, og vi glæder os over hver og een, der naar indenfor dem. Her er de i Havn.

Nr. 6. N a z a r e t, 8 Aar gammel.

Nazarets Moder Anna blev deporteret med sine Slægtninge fra Adioman, og Maalet var Deir-el-Zor. Karavanen naaede Urfa og holdt Rast der en Tid. Senere drog de videre og kom til Sourush. Der trak en Kurde Anna og hendes Søster Vartanush ud af Flokken og bragte dem til sin Landsby. Kort Tid derefter giftede han sig med Anna og gav Vartanush til en Tyrk, der boede i Byen Nizib.

Efter 3 Aars Forløb døde Kurden. Han efterlod sig ingen nære Slægtninge, saa Anna stod nu helt alene med sin lille Søn midt iblandt de Fremmede. Hun drog til Urfa, hvor der levede nogle Armeniere, som hun kunde slutte sig til.

Armenierne i Urfa fik hende sendt til os, og vi tog imod hende og Barnet; han kunde jo ikke blive reklameret af Faderens Slægt, saa det var ikke stridende imod vore Regler at modtage ham. Senere blev Anna gift med en Armenier her i Aleppo, men det var smaa Kaar, som jo de fleste har paa Stedet for Tiden, saa vi beholdt Drengen.

Annas Søster er forøvrigt ogsaa kommet hertil, de traf hinanden i Hjemmet. Søsteren gik det langt bedre, hun blev adopteret af

en rig Armenier, der lever i Amerika.

Nr. 7: Hagop Danielian fra Jozsgad, 12 Aar.

Hagops Fader var Soldat i den tyrkiske Armé, da Befalingen kom, at alle Armeniere skulde deporteres.

Hagops Moder Gulizar kom ogsaa paa Landevejen med sin lille Søn. 4 Maaneder vandrede de omkring og døjede meget ondt, saa blev de ført tilbage til Jozsgad. Deres lille Hjem var ødelagt, og Gulizar maatte søge Arbejde. Hun tog Tjeneste hos en rig, græsk Familie og var der 8 Aar.

En Dag hørte Gulizar, at hendes Mand var i Live og boede i Damaskus. Hun var jo lykkelig og rejste dertil med Hagop. Aaret efter blev Manden dræbt af en Araber.

Saa maatte hun igen tage Plads som Tjenestepige. Senere kom hun til Aleppo, hvor en Araber fik fat i hende og vilde tvinge hende til Giftermaal og gøre Hagop til Muhamedaner. Det lykkedes Gulizar at flygte til os, og de er nu vel i Havn.

Nr. 8. Manoush Lofoyan fra Garmerzog, 13 Aar gammel.

I Deportationstiden lykkedes det Manoush' Fader ved en Tyrks Hjælp at slippe bort fra Karavannen med Kone og Barn og komme tilbage til sin Landsby. Et Par Maaneder derefter døde han imidlertid, og Enken blev nødt til at gifte sig med en Tyrk, og Manoush voksede op i disse Omgivelser.

Manoush' Moder, der selv var for sløj til at tænke paa Flugt, spejdede dog stadig efter en Udvej til at sende Datteren bort, inden denne blev givet til en eller anden Tyrk. Det var hende svært at skulle skilles fra sin lille Pige, men reddes maatte hun, tilbage til Kristne, til sin egen Nation. Hemmeligt samlede hun en lille Sum, og endelig lykkedes det at faa Manoush sendt med nogle Æseldrivere til vort Hjem.

Manoush er en yndig Pige og vældig ihærdig i Skolen.

En Diskussion.

I »Manchester Guardian« har der været ført en interessant Diskussion om Tyrkerne og de armeniske Kvinder. Redaktionen af det engelske Blad modtog fra den tyrkiske Digterinde Halidé Edib Hanum et Indlæg, paa hvilket Frk. Jeppe svarede. Vi gengiver nedenfor først det tyrkiske Indlæg, saa Frk. Jappes Svar.

Vil De give mig Plads for nogle faa Ord som Svar paa et Brev undertegnet »Churchman« i Deres Blad af 4. Januar. Jeg vil først fastslaa: Der er ingen tyrkiske Haremer og heller ingen kristne Piger i tyrkiske Hjem uden som almindelige lønnede Folk.

Jeg vil betone, at jeg kun taler om rent tyrkiske Lande, og ikke om de muhamedanske Lande, som er under fransk Mandat og britisk Protektorat. De armeniske Piger, som omtales i Frk. Jappes Rapport, findes mest i Aleppo og det omgivende Land, som har været skilt ud fra Tyrkiet siden 1918.

Efter 1915 havde Anatolien et stort Antal tyrkiske og armeniske forældreløse Børn. De armeniske var mest i de Børnehjem, der tilhørte Hjelpearbejdet for den nære Orient; der var ogsaa forældreløse armeniske Børn i tyrkiske Børnehjem, og nogle enlige armeniske Børn blev af Godhed optaget i tyrkiske Familier. — I 1919, da Konstantinopel var besat af de allierede Hære, blev Obersterne Heathcote Smith og Binns udnævnt af de britiske Myndigheder til at fjerne de armeniske Børn fra tyrkiske Børnehjem og Hjem. Enhver tyrkisk Familie gav villigt slip paa det armeniske Barn, og alle Børnehjem blev omhyggelig inspiceret under britisk Tilsyn og de armeniske Børn fjernede. De fleste Børnehjem i Anatolien blev tømt, og Børnene sendt til Konstantinopel; men før de blev fremstillet for den internationale Komité, blev de en masse givet til den armeniske Kirke i Koum Kapou. Derfor kan man rolig forsikre, at der ikke er noget armenisk Barn ladet tilbage i

de tyrkiske Børnehjem efter denne meget omhyggelige Fremgangsmaade.

Der har ingen armeniske Kvinder været solgt i Tyrkiet som Hustruer, men der har været blandede Ægteskaber mellem Armeniere og Tyrker baade før og efter 1915. Den samme internationale Komité rev disse Hustruer bort fra deres Hjem. Jeg har tilfældigvis staaet overfor et Tilfælde, hvor en armenisk Kvinde bad den amerikanske Gesandt gribe ind og lade hende blive hos hendes tyrkiske Ægtefælle.

Den store Strøm af kristne Deporterede *) fra Sortehavets Kyst til Harput og Diarbekir var Grækere, som ved Hjælp af den græske Flaade forsøgte at grunde det græske Pontus Styre i det tyrkiske Trebisond og Samsun; de blev udvekslede efter Lausannetraktaten.

Armenierne i Cilicien, som under den franske Okkupation nedhuggede de ciliciske Muhamedanere og brændte deres Huse, fulgte med den franske Armé til Syrien, hvor de siden er blevet anbragt i Kolonier af den franske Regering.

Jeg vil gerne henlede »Churchman's« Opmærksomhed paa Biskoppen af London's Opfordring til at frelse de armeniske Kvinder og Børn, og vil pege paa to Punkter deri, som forekommer mig højst paafaldende. Folkeforbundets Kommission i Aleppo beregner 8 Lst. som Gennemsnitspris for at kunne redde en Pige. Betyder det, at Aleppo og Omegn, som har været under fransk Kontrol i 6 Aar, har et Slavemarked? og at de franske Myndigheder tillader den muhamedanske Befolkning at holde kristne Slaver og sælge dem til Folkeforbundets Kommissær eller til de britiske Missioner?

»De blev ofte slet behandlet, og mange er bleven holdt tilbage ved Tatovering paa Hagen«, saaledes siges der i den samme Rapport. Jeg appellerer til alle britiske rej-

*) en mærkelig Paastand! Red.

sende, som har gennemrejst Tyrkiet, befolket af Tyrker: Har De nogen Sinde mødt en eneste Tyrk, som forstod den Kunst at tatovere?

Fremmed Politik i den tyrkiske nære Orient har været Aarsagen til store Lidelser mellem Armenierne; de kan dog ikke maale sig med Tyrkernes Lidelser. Jeg vil ikke gentage, hvorledes ogsaa Tyrkerne er bleven nedhuggede og deres Kvinder og Børn slæbt bort og behandlet værre end vilde Dyr. Men jeg vil sige, at den muhamedanske Verden venter, at den humane og kristelige Aand, som bringer Biskoppen af London og hans Hjælper, som f. Eks. »Churchman«, til at tage sig af Armenierne, ogsaa vil bringe dem til at have Øje for de selvsamme Lidelser blandt den muhamedanske Befolkning i de samme Egne.

Halide Edib.

Karen Jeppes Svar.

Da jeg i den omtalte Artikel er bleven citeret som Folkeforbundets Kommissær i Aleppo, ønsker jeg at henlede Opmærksomheden paa følgende Kendsgerninger:

Før og under Krigen levede jeg i Egnen Syd for Taurus Bjergene, og jeg blev udnævnt til Kommissær med særligt Henblik paa denne samme Egn. Jeg har aldrig offentliggjort nogen Rapport angaaende Tilstanden i den nordlige Del af Tyrkiet. Jeg har naturligvis min private Mening, som er meget forskellig fra, hvad Halide Edib beretter, men jeg vil overlade den Side af Spørgsmaalet til Folk med Førstehaands Kendskab.

Men saadanne tyrkiske Byer som f. Eks. Urfa og Diarbekir ligger indenfor det sydlige Omraade, og den Forsikring, at der i disse Byer »ikke var tyrkiske Haremer og ikke fandtes kristne Piger i tyrkiske Huse«, er saa fjern fra Sandheden, at det er vanskeligt at fatte, hvor nogen kan ytre noget saadant. Indtil Udbrudet af den tyrkisk-kurdiske Krig sidste Foraar modtog jeg stadig Piger fra disse Haremer.

Disse Piger tjente ikke for Løn, de fik intet for deres Tjeneste, og med én Undtagelse var de alle voldtagne af Haremets Herre. Disse Kendsgerninger er det ganske umuligt at nægte.

»Efter 1915 havde Anatolien et stort Antal tyrkiske og armeniske forældreløse Børn« — ja, det er sikkert, men flest armeniske, de tyrkiske var ikke 1 Procent. »De armeniske var for Størstedelen i N. E. R.s Børnehjem«. — Men den Forening blev først oprettet efter Vaabenhvilen, det er ikke svært at bevise. Hvor var saa i Mellemtiden de armeniske Forældreløse, hvis Forældre var bleven dræbt af Tyrkerne? Døende af Sult paa Landevejene. Det har jeg set med mine egne Øjne.

Spørgsmaalet om at faa armeniske Forældreløse ud af tyrkiske Børnehjem er blevet behandlet af de allierede Arméer og Folkeforbundets Kommission i Konstantinopel, derom har jeg intet at sige.

»Der har ingen armeniske Kvinder været solgt i Tyrkiet som Hustruer«. — Beviserne for Salgene er saa rigelig til Stede, at jeg anser det for unødvendigt at vende tilbage til det Spørgsmaal, skønt det naturligvis var Reglen, at Manden trak den Kvinde, han ønskede, ud af Karavanen uden at tage Hensyn til hendes voldsomme Modstand. Det har jeg set i Urfa.

»Armenierne i Cilicien, som under den franske Okkupation nedhuggede de ciliciske Muhamedanere og brændte deres Huse«. — Jeg ved ikke, om Armeniere har nedhugget Muhamedanere, i hvert Fald tror jeg næppe, at det kunde gøres i Franskmændenes Paasyn. Men at Armeniere er bleven nedhuggede af Tyrkerne i Hundretusindvis, det véd jeg, og naar dette Faktum er udeladt, er enhver Beretning om Gengæld for denne ubeskrivelige Forbrydelse et Falsum.

Men nu kommer det Punkt, som vedrører mig mest direkte:

Halide Edib citerer fra Biskop-

pen af Londons Opraab: »Folkeforbundets Kommissær i Aleppo beregner 8 Lst. som Gennemsnitspris for at kunne redde en Pige«. Saa fortsætter hun:

»Betyder det, at Aleppo og Omegn, som har været under fransk Kontrol i 6 Aar, har et Slavemarked, og at de franske Myndigheder tillader den muhamedanske Befolkning at holde kristne Slaver og at sælge dem til Forbundets Kommissær eller til de kristne Missioner?«.

Ingen, som nogen Sinde har læst mine Rapporter, kunde faa en saadan Mening ud af dem!

I. Det er ikke de franske Myndigheders Skyld, at kristne Kvinder og Børn i Egnene under deres Mandat paa ulovlig Vis kommer ind i Muhamedanernes Huse, det er Tyrkerne, som under Deportationerne gennem deres Soldater og forskellige Embedsmænd uddelte eller solgte de stakkels Væsener til Muhamedanere.

II. De Franske kom til et Land, som i enhver Henseende led under Tyrkernes slette Regering og var langt fra at være bragt til Ro. De maatte først og fremmest bringe Lov og Orden til Veje — hvilket ingenlunde blev gjort dem let —, før de kunde begynde at interessere sig i højere Grad for de rent indre moralske Forhold. Ganske særlig maa der tages varsomt paa Beduindistrikterne, og det var forholdsvis let for Nomaderne at unddrage sig en hvilken som helst Regerings Herredømme.

De kristne Kvinder og Børn findes hyppigst i Beduindistrikterne, og i vore Bestræbelser for at befri dem nyder vi fuld Støtte af den franske Regering.

III. Disse Kvinder og Børn bliver ikke købt af os, heller ikke bliver de taget med Magt. De, som ønsker at blive fri, henvender sig til vore Agenter, i de fleste Tilfælde opnaar vi en venkabelig Ordning med deres Herrer; undertiden hjælper vi dem til at flygte. Naturligvis er Slaveri ulovligt i Syrien, men i visse Egne, som endnu ikke helt er under Mandatmagts

Kontrol, maa vi fjerne Kvinderne fra deres muhamedanske Herrers brutale Behandling. Saa snart de er udenfor Beduindistrikterne, er de fuldstændig fri.

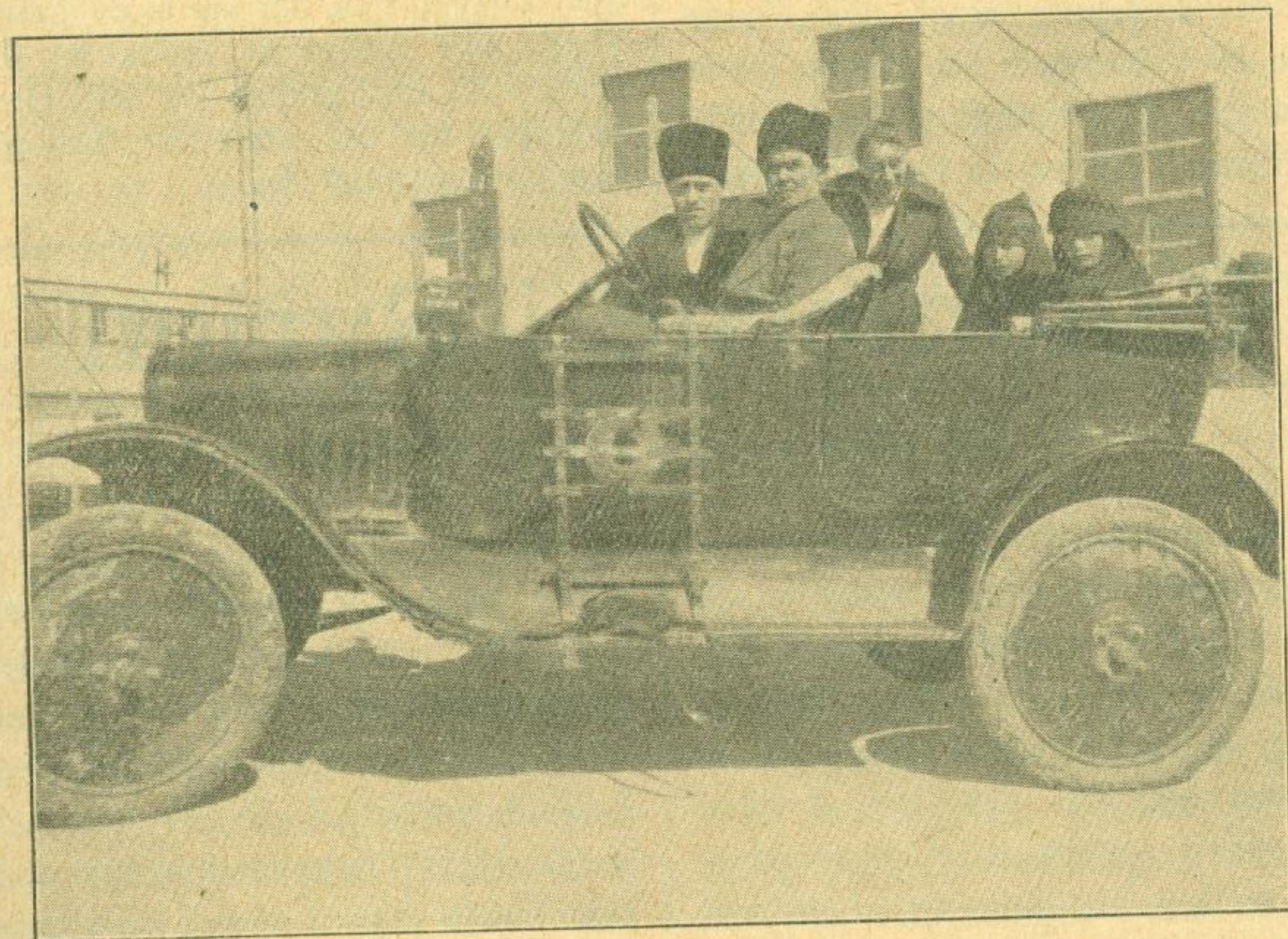
IV. De 8 Lst. anvendes til at vedligeholde Stationer til Efterforskning, til Rejsseudgifter for at bringe Flygtningene til Aleppo, til at helbrede deres Sygdomme og atter sætte dem i Stand til at føre et normalt Liv i den kristne Verden.

Saa kommer Spørgsmaalet om Tatoveringen. Jeg omtalte, at Pigerne ofte var tatoverede af Muhamedanerne. Da jeg opdagede, at i en vis Art Propaganda Ordet Tyrkerne blev sat i Stedet for dette Ord, skyndte jeg mig at fremhæve, at dette var en Misforstaaelse. I Virkeligheden bliver, saa vidt jeg véd, Tatoveringen udført særlig af kurdiske og arabiske Stammer.

Karen Jeppes.

Karen Jeppes Virksomhed i Aleppo.

Brev fra Frk. Henni Forchhammer.

De to smaa Dansepiger kommer fra Deir-el-Zor, udleveret af Regeringen. Jenny Jensen tager imod dem.

Aleppo i Maj 1926.

I den allersidste Tid er der igen begyndt at komme armeniske Kvinder til Frk. Jeppes Opsamlingsstationer, idet en Del Kurder er blevet forjaget fra Tyrkiet, og hos dem er der mange armeniske Kvinder. I Optagelseshjemmet faar Flygtningene den kærligste Modtagelse af Frk. Jenny Jensen, der i det sidste Aar har ledet denne Gren af Virksomheden.

De maa allerførst bades og i Reglen klædes op fra inderst til yderst, saa lasede og fulde af Utøj er de. Forinden bliver de dog fotograferede og deres Levnedsløb kort nedskrevet. Man kunde sidde i Timevis og se

disse Protokoller igennem; der oproller sig Billede efter Billede af Elendighed og undertiden Mishandlinger, én har været levende begravet, en anden har store Brandsaar paa Kroppen — dog hører saadan ligefrem Grusomhed til Undtagelserne — mange er syge, særlig af Syfilis og Tuberkulose, de kommer straks under Lægebehandling og kommer sig i Reglen forbavsende; i disse 4 Aar er kun faa døde.

Saasnaart en Flygtning kommer til Optagelseshjemmet, sættes straks alle Hjul i Bevægelse for at finde Slægten; det bliver meddelt i Kirken, i Flygtningelejren, til de armeniske For-

Fra Systuen. Ideer til nye Mønstre.

eninger, til de Blade, der læses af Armeniere Verden over. Undertiden lykkes det forbavsende hurtigt. Mens jeg sad paa Kontoret og gennembladede den Protokol, der omfatter de sidste 100, og netop havde lagt Mærke til Billedet af en nydelig 12—14 Aars Pige, der var kommet for nogle Dage siden, kommer Pigebarnet ind sammen med en Mand, der erklærer, at han tror, det er hans Datter, helt sikker er han ikke, men beder om han maa tage hende med hjem, for at andre Slægtninge kan hjælpe ham med at konstatere hendes Identitet, hun skulde bl. a. have nogle Mærker paa Kroppen. Først maa han dog skaffe en Slags Kaution fra en Præst eller anden paalidelig Mand, der indestaar for, at han vil bringe hende tilbage, hvis det viser sig at være en Fejltagelse. En halv Time efter er han tilbage med Erklæringen, og saa gaar Pigebarnet glædestrallende bort med denne fremmede Mand, i hvem hun haaber at have genfundet sin Fader. Manden, der har et meget tiltalende Ydre, ser tillidsfuld og glad ud. Hele Hjemmet følger med Spænding Begivenhedernes Gang.

Mange maa dog blive i Hjemmet i længere Tid, før det kan konstateres, om de har Slægt i Live eller ej.

Det er interessant at se, hvorledes Ansigtudtrykket forandrer sig efterhaanden, som de føler sig mere og mere veltilpas. Naar de kommer, er de ofte enten sløve eller ser ganske forvildede ud; men efterhaanden kommer det glade og milde frem, ofte

allerede i Løbet af faa Dage. Et Par halvvoxsne Piger, der havde været Dansepiger hos Zigeunerne, var yderst utilfredse de første Dage og prøvede paa at løbe bort — de var ikke kommet frivilligt, men var sendt af de franske Myndigheder — men nu saa de meget glade og søde ud, og i det hele er det meget sjældent, at nogen forsøger at løbe bort.

Mange Kvinder og unge Piger er tatoverede baade i Ansigtet, paa Hals, Hænder og Fødder; det er dem, der har været mellem Araber og Kurder. De unge Piger er meget ulykkelige derover, og mange forsøger smertefulde Kure for at komme af med det. Jeg saa én, der havde store Saar i Ansigtet; om det er bedre end Tatoeringen bliver et andet Spørgsmaal. Der er sikkert mange, som afholder sig fra at flygte ved Tanken om saaledes at være brændemærkede, men efterhaanden som de opdager, hvor mange Lidelsesfæller de har, tager de sig det mindre nær, og ganske særlig er det en Trøst, at det ikke lader til at nedsætte deres Udsigter til at blive gift. Mange af de befriede unge Kvinder er efterhaanden blevet lykkelige Hustruer og Mødre. Jeg saa to søde unge Koner paa Hjemmet, de var nu gift i Aleppo og kom jævnlig paa Besøg.

De, der ikke finder deres Slægt (omtrent 20—25 % af hele Antallet) maa lære noget, hvorved de kan ernære sig. Af Kvinderne beskæftiges nogle ved husligt Arbejde, medens de fleste oplæres i de smukke Broderier, der har været national Kunstindustri mellem Armenierne fra umindelige Tider, en Kunst, Karen Jeppe saa at sige har frelst fra Undergang. Det er morsomt at se dem arbejde siddende paa Gulvet med Syrammen som et lille Bord foran sig; Naalen gaar hurtig op og ned, og de nydeligste Blomstermønstre med fint afstemte Farver vokser op for ens Øjne. Broderierne afsættes over hele Verden, og flere hundrede Kvinder tjener paa denne Maade deres Brød. Ogsaa Systuen er under Jenny Jensens Overblik; men den daglige Ledelse er overdraget til nogle dertil uddannede dygtige Armeniere.

Et stort Kontingent af de befriede er store Drengene; de har lettere ved at flygte end Kvinderne. Der er bril-

lante Typer mellem disse unge Fyre. Saa snart som muligt bliver de sat i Arbejde, nogle lærer et Haandværk, andre kommer til Landbrug ude i Kolonierne.

Alle — dette gælder ogsaa Kvinderne — stræber saa hurtigt som muligt at komme til at staa paa egne Ben, der er ingen Tilbøjelighed til at blive hængende og lade sig forsørge. Men lære noget maa de selvfølgelig først. Ogsaa deres almindelige og folkelige Udvikling tænkes der paa, et Par Timer om Dagen er der Skole baade for Børn og Voksne, mange af dem var smaa Børn for 11 Aar siden, da Deportationerne fandt Sted, og kan overhovedet ikke tale armenisk, men kvikke og opvakte, som de fleste af dem er, gaar de rask frem baade i den ene og den anden Henseende.

Det hele er indrettet saa enkelt og fordringsløst som muligt; men Penge maa der til, og dem faar Karen Jeppe heldigvis til Raadighed i stigende Mængde. Foruden fra Folkeforbundet

og „De danske Armeniervenner“ kommer der Bidrag fra mange andre Sider, særlig fra England og i den sidste Tid ogsaa fra Tyskland.

Henni Forchhammer.

Nemesis.

Vi har tidligere her i Armeniervennen gjort opmærksom paa, hvorledes Nemesis har ramt hele den ungtyrkiske Klike, der i 1914 kastede Tyrkiet ind i Verdenskrigen og kort Tid derefter begyndte Udryddelsen af det armeniske Folk. Enver og Talaat som en Række af de andre ungtyrkiske Førere har allerede lidt en voldsom Død. I August fulgte nogle af de sidste efter — hængt i Angora af deres Arvtager, Mustafa Kemal Pacha. Blandt de henrettede var en af Ungtyrkernes bedste Mænd, Djavid Bey, der i 1914 var Finansminister og imod at drage Tyrkiet ind i Krigen. Djavid Bey, der var af en jødisk Slægt, blev hængt til Trods for det spinkle Domsgrundlag og alle Hensstillinger fra det undrende Europas (særlig Englands) Side.

Kolonierne i Syrien.

Af Henni Forchhammer.

Den nyeste Gren af Karen Jepes Virksomhed og den, der byder de rigeste Udviklingsmuligheder, er Kolonisationen. Syrien er et vidtstrakt Land, og uendelige Strækninger ligger udyrket hen. En stor Del af disse kan maaske overhovedet ikke opdyrkes, og kan kun udnyttes af de omstrefjende Beduiner; men mange Steder er Jordan god nok, naar der blot kan skaffes Vand. I gode Regnaar kan ogsaa andre Strækninger opdyrkes; men svigter Regnen, svigter Udbyttet, saa Vand er en uomgængelig Betingelse, og saa naturligvis nogenlunde Fred og Ro i Landet.

Da Karen Jeppe i 1921 kom til Syrien, var Forholdene højst urolige. Røverbander huserede alle vegne og tog Afgrøden lige for Næsen af den bosiddende Befolkning; de landflygtige Armeniere følte sig ikke sikre udenfor Byerne.

Efterhaanden blev Forholdene bedre, Franskmændene bragte mere ordnede Tilstande tilveje, og de Uroligheder, som i det sidste Aar har hærget andre Egne af Landet, har man omtrent ikke

mærket i Nordsyrien.

For to Aar siden anlagde Karen Jeppe den første Landbrugskoloni for Armeniere. For at faa Jord gik hun i Kompagniskab med en af de største Beduinhøvdinge i Syrien, Hadjim Pacha. Mens Underhandlingerne stod paa, boede hun i flere Dage som hans Gæst i hans Teltlejr, hvor et særligt Telt blev stillet til hendes Raadighed. Den svenske Afdeling af det „Internationale Forsoningsforbund“ financierede Foretagendet, og et udmærket Menneskemateriale var for Haanden, idet en Del armeniske Bønder, der nylig var blevet forjaget fra Tyrkiet, kun længtes efter at forlade Aleppos Flygtningelejr og komme ud at dyrke Jordan igen.

Kolonien ligger ved en Biflod til Eufrat i den Del af Mesopotamien (Landet mellem Floderne), der hører til Syrien. Ved Hjælp af en Dæmning reguleres Vandet, saa det kommer hele det omliggende Distrikt til gode.

Her ligger nu to smaa Landsbyer, Tel Samen og Tel Armen med ialt

et halvt hundrede Familier. Første Aar blev der pløjet med Tractor; Forbavselsen mellem de omboende Arabere, hvis Træplove kun kradser lige i Overfladen af Jorden, var umaadelig over hvad saadan et hvæsende Uhyre kunde udrette. Nu er Tractoren ved at bryde ny Jord op i nye Kolonier, og de første Udflyttere er efter disse to Aars Forløb saa vidt, at de har kunnet købe deres egne Trækdyr — her pløjer man i Reglen med Oxer — og deres egne Avlsredskaber og kan endog begynde at betale af paa de Penge, der er sat i det, saa den oprindelige Kapital kan frigøres til ny Foretagender. Om Sommeren dyrkes der Grøntsager og Bommel, om Vinteren mest Hvede.

Ud til Kolonierne har Karen Jeppe i den senere Tid begyndt at sende Drengene fra Optagelseshjemmet, og det er ikke mindst for deres Skyld, at Kolonisationsplanen er udformet. De fleste af disse Dreng og unge Mænd har i de 11 Aar, der er gaaet siden Deportationerne, levet mellem Arabere og Kurder, har passet Faar og Kameler og ikke lært stort andet; de trives ikke i Byerne, og der er heller ikke Brug for dem, armeniske Haandværkere er der for mange af; men herude tager de fat med Liv og Lyst under kyndig Vejledning, og om Vinteren bliver der endda Tid til at gaa i Skole og indhente lidt af, hvad de har forsømt i disse mange Aar. Det er en dygtig og energisk Race, disse unge Armeniere, i Løbet af et Par Aar vil mange af dem sikkert være saa vidt, at de kan faa deres egen Jordlod, bygge eget Hus og hjemføre en Brud af deres egen Nation.

Kolonierne vil sikkert ogsaa tiltrække andre unge Armeniere fra de omboende eller omstrefjende Araber- og Kurderstammer; Kolonierne vil vokse en naturlig Vækst, og medens Armenierne venter — og det gør de stadig — paa éngang at komme tilbage til „Armenien“, kan de her føre en menneskeværdig Tilværelse i et armenisk Milieu.

Hadjim Pacha og Franskmændene i Forening sikrer Fred og Orden. Det første Aar var der en anden stor Beduinerhøvding, Mudjim, Fætter til Hadjim, der lod sine Kameler trave ind gennem Koloniens Kornmarker. Saa satte Hadjim sig til Rette uden-

for Marken og plaffede den ene Kamel ned efter den anden, og siden har der ikke været noget af den Slags.

Klimaet er som i den Del af Syrien ret strengt om Vinteren og meget varmt om Sommeren. Om Vinteren skydes der en Del Ulve lige ved Boligerne, om Sommeren er der mindre Slinger og giftige Insekter, men det lod ikke til at genere i særlig Grad; de fleste af Beboerne sover om Sommeren under aaben Himmel paa en lav Platform, klinet op af Ler.

Ligesom i de arabiske Landsbyer i de Egne er Husene opført i Bikubeform af soltørret Ler. Saadan et Hus er hurtigt bygget, saa det koster ikke meget at faa Tag over Hovedet.

Kun Administrationsbygningen „det hvide Hus“, hvor Karen Jeppe bor, naar hun er paa Inspektion derude, er et lidt større Hus med fladt Tag; men iøvrigt ogsaa ganske enkelt udstyret. Den, der leder den daglige Administration, sætter ny Kolonier i Gang og overhovedet er Karen Jepes højre Haand og uundværlige Hjælper, er hendes armeniske Plejesøn Misak, der er godt kendt af „Armeniervennen“s Læsere fra Karen Jepes interessante Levnedsskildring „Misak“. Han er en særdeles fremragende ung Mand, som skabt til at være Leder, nyder en overordentlig Anseelse baade blandt sine egne og mellem Araberne og bliver derved ganske naturlig førende ogsaa i det venskabelige Forhold mellem de to Folk, saa forskellige i Race og Religion, som ligger baade Karen Jeppe og „det internationale Forsøringsforbund“ saa stærkt paa Sinde.

Det er en stor Glæde at se den Venlighed og Ligefremhed, hvormed Arabere og Armeniere omgaas herude. Om Aftenen er Pladsen foran „Det hvide Hus“ fuld af Mænd af begge Folk siddende i en Halvkreds paa Hug paa Tæpper eller Maatter, mens Kaffekoppen gaar rundt, og Samtalen føres uden Hast med en vis rolig Værdighed. Ogsaa Kvinderne omgaas venligt; men her i Østen er det dog væsentlig Mændene, der besøger Selskabeligheden og Kaffe-passiaren.

Selvfølgelig er de Kolonier, der er anlagte, kun en ringe Begyndelse; men som Bevis for, at det kan gøres og gøres med forholdsvis smaa Mid-

ler, har de deres store Betydning. Man regner med, at en Familie kan bosættes for 10 Pund Sterling. Naar man sammenligner med de enorme Summer, som de zionistiske Kolonier i Palæstina koster, er det ganske utrolig billigt.

I den nærmeste Fremtid vil der sikkert blive taget fat i større Stil. Karen Jeppe haaber paa Støtte fra forskellig Side, mulig ogsaa fra Folkeforbundet. Med de franske Myndigheder, der følger hele Udviklingen med den største Interesse, har hun det bedste Samarbejde.

Ingen kan bedre end hun i dette Øjeblik tage en saadan Opgave op. Elsket af Armenierne, behandlet med venskabelig Tillid af Beduinerne, med velvillig Respekt af Franskmændene og støttet af sin Stilling som Folkeforbunds-kommissær staar denne Kvinde med en Indflydelse, som ingen vilde have drømt om, da hun for 50 Aar siden første Gang saa Lyset i et Skolelærerhjem i Jylland.

Henni Forchhammer.

Paa Besøg i Aleppo.

Lederen af K. M. A.s Børnehjem „Birds Nest“, Frk. Maria P. Jacobsen, skriver i et Privatbrev til et af vor Komitès Medlemmer om et Besøg hos Frk. Jeppe. Vi gengiver nedenfor en Del af Brevet.

Anden Paaskedag rejste jeg op til Aleppo for at deltage i et Kirkemøde, som holdtes der af Repræsentanter for den protestantiske armeniske Kirke. Jeg var deroppe i 8 Dage og selv om jeg var meget optaget af Møderne, havde jeg dog god Lejlighed til at se Frk. Jepes Arbejde der. Det var mig en meget stor Glæde at se, hvor megen Hjælp, der gennem Deres Udsendinge kom de mange fattige til gode.

Det var dejligt at se den store Flok af 800 Børn sidde i lange Rækker paa Gulvet i et Par store Rum, hver med en Skaal foran sig, fyldt til Randen med den dejligste Suppe, kogt af en Slags tyk Mælk med Hvedegryn, og hvert Barn havde et Brød. Naar Skaalen var tømt, blev den igen fyldt af rare, glade Koner, som gik rundt med en Spand med Suppe i. Der var

store Dreng og Piger; der var ganske smaa Børn, mange som endnu var for smaa til selv at føre Skeen til Munden, og Resultatet var, at det meste af Suppen løb nedad Kjolen, indtil en større Pige kom den lille til Hjælp. Børnene saa forbavsede raske ud. Frk. Jensen, som var med mig, fortalte mig, at saadan saa de ikke ud, da de begyndte Bispisningen for nogle Maaneder siden. Der var nok en Del iblandt dem, som endnu ikke var saa raske og fyldige, som de burde være; men med et saa godt Maaltid Mad hver Dag vil det ikke vare længe. Udenfor stod ikke saa faa voksne, som saa elendige og tynde ud. De kunde nok trænge til en Portion af den gode Mad; men de trængte ikke paa, for de vidste, det kun var for Børnene. Jeg vilde ønske, De og de mange Venner i Danmark, som har sendt deres Gaver til dette Arbejde, kunde have set denne Flok af Børn.

Men det, der gjorde allermest Indtryk paa mig, og som jeg aldrig vil glemme, det var Synet af særlig to smaa Piger, omtrent 13 Aar gamle, som Frk. Jeppe for et Par Maaneder siden havde reddet. Deres smaa, fine Ansigter og Hænder var ganske overtatoveret. Det skar mig i Hjertet; de har været brugt af Kurder til Dansepiger, stakkels smaa Piger, maaske aldrig haft en glad Dag i deres Liv. Nu var de frelste. De sad iblandt de andre reddede unge Piger, som ogsaa alle var tatoveret i Ansigtet og paa Hænderne, og lærte nu at brodere, og deres smaa, fine Hænder holdt paa Naalen, som om de hele deres Liv havde været vant til at sy. Medens jeg stod der sammen med Frk. Jensen, som er blevet den lykkelige Kvinde, der faar Lov at danne et lille Hjem for dem, tænkte og sagde jeg til mig selv, hvilken Lykke og Naade, at vi blev skaanet fra al den Elendighed, og hvilken Naade, at vi faar Lov til at gøre noget for disse ulykkelige Mennesker. Hvor vilde jeg ikke gerne have taget disse to med mig og givet dem lidt for alt det, de har mistet. Frk. Jensen og Frk. Jeppe har faaet en herlig Gerning betroet, og de er lykkelige i den. Maa Guds Velsignelse altid hvile over den, det er mit Ønske og min Bøn.

Maria P. Jacobsen.

Noter.

Tak.

Hjærtelig Tak til de mange, der glædede mig paa min 50-Aars Fødselsdag.

Karen Jeppe.

* *

Frk. Karen Jeppe opholder sig i denne Tid i Svejts. Hendes Adresse er Section Sociale, Société des Nations, Genève.

Ved N. E. R.s Møde i Genève vil Frk. Jeppe repræsentere „De danske Armeniervenner“.

* *

Vor Formand, Hr. Åge Meyer Benedictsen, er nu vendt hjem fra sin Rejse i Amerika. Under Rejsen fyldte han de 60 og unddrog sig saaledes en velfortjent Hyldest fra „De danske Armeniervenner“.

Men mange Armeniervenners Tanker gik til vor energiske Formand, da vi i Dagspressen læste om Mindedagen.

* *

I Anledning af den store Nød i Baraklejrene har Styrelsen i sit Møde den 26. August besluttet ekstraordinært at sende 5000 Kr. til Aleppo til Bispisning af de sultende.

* *

Armenierdagen bliver iaar Søndag den 17. Oktober. Styrelsen beder de lokale Komitéer og vore Medarbejdere Landet over allerede nu at ruste sig til Arbejdet.

* *

Af forskellige Grunde er dette Nummer blevet noget forsinket. Næste Nummer vil — af Hensyn til Armenierdagen — komme allerede om ca. 1 Maaned.

Paa Grund af den overvældende Stofmængde er Feuilletonen „Misak“ udeladt i dette Nummer.

Indgaaede Bidrag.

(Beløbene er angivne i Kroner).

Juni 1926.

A. Gaver til Arbejdet.

Ved Grosserer Christen Daell: Fra Apoteker Oluf Poulsen, Svanemøllevej 1, København, 100. Ved Spr. K. L. Aastrup, Husby, Ulfsborg: (til Børnearbejdet) Halvdelen af Pinseofret i Husby Kirke 13,75, i Sdr. Nissum Kirke 18,25, ialt 32. Frk. Rønne, Vejle, 20. Ved Missionssekretær Nyholm, Kbhvn. Ø.: Fra en gammel Kone i Sandby 50. Frk. Poulina Pedersen, Solheim, Tommerup, 300. Ved John Kristensen, S. Vissing: Fra Kirkeligt Samfund i S. Vissing 40. Fra en lille Vennekreds i Lille Skensved 20. Fru Louise Raaen, Aalborg, 25. M. Rasmussen, Ingerslevs Boul. 8, Aarhus, 20. Frk. Sara Jeppesen, Venslev pr. Skibby, 10.

Ialt Kr. 617,00.

B. Solgte Haandarbejder.

Ved Fru Ellen Nørregaard, Danske Kvinders Velfærd,

Kr. 219,25.

Juli 1926.

A. Gaver til Arbejdet.

Søster A. 10. Frk. Aline Høy, Kbhvn., 10. Søster Ane Daubjerg, Ringkøbing, 20. Frøken C. Nielsen, Kbhvn., 10. Proprietær K. Jessen, Ullemose, V. Skerninge, 60. Ved Frk. Elisabeth Andersen, Aarhus: A. Aarsbidrag 375, Frk. Lone Petersen, Galten, 5, Solgte Mærker ved Frk. Petra Petersen, Aarhus, 5, ialt 385. Dameskræderinde Kirstine Nielsen, Gentofte, 20. H. C. Hansen, Vordingborg, 5. Pastor Friis, Hellerup, 4. Inga Kongstad 10. A. Wulff: Ved Christianshavns Vold, 10. Agnes Struck, Hørsholm, 10. A. L. L., Hillerød, 10. Ved Spr. Holme, Melby: a) Fra Melby Kvindekreds' Kasse 46, b) Bortlodning af et Tæppe, skænket af Fru Købmand C. Villi Hansen, Melby, 50, c) Gave fra Spr. Holme, Melby, 22,50, ialt 118,50. J. Munck, København Ø., 10. Fru Buhl, Kolding, 20. Lærer O. K. Jessen, Staaby, 1,15. Anton Jacobsen, Kroghskegaard, Helsingør, 200. Ved Spr. J. Eriksen, Asserballe: Andel af en Basar i Asserballe Præstegaard 300.

Ialt Kr. 1213,65.

B. Solgte Haandarbejder.

Ved Frk. Elisabeth Andersen, Aarhus: a) Fru Pastor Bjerre, Aarup, 294,25, b) Frk. Bodil Hansen, Hjallesø, 110, c) Spr. v. Huth Smith, Kegnæs, 22, d) Fru Agathe Brandt, Halsted, 503, e) Fru Henrica Nielsen, Saxkøbing, 176, f) Fru Pastor A. Bavnhøj, Hassing, 189,55, g) Fru Pastor Nyegaard, Laurbjerg, 31.

Ialt Kr. 1325,80.

C. Salg af Postkort.

Ved Fru Bartholdy-Møller, Maribo, 310. Ved Frk. V. Hintz, Nakskov, 15,25.

Ialt Kr. 25,25.

Bidrag modtages fremdeles med Tak.

Prokurist **Johs. Malmstrøm,**

Kasserer,

Slotsholmsgade 16, København K.
Telefon C. 10948.

Bidrag kan ogsaa indbetales paa Konto:
Postgiro 2954.

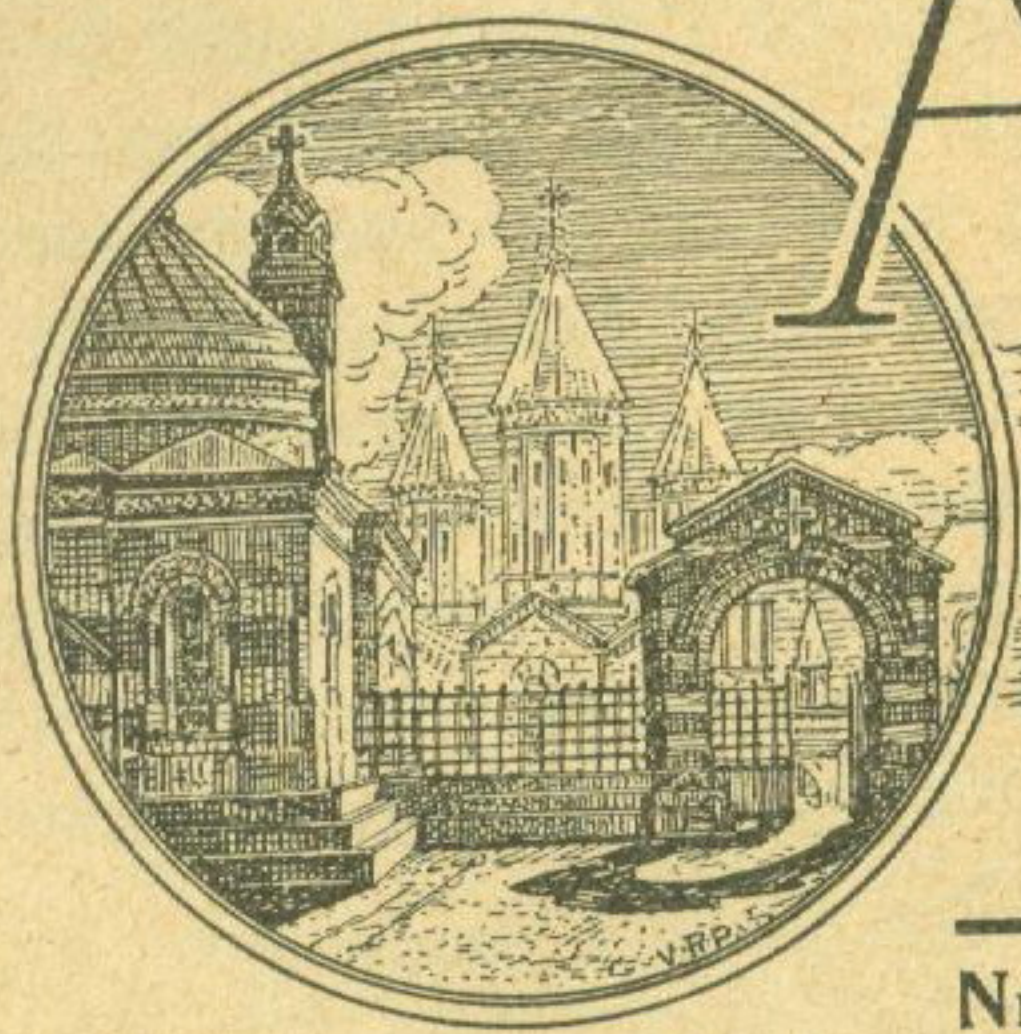
De danske Armeniervenner,
Holbergsgade 4, København K.

Armeniervennen

udgaar 6 Gange aarlig og koster 2 Kr 35 Øre aarlig. Bladet kan bestilles ved **Indsendelse af Beløbet** under Adresse „Armeniervennen, København.“

Udgivet af „De danske Armeniervenner“ under Redaktion af Overretssagfører **H. F. Ulrichsen,** Boldhusgade 6, København K., Tlf. C. 13602.

Trykt i Carl Bryrups Bogtrykkeri, Kbhvn. K.

ARMENIERVENNEN

Nr. 9-10

Septbr.-Oktbr. 1926

6. Aarg

Nu maa der hjælpes.

Et Nødraab fra Karen Jeppe.

Maa jeg have Lov til at henvende vore Venners Opmærksomhed paa den frygtelige Nødstilstand, der for Tiden hersker blandt Armenierne i Baraklejren i Aleppo, en Nødstilstand, der i denne Vinter maa ende med, at mange Mennesker dør af Sult, hvis der ikke kommer Hjælp til dem udefra.

I over 3 Aar har disse Ulykkelige levet sammenstuede i de provisoriske Lejre. Hvor vel husker jeg ikke de 2 paa hinanden følgende Vintre — 1921-22 og 1922-23 —, da der kom i tusindvis af Flygtninge til Aleppo, og vi ofte ikke kunde skaffe dem Tag over Hovederne i den strømmende Regn.

Efter de første, frygtelige Maaneder fulgte der saa en Tid, da Armenierne med deres vidunderlige, sejge Udholdenhed og deres fremragende økonomiske Dygtighed begyndte at ordne sig. De, der ikke kunde finde Plads i Husene i Byen, slog sig ned under Telte. Senere veg disse Pladsen for smaa Hytter, først af Pakkassebrædder, senere af soltørrede Jordsten. Baraklejren tog fast Form.

Nogle kom saa vidt, at de fik Hytterne dækkede med godt, nyt Bølgeblik og fik anskaffet Dør og Vinduer, de fleste maatte nøjes med sammenlappede Blikplader fra gamle Daaser, de fattigste kunde ikke skaffe andet end nogle Teltlaser til Tag.

Saaledes staar Lejren endnu.

I det sidste Aarstid er der næppe nogen, der har kunnet forbedre deres Boliger. De gamle Blikplader faar flere og flere Huller, Teltlaserne er der snart intet mere tilbage af, Menneskene maa finde sig i at gennemleve Vintermaanederne i Hytter, hvor der oftest ikke er en tør Plet at lægge sig paa, og være glade til, om de kan holde sig den værste Sult fra Livet.

For medens det i Begyndelsen var nogenlunde gørligt at finde Arbejde i Aleppo, bliver det efterhaanden mere og mere umuligt.

Der er mange Grunde til denne Arbejdsknaphed, og nogle er fælles for hele Verden; men hos os vejer ogsaa de sidste Tidens Usikkerhed tungt i Vægtskaalen. Vel er der i vor nærmeste Omegn ingen Urolighed forekommet, men alle lider under en Følelse af Utryghed, saa man ikke rigtig tør tage fat paa noget. Aleppos Erhvervslev er ved at sygne hen.

De, der i første Række lider under denne Tilstand, er selvfølgelig de fuldkomne ubemidlede Armeniere i Baraklejren.

Allerede i Fjor var Nøden frygtelig iblandt dem.

Jeg saa mig i Stand til ud af de Midler, der fra forskellige Sider stilledes til min Raadighed, at anvende 30,000 Kr. — deraf 4-5000 Kr. fra „De Danske Armeniervenner“ — til at hjælpe de aller

ulykkeligst stillede. Selv solgte de alt, hvad de havde, og saaledes tror jeg at kunne sige, at ingen ligefrem døde af Sult, men Underernæring var en selvfølgelig Tilstand. De var et let Bytte for alle mulige Sygdomme, der da heller ikke udeblev, saa Dødeligheden var meget stor, især blandt Børnene.

Det, hvormed de opholdt Livet, var ofte heller ikke det, vi almindelig kalder Menneskeføde. Aleppos nærmeste Omegn var stedse fuld af armeniske Kvinder, der paa de udyrkede Steder samlede alle Slags Urter og Rødder, og mange fik ikke anden Næring. Jeg mindes endnu deres Klage, da i Maj Maaned Urterne hentørredes, og de nu ikke fandt mere at spise.

Saa kom imidlertid Høstens Tid, den begynder hos os i Maj. Lange Veje gik de paa deres Fod for at hjælpe med Høstarbejde i de omliggende Landsbyer. Jeg saa dem ofte vende hjem om Aftenen, Mænd og Kvinder, bøjede og udslidte, men dog med nogen Føde til Børnene derhjemme.

Om Sommeren er der ogsaa mange, der fortjener noget ved Vandbæring, da mange Huse i Aleppo i den tørre Tid er henviste til at hente alt deres Vand fra de smaa Fontæner, der findes rundt om i Gaderne. Især paa Slutningen af den hede, tørre Som-

mer, naar Brøndene er tørrede ud og Cisternerne tømte, spiller Vandbæringen en stor Rolle.

Det er svært at slæbe Vandet saa langt, ofte ogsaa op ad Trapperne, og mange Gange, naar jeg saa en Vandbærer ind i Ansigtet, mødte jeg der et Blik; som jeg sent glemte. Man kunde se, han var en af dem, ved hvis Vugge det ikke var sunget, at han skulde ende saaledes.

Men paa den anden Side er de glade over deres Fortjeneste, og har en Mand tjent en 25-Øre, skynder han sig at købe et Stykke Brød til Børnene.

Dog, nu stunder jo Vinteren til. Høsten derude er længst forbi. Om lidt kommer Regnen, saa fyldes Brønde og Cisterner, kun Drikkevandet hentes fra Fontænerne, der er lidet at fortjene for Vandbærerne, og med alle de andre smaa Udveje, som Sommeren bragte, gaar det ikke bedre.

Hvad der saa vil ske i Baraklejren, det vover ingen at tænke til Ende.

De, der i Fjor havde noget at sælge, en god Kobbergryde eller et Uldtæppe til at lægge paa Jorden eller en Madras at ligge paa, altsammen Ting, der dog havde en vis Værdi, de har nu intet af den Slags. Den Dag, da Far og Mor kommer hjem med tomme Hænder, er der intet at spise.

De danske Armeniervenner har sendt mig 5000 Kr., det er til et Suppekøkken for 500 Børn i 3 Maaneder, og det aabnes den 1. November.

Det skal og maa imidlertid udstrækkes til 6 Maaneder, og det falder mig ikke noget Øjeblik ind, at vore Venner i Danmark ikke skulde kunne og ville samle 5000 Kr. mere til den Sag. Saa er de 500 Børn reddede fra Undergangen af de danske Armeniervenner. Brugte Klæder faar vi ogsaa nok at give dem. Jeg er ikke bekymret for dem.

Men hvad skal der blive af de andre?

Der vil være 10,000 Mennesker i Aleppos Baraklejr, der i denne Vinter ikke ved, hvor de skal faa Føden fra. Det er en sørgelig

Sandhed, en Sag, man ikke ret vover at tænke paa.

Imidlertid lægges der Planer om at faa dem bragt ud af Lejren, ud paa Landet, hvor i hvert Fald en Del af dem kan dyrke Jorden. „De danske Armeniervenner“ er med i den Bevægelse. Om vi maa faa nogenlunde gunstige Vilkaar i Syrien, lykkes det maaske næste Foraar at faa gjort noget varigt til Afhjælpning af Nøden.

Men hvad skal der blive af Staklerne i denne Vinter? Det er det, vi spørger os selv om, tidlig og silde, og det spørger alle de ulykkelige i Lejren ogsaa om.

Os kan det maaske til Tider lykkes at glemme dette Spørgsmaal; men dem stirrer Sultedøden i Øjnene, og den rykker dem nærmere med hver Dag, der gaar.

Genève, den 9. Septbr. 1926.

Karen Jeppe.

Omkring Armenierdagen.

Lokke Smil af Taarer frem,
for en hjemløs skabe Hjem,
dele nogens Sorg og Smerte,
tænde Haab i modløst Hjerter,
saadan virke i det stille,
det var det, vi gerne vilde.

Vi nærmer os nu med stærke Skridt Armenierdagen, som i Aar er *Søndag den 17. Oktober.*

Vore mange Medarbejdere ud over Landet er allerede ad anden Vej bleven mindet om Dagen og har faaet forskelligt Materiale tilstillet, som skulde være dem en Hjælp i Agitationen.

Dagens Maal er

20,000 Kr.,

det samme Beløb, som indkom i Fjor omkring Armenierdagen.

Vel er Kronekursen yderligere forbedret siden i Fjor ved samme Tid; men til Gengæld er Nøden i Baraklejrene, som det fremgaar af Frøken Jappes Opraab, saa forfærdende, at der maa gøres noget ekstra fra vor Side.

Vi formoder, at vore trofaste Medarbejdere allerede er i fuld Gang med at træffe Forberedelse til Dagens Afholdelse; men vi vender os hermed til alle de mange Venner iblandt vore Læsere, som ikke paa anden Maade bliver opfordret til at give en Gave. Dem beder vi ved disse Linier saa indtrængende, vi kan, om straks at sende os en Gave, stor eller lille, til Støtte af den vidtforregnede Virksomhed og til Lindring af Nøden derude.

Ingen, som har læst Karen

Jappes gribende Opraab, kan være i Tvivl om, at det er Menneskeliv, det gælder, og at det haster.

Som et lille Indblik i den Verden, hvor der saaledes lides og lindres, skal gengives en Skildring af Frøken Jenny Jensen, taget fra de Bispisninger af Børnene, der daglig finder Sted i de dertil indrettede Suppekøkkener.

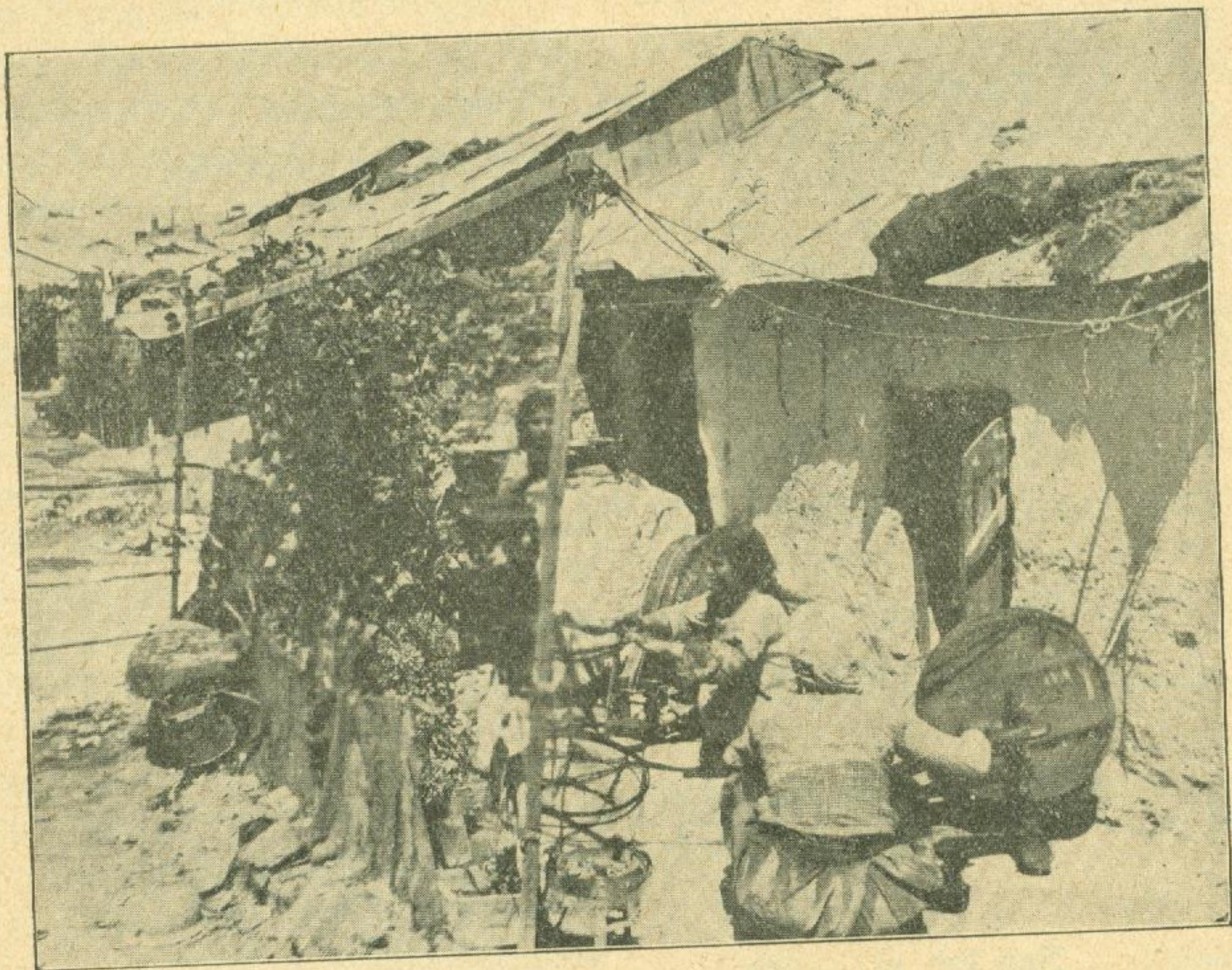
„Oftentimes lagde jeg Mærke til, at nogle af Børnene, naar de fik deres Brød, gemte dette meget omhyggeligt. Jeg tænkte: „De er sikkert bange for, at Sidemanden skal snuppe det fra dem.“ En skønne Dag opdagede jeg dog, at Sagen forholdt sig anderledes.

En lille 4—5 Aars Purk begyndte at græde bitterlig og vilde ikke spise sin Mad. Grunden her til viste sig at være den, at hans lille Søster stod udenfor og ingen Spisebillet havde. Han gav sig ikke tilfreds, før han fik Lov at vandre afsted med sin fyldte Tallerken og sit Brød for at dele det med den lille Søster, der ikke havde faaet noget.

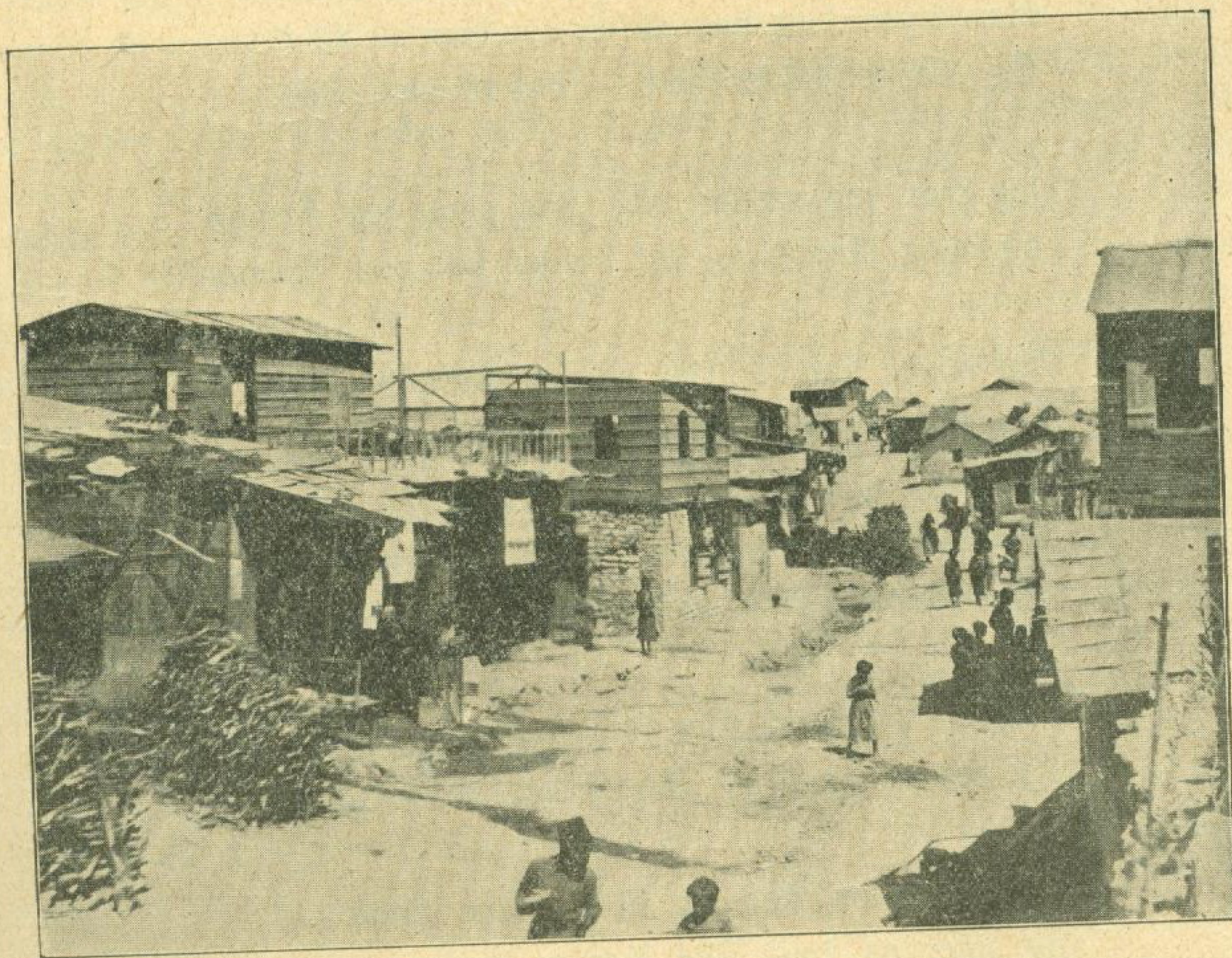
Ja, lige saa yndigt det var at se ud over den mætte Børneskare, lige saa svært var det at se de mange derudenfor, se disse forsultne Blikke og høre Spørgsmaalet: „Har Du ikke ogsaa noget til mine smaa?“

Fra Baraklejrene ved Aleppo.

Billeder fra Frk. Henni Forchhammers Rejse.

Dette Fotografi viser, hvad Armenierne i Flygtningelejren ved Aleppo maa kalde et Hjem. Og det er endda ikke af de værste, for, som man ser, er der en hel lille Forhave ved „Huset“, et af de mange Beviser paa Armeniernes utrættelige Flid og Nøjsomhed.

Denne typiske „Gade“ fra Flygtningelejren, der her er fotograferet, er afvekslende en Sump af Mudder om Vinteren og en Passage for alt gennemtrængende Støvskeer om Sommeren. I denne, og mange lignende Lokaliteter, lever — og dør — ca. 17,000 armeniske Flygtninge.

Bogen om Armenien.

Vi undlader ikke at gøre vore Læsere opmærksomme paa, at vor Formands, Hr. Åage Meyer Benedictsens store Bog „Armenien“, som overalt i Pressen har faaet en overmaade smuk Modtagelse, er temmelig nær ved at være udsolgt.

Da Bogen antagelig ikke foreløbig vil komme til at foreligge i nyt Oplag, vil vi meget tilraade de af vore Læsere, som endnu ikke har læst Bogen, at anskaffe den hurtigst muligt.

Trods det, Bogen er paa 325 store Sider, forsynet med mange Illustrationer og et fortrinligt Kort over Armenien, er Prisen dog kun Kr. 6,50. Ved Indsendelse af dette Beløb til Armenierkontoret, Holbergsgade 4, København K., vil Bogen portofrit blive Dem tilstillet. Bogen kan iøvrigt ogsaa rekvireres gennem Boghandelen.

Det var ikke ham —.

Fra Optagelseshjemmet i Aleppo.

De maa derhjemme kunne forstaa noget af den Glæde, vi føler, naar vore Børn finder deres Slægtninge. Selv om vi prøver at gøre det saa hjemligt og hyggeligt for dem som muligt, er det jo ikke det samme.

Hvor har jeg ikke ofte staaet helt i Skjul og betragtet en Gensynscene, og saa løber Tankerne løbsk! Tænk den Mor, der nu kan omfavne og græde ud med sin Søn eller Datter, hvor har hun ikke lidt i de 10—11 Aar, der er gaaet, siden hun saa sin lille Pige eller Dreng slæbt bort af de brutale, snavsede Mænd.

Hvilke Aar i Uvished, hvor har de ikke været lange og trange. Jeg tænker, hun har kæmpet med Gud i Bøn for, at de maatte blive

udfriede, og hun faa Lov at se dem, før hun gik bort.

En Scene saa jeg engang, der rystede mig stærkt. Naar der kommer en ny til os, bliver der straks givet Efterretning til den Forening, hvor vedkommende hører hjemme.

En Moder kom en Dag styrrende, glædestraalende og raabte: Aah, min Søn er kommet! Jeg fulgte med hende op til Barakken, for at hun skulde se ham. Det viste sig, at det ikke var hendes Søn, men en af samme Navn.

At se Konens Fortvivlelse! Ja, det er jo noget, der er svært at gengive; men man føler med saadan en Stakkel.

Jenny Jensen.

Omkring Armenierdagen.

Som en god Hjælp for vore Medarbejdere til at vække Interesse om Armenierdagen den tredje Søndag i Oktober og som en fortrinlig Støtte for Indsamlingen udkommer om kort Tid paa de danske Armeniervenners eget Forlag en lille Brochure af *Henni Forchhammer* om hendes Rejse til Syrien i Sommer, hvor Forfatterinden havde saa rig Lejlighed til at studere Karen Jepes mangeartede Virksomhed blandt de nødlidende Armeniere.

Brochuren, som er nydelig udstyret med en Rigdom af Illustrationer, sælges for 50 Øre pr. Stk. Da Fremstillingen ved Gaver fra Krohns Bogtrykkeri og Københavns Klichéfabrik kun har kostet et minimalt Beløb, kommer praktisk talt alle Pengene for Oplaget — 10.000 Stk. — Frk. Jepes Arbejde blandt Armenierne tilgode!

Et passende Antal Brochurer vil i god Tid før Armenierdagen blive tilstillet alle vore Medarbejdere, foreløbig uden Betaling, og Afregning kan saa senere finde Sted samtidig med Opgørelsen over hver Kreds' Resultat af Armenierdagen.

TO AF TUSINDER

(Fra en lille armensk Landsby).

Vi er to Børn fra Byen hist paa Sletten.
Den havde mange Huse — hele tretten!

Og et var vort. Dér sad vi glade sammen!
Om Somren lyste Sol, om Vintren Arneflammen.

Nu er der ingen Huse mer paa Sletten. . . .
For Tyrken brændte dem — han har jo Retten.

Vor Far laa strakt paa Gulvet, blodig kvæstet,
en Tyrk slog løs paa Mor med Sabelfæstet —

Og da hun faldt til Jorden, halvt bedøvet,
han slæbte hende efter sig i Støvet — —

Saa stak de Ild . . . Vi saa vor Stue brænde.
Os jog de bort: „Stik af til Verdens Ende!“

Saa løb vi — løb . . .
— Langs Vejen falder Løvet.
Der staar smaa røde Spor bag os i Støvet . . .

Hvor skal vi finde frem til Verdens Ende!
Hagøb har spurgt saa tit, hvor Mor er henne.

Han fryser, og han sulter . . . Han er lille!
Og Mørket falder paa — det er vist silde.

Jeg tror, jeg sætter mig. Saa slaar jeg Armen
omkring Hagøb — det holder lidt paa Varmen!

Nu sover han . . . Der er saa koldt herude!
Fra Marken kan jeg høre Ulven tude.

Jeg vilde gerne sove — for at glemme . . .
Og drømme, at vi sad endnu derhjemme!

Hagøb bli'r kold som Sne paa sine Kinder . . .
Nu sover jeg — — Mon ikke Gud os finder —

Og bærer os med sig til Verdens Ende —
og siger os, hvor lille Mor er henne . . .

Ingeborg Maria Sick,
(Fra Digtsamlingen „Ond Lykke“).

Hvordan faar vi flere Medarbejdere?

Det begyndte med, at der var en Mand, som sendte mig et Bidrag. Da jeg kvitterede for Modtagelsen, spurgte jeg ham, om han ikke kunde tænke sig at blive vor Medarbejder paa det Sted, hvor han boede, og jeg spurgte ham samtidig, om han ikke kendte nogle, man kunde henvende sig til i samme Anledning.

Selv sagde han straks Ja og opgav 3 Navne, jeg kunde skrive til. Det gjorde jeg saa, idet jeg ikke alene bad de 3 paagældende om at være Medarbejdere, men ogsaa om at give mig nogle Navne i deres Bekendtskabskreds, som maatte formodes at være egnede til det samme.

Den første af de tre sagde Nej (saaledes kan det jo gaa), den anden svarede ikke (den Mulighed maa man desværre regne med), men desto større Glæde havde jeg af den tredje, en energisk og nidkær Dame, der ikke alene svarede Ja, men føjede til, at hun ligefrem havde længtes efter, at der engang paa en eller anden Maade skulde komme En og bede hende gøre noget for Armenierne. (Det er jo i Grunden mærkeligt at tænke paa, men der sidder altsaa aabenbart rundt i Landet Mennesker, der ligefrem længes efter at komme til at gøre noget for vor Sag; de venter bare paa at faa et lille Stød, saa er de der straks).

Denne Dame gav mig saa ogsaa et Par nye Navne og skrev samtidig: Hvis De henvender Dem dér og dér, vil Henvendelsen faa en god Modtagelse; jeg har talt med begge Damerne.

Saa skrev jeg naturligvis straks til de to og indhentede deres Ja og bad om hos dem at faa anvist nye Veje o. s. v.

Metoden er uhyre simpel og dejlig virkningsfuld. Det gælder bare om at have et Udgangspunkt og saa tilstrækkelig Udholdenhed.

Mon der ikke omkring Armenierdagen skulde være nogle af

vore Venner ud over Landet, som havde Lyst at gøre Forsøget?

Maaske vil det være praktisk paany at minde om, at vore Medarbejdere kun forpligter sig til et eneste: nemlig omkring Armenierdagen at virke for vor Sag paa den Maade, som den enkelte Medarbejder selv finder bedst egnet (Kirkekollekt — Foredrag — Udsalg — Liste-Indsamling — Bladartikler o. s. v.).

Nærmere Oplysninger kan forøvrigt altid faas ved Henvendelse til Styrelsens enkelte Medlemmer eller til Armenierkontoret, Holbergsgade 4, København K., hvorfra forskellige Tryksager gratis tilstilles paa Opfordring.

Johs. Malmstrøm.

Fra Sovjet-Armenien.

Social-Demokraterne i Sovjet-Armenien har udsendt et Manifest, i hvilket de henvender sig til deres europæiske Meningsfæller og til Almenheden i hele den civiliserede Verden og protesterer mod de Grusomheder, de er udsat for i Sovjet-Armenien, hvis Bolchevik Autoriteter efter Ordre fra Moskva huserer paa den uhyggeligste Maade. Man benytter alle de kendte Midler, Tjekaen raadede over og gør alt for at ødelægge den Del af den armeniske Intelligens, der endnu vover at tænke frit.

Angora og Genève.

I „Nationaltidende“ skriver en udenrigspolitisk Medarbejder, der flere Gange har vist at have et godt Kendskab til Orienten og Evne til at vurdere det Kemalske Tyrki, nedenstaaende Artikel i Anledning af Rygterne om, at Tyrkiet vil søge Optagelse i Folkeforbundet.

Vi gengiver Artiklen, fordi den ret nøje falder sammen med vor Opfattelse og fordi den resumerer en Række af den sidste Tids Begivenheder i Tyrkiet.

Det forlyder i Genève med stor Bestemthed, at der er Forhandlinger i Gang om Tyrkiets Optagelse i Folkenes Forbund. Det uvidende tyrkiske Folk med dets tragikomiske „Parlamentarisme“ er ganske vist ligeglad eller, paa Grund af det Fremmedhad, Kemalisterne har faaet til at udfolde sig, nærmest imod et saadant Skridt; men det siges, at Regeringen i Angora indser Nødvendigheden af at komme paa bedre Omgangsfod med den øvrige Verden. Og beslutter den sig til at søge om at blive Medlem, faar den vel ogsaa Lov at slippe ind, til Trods for den Afsky, Justitsmorderne i Smyrna og Angora har vakt i hele den civiliserede Verden. De er jo engang „indre Forhold“, og Kemalisterne forsvarer dem med, at saaledes er det Skik og Brug i Tyrkiet. Heri har de naturligvis Ret, i Virkeligheden har den tyrkiske Mentalitet ikke

ændret sig siden Abdul Hamids Dage. Gennemsnits-Tyrken ligger lige ærbødigt paa Maven for Magthaveren. Man kunde sige, at den Art politiske Metoder naturligvis blev Tyrkernes egen Sag (men saa burde man naturligvis logisk set indrømme Kannibalerne samme Ret, saa længe de kun æder hinanden indbyrdes), og at man blot ikke ønskede at være i Stue med dem. Men i Genève føler man sig forpligtet til i Sagens Interesse at slaa sig til Taals med, hvad Selskab der byder sig — selv det værste, Bolshevikerne, om de maatte melde sig. Og maaske er det *klogt* saaledes. Umiddelbart tiltalende er det ikke.

Der vil dog antageligt være et og andet at ordne, inden d'Hrr. Repræsentanter for den tyrkiske Civilisation kan blive budt Velkommen i „Reformations-Salen“. Sagen med Handelskamrene er ganske vist nu, efter mange Sving-

ninger frem og tilbage, tilsyneladende ved at glide i Orden, saaledes at Tyrkerne her foretager et fuldstændigt Tilbagetog, alt bliver ved det gamle. Saa er der „Lotus“-Affæren. Et Sammenstød mellem den franske Damper „Lotus“ og et tyrkisk Kystfartøj ved Mitylene, helt udenfor tyrkisk Søterritorium, med det Resultat, at det sidstnævnte gik til Bunds og adskillige af dets Besætning druknede. Førstestyrmanden paa „Lotus“, Løjtnant Desmons, kom i Begyndelsen af August tilfældigt til Konstantinopel og blev straks anklaget af de derværende Myndigheder for at være Skyld i de tyrkiske Sømands Død, hvilket efter tyrkisk Lov koster indtil 8 Aars Fængsel. Han blev arresteret og har siden siddet i et elendigt Fangehul, hvor Kosten ordnært er Vand og Brød og intet andet; Desmons har dog paa den franske Konsuls Forlangende faaet Lov til at købe sig noget ekstra Forplejning. Med lange Mellemrum holdes der Forhør i Sagen. En tyrkisk Marine-Kommission er kommet til det Resultat, at begge Skibe havde Skyld. Frankrig har foreslaaet at lade Haag-Domstolen afgøre, om den tyrkiske Domstol overhovedet er kompetent. Men Desmons sad stadig i Fængsel — paa anden Maaned. Det er dog blevet hans Kammerater i den franske Handelsmarine for meget; de har henvendt sig til Poincaré og forlangt, at han skulde skride energisk ind, og det har den franske Konseilspræsident lovet — og gjort. Han er jo heller ikke hildet i de franske Radikales, kun af Lyst til at ærgre Englænderne dikterede Tyrkervenlighed. Og Tyrkerne har saa omsider givet efter og frigivet Desmons.

En anden Sag kan maaske ogsaa volde Vanskeligheder. Efter at de lydigt havde afsagt de sidste Dødsdomme over Kemal Pashas politiske Modstandere og set dem vel hængte, fik Medlemmerne af „Uafhængigheds-Domstolen“ lige tre Dages Ferie og blev saa beordret til at tage fat paa en ny Serie. Denne Gang er det de tyrkiske Bankmænd og Mæglere, det

gælder. Kemal Pasha grundlagde jo for en Del sin Præsident-Position ved Hjælp af de Penge, han fik med sin fhv. Hustru, den rige Købmandsdatter fra Smyrna; da han ikke havde Brug for hende mere, sendte han hende hjem, og siden da har han ikke været venlig stemt mod de tyrkiske Finansmatadorer. En af dem fik han Ram paa i Djavid Beys Skikkelse; nu gaar Jagten videre ad dette Sidespor. Den altid villige offentlige Anklager Nedjib Ali Bey har forkyndt, at det gælder alle „Spekulanterne“, som skal anklages for at have bidraget til den tyrkiske Valutas Fald. Vi har, sagde han, til Trods for vor Undersøgelse af Sammensværgelsen mod den nuværende Regeringsform, holdt et aabent Øje med den skamløse Spekulation, der er foregaaet paa Børserne. *Spekulanterne skal ikke nære nogen Illusioner.*

Det gør de sikkert heller ikke. Det er særlig Smyrna-Finansmændene, der skal holde for; Ali Beys Udsagn lader ingen Tvivl tilbage om, at der forestaar i mildeste Fald et almindeligt Udplyndrings-Felttog mod de paa-gældende. Men som Verden nu en Gang er indrettet, vil en saadan „Nationalisering“ af de store Bankhuse i Smyrna højst sandsynligt give betydelige Tab ogsaa til Udlændinge — akkurat som Bolshevikernes gjorde det.

Imidlertid, efter at Tyrkerne nu nogle Gange har brændt Fingrene, kan det jo være, at de for Fremtiden vil være lidt mere forsigtige i Omgang i hvert Fald med Stormagterne. Italiens Holdning kunde egentlig ogsaa nok synes at tilskynde dem dertil; man har i Rom overmaade megen Lyst til at gøre Landgang fra Dodekanes paa Lilleasiens Kyst og her skabe et nyt italiensk Koloni-Rige. Maaske er det dette, som pludselig har vakt Folkeforbunds-Lyster i Angora og faaet de overmodige Kemalister til saa pludseligt at vise sig eftergivende. Man slipper vel altsaa næppe for at se dem i Genève i en nær Fremtid. Og om de vil volde flest Bryderier indenfor eller udenfor Forbundet er vel ogsaa et aabent Spørgsmaal.

Folkenes Forbund og Frk. Jeppe.

„Nedskærings-Tendenserne“ er ogsaa gaaet ud over Frk. Jeppe, idet Folkeforbundets Finansudvalg har foreslaaet af økonomiske Grunde at opføre med Tilskudet til Optagelseshjemmet i Aleppo. Det var et lille Plaster paa Saaret, at man fra alle Sider udtalte sig anerkendende om Frk. Jeppe's Arbejde og at man ydede hende den moralske Støtte at opretholde hendes Udnævnelse som Folkeforbunds-Kommissær.

„De danske Armeniervenner“

Til Arbejdet for Armenierne modtages med Tak Bidrag af Styrelsens Medlemmer:

Frøken **Elisabeth Andersen**,
Sønder Allé 18, Aarhus.

Forfatter **Åge Meyer Benedictsén**
Holbergsgade 4, København K.
Komitéens Formand.

Fru **Ester Broch**, Grosserer **Christen Daell**, Frøken **Henni Forchhammer**,
Skindergade 24³, Nørregade 12, København K. Ingemannsv. 3 B, København V.
København K.

Frøken **Karen Glæsel**,
Fredensborg.

Frøken **Karen Jeppe**,
Aleppo, Syrien.

Stiftsprovst **H. Lützhøft**,
Odense.

Prokurist **Johs. Malmstrøm**,
Slotsholmsg. 16, København K.

Fru **Inga Nalbandian**,
Birkerød.

Fru Skoleinspektør **Nyholm**,
Ballerup.

Komitéens Kasserer.

Dr. phil. **J. C. Scharling**
Tostrup Præstegaard, Merløse.

Forfatterinde Frk. **Ingeborg Maria Sick**,
Pileallé 19 B, København F.

Overretssagfører **H. F. Ulrichsen**, M. F.

Boldhusgade 6, København K.

Komitéens Sekretær.

Vore Medarbejdere.

Jylland.

Aabenraa: Skoleinspektør I. Thau; Fru Elna Asby. Aalborg: Fru Louise Raaen, Jernbanegade 9; Frk. Bie, Danmarksgade; Stiftsprovst Barsøe. Aarhus: Frk. Elisabeth Andersen, Sønderalle 18; Fhv. Højskoleforst. Himmelstrup, Dronning Margrethes Vej; Frk. Hulda Pedersen, Lindehuset, Aabyhøj; Frk. Nathalie Pedersen, Lindehuset, Aabyhøj; Frk. Petrea Petersen, Vesterg. 49; Frk. Anna Worm, Paulsg. 14. Asserballe: Pastor J. Eriksen. Billund: Fru Maren Klitgaard. Bjerringbro: Fru Signe M. Laursen. Borbjerg pr. Holstebro: Sognepræst Juel Rasmussen. Braaskov: Fru Maja Holm. Bramminge: Pastor Helge Rasmussen. Brande: Fru Kirstine Pedersen; Fru Marie Birkedal; Frk. Mette Jensen. Branderup: Frimenighedspræst M. Olsen. Brønderslev: Fru Borgmester Oline Hansen. Børkop: Førstelærer Th. Poulsen, Gaarslev. Christiansfeld: Propr. Bruhn. Ebeltoft: Fru Emma Thyssen. Ejerslev, Nykøbing M.: Lærer Vald. Pedersen. Engesvang: Førstelærer J. C. Nedergaard. Esbjerg: C. Ernst Bauer. Farup pr. Ribe: Pastor Jørgensen. Frederikshavn: Frk. C. Christensen-Dalsgaard. Fredsø, Nykøbing M.: Grd. M. Nørgaard. Fur: Bogsælger P. Andersen. Fævejele pr. Trustrup: Fru Propr. Mønsted. Gedved: Lærer P. Kirkeskov. Gjesten: Pastor Ehrenreich. Graasten: Pastor Troensegaard Hansen. Gramby: Grevinde C. Brockenhuus Schack. Grindsted: Pastor Clausen; Fru Kristine Glavind. Haderslev: Fru Overlærer Signe Tørsleff. Hatting: Fru Slott, Østerhaab. Havndal: Grd. Jens Grene Jensen. Herning: Søster Ane Daubjerg. Hodde-Tistrup: Pastor Tents. Holstebro: Frk. Karen Johansen; Fru Borgmesterinde Dircks; Pastor E. Larsen. Hoptrup: Lærer Sørensen. Hornslet: Sygepl. Frk. Johanne Eskildsen. Hornum: Fru Noline Olesen. Horsens: Fru Kaptajn Dam. Hvidbjerg: Fru Ellinor Kruchoy. Hørdum: Pastor E. Bavnhøj, Hassing. Jelling: Fru Anna Johansen. Jordrup: Fru Margrethe Boesen. Karby, Mors: Pastor Markvorsen; Boghandler Worm. Kibæk: Fru Apotheker Nielsen. Kolding: Lektor H. Nissen; Frk. D. Christensen-Dalsgaard; Fru Helen Clay Pedersen. Laurbjerg: Pastor Gram Nyegaard. Lem: Fru L. Lambæk. Lustrup pr. Ribe: Fru Lærer Mouritsen. Løgstrup: Gdr. Kr. Kristensen, Gostedgaard. Nordby, Fanø: Fru Josepha Harms. Nr. Bjært: Pastor Jørgensen. Nr. Nebel: Sognepræst Kiilerich; Frk. Agnes Laursen. Obbekjær pr. Ribe: Fru Kaltoft. Pandrup: Frk. Anna Kaasgaard. Randers: Tamlæge Frk. Kralund. Resen pr. Karup: Skræderm. Mølgaard. Ribe: Fru Redaktør Jacobsen. Ringkøbing: Fru Pastorinde Clausen-Bagge; Oversygepl. Frk. Julie Petersen. Ry: Fru Karen Eriksen. Silkeborg: Adjunkt Granzow; Fru

Apotheker Davidsen. Skanderborg: Amtsfuldm. Kæmpegaard; Fru Axelline Jensen. Skive: Fru Agda Tulinius Petersen. Solde-
rup pr. Jejsing: Lærer N. P. Jensen. Stenderup pr. Varmark: Sygepl. Frk. Sønderby. Soby pr. Ulfborg: Forstander Jens Kjær. Struer: Fru Lærer Olesen. Taars: Fru Johanne Fløe. Thorstrup-Horne: Sognepræst Rasmussen. Thyborøn: Lærer Th. Malthe og Frue. Trustrup: Frk. Marie Kjær. Tønder: Pastor Martin Hansen, Visby; Bankdirektør M. Hansen; Fru Margrethe Busch. Vamdrup: Fru Henriette Jensen. Varde: Oversygepl. Frk. Ane Sørensen. Vejen: Pastor Witt-Hansen. Vejlbj: Pastor Gert Jørgensen. Vejle: Fru Fabrikant Berntsen; Fru Høyer. Viborg: Fru Fuldm. Louise Madsen. Videbæk: Fru Apotheker Funch. Vils: Fru Olga Madsen, Vejerslev Præstegaard.

Sjælland, Møen, Samsø.

Ballerup: Fru Ivara Nyholm. Borre, Møen: Lærer P. Lundkvist. Faxe: Propr. Seidenfaden, Skovgaard. Fredensborg: Frk. Karen Glæsel. Frederikssund: Fru Tamlæge Bobjerg. Frederiksværk: Sognepræst Tørsleff. Hillerød: Fru Professorinde Buhl. Hornbæk: Lærer Hoffmann. Høng: Fru Forstanderinde Munck. Hørsholm: Fru Inger Eich. Jyderup: Peter Jensen. Kirkehelsing: Fru Marie Frederiksen. København: Kommunelærerinde Fru Schleiss, Strandvej 37. Korsør: Pastor Th. Winther; Fru Caja Rude. Lille Skensved: Pastor Bartholdy Møller. Melby: Fru Pastorinde Holme. Nykøbing, Sj:

Fru Thora Hansen. Præstø: Fru Ida Dam-bæk. Ringsted: Fru Guldsmed Saaby; Frk. Raaschov. Samsø: Fru Petra Rasmussen. Storehedinge: Fru Pastorinde Nørgaard; Skomagerm. Oluf Hansen. Strøby: Fru Margrethe Pedersen. Søborg pr. Firhøj: Lærer Verner Nielsen. Taaderup pr. Skel-lebjerg: Lærer Ragnar Andersen. Valle-kilde: Højskoleforst. Uffe Grosen. Vor-dingborg: Oversygepl. Frk. Sara Christen-sen.

Fyen m. m.

Aarup: Pastor Bjerre; Gdr. Peder Ton-dring Dyrhøje. Assens: Gdr. Jens Bang. Bogense: Indremissionær Topholm. Espe: Sygeplejerske Frk. A. Rasmussen. Faa-borg: Fru Dommer Jørgensen. Hjallesø: Frk. Bodil Hansen. Horne: Pastor, Dr. phil. Østrup. Humble: Gdr. Vald. Ben-dixen og Frue. Kerteminde: Fru Mægler Jørgensen. Kværndrup: Lærer P. Petersen. Kølstrup: Pastor, Dr. phil. Arne Møller. Marslev: Pastor Schack. Melby: Fru Pa-storinde Holme. Middelfart: Provst Knud-sen. Nyborg: Fru Dommer Nielsen; Pastor Folmer Nielsen. Nørre Aaby: Fru Laura Lind, Udby. Pejrup: Forstanderinde Frk. Hjortshøj. Ringe: Hofjægermesterinde Sporon Fiedler, Nordskov; Fru Meta Al-bretsen, Hytten. Svendborg: Fru Inga Kruse, Kogtvedgaard. Taaruplund pr. As-sens: Fru Mikkelsen. Tranekjær: Frk. Else Larsen. V. Skerninge: Propr. K. Jessen.

Lolland-Falster.

Aunede: Fru Agathe Brandt. Horslunde: Lærer F. Damsager. Rødby: Sygepl. Frk.

Misak.

Et Livsbillede fra Armenien.

(Fortsat).

Af Karen Jeppe.

„Er det dog ikke mærkværdigt, at Sultanen saadan med Vold og Magt vil ødelægge sit eget Land. Kurderne er da dygtige nok som Røvere, uden at han behøvede at give dem Vaaben til Hjælp til det.“

„Ja, det har Du rigtignok Ret i.“

„Men Abdul Hamid er jo da ikke blot en ond Mand, han skal ogsaa være en klog Rad, saa noget maa han have tænkt sig ved det. Jeg kan blot ikke forstaa, hvad det kan være.“

„Det ved jeg heller ikke, og jeg har jo ogsaa kun været et Par Aar her i Landet. Det tager Tid at sætte sig ind i alle de mærkelige Forhold. Men jeg har hørt kloge Folk sige, at Kurderne vilde gøre Opstand, og saa fandt Sultanen paa at knytte nogle af de mest fremragende Høvdinger til

sig ved at give dem visse Fordele, imod at de skulde holde de andre i Ave og sørge for at fylde hans Kasse.

Den Fordel, de fik, var, at han satte dem over de kurdiske Soldater. Kurderne løb fra den ordinære Militærtjeneste lige saa stærkt, de kunde; men derimod kunde man bedre faa dem til at tjene i Hamidie-Regimenterne, som nu blev oprettede og underlagt disse Høvdinger. Den Slags Krigstjeneste, de der skulde udføre, faldt godt nok i deres Smag. Det behagede dem endnu bedre at gaa paa Røvertog i Uniform end uden den, for slet ikke at tale om, at de fik gode Bøsser udleverede til det.

Her paa Egnen blev det Ibrahim Pacha, der mærkede, fra hvilken Kant Vinden blæste, og i rette Tid søgte

Marie Østergaard. Stubbekøbing: Over-
sygepl. Frk. Helga Bech.

Bornholm.

Allinge: Murerm. Edv. Holm. Rønne:
Amtsfuldm. C. J. Hagemann; Frk. Tinny
Holm. Svaneke: Sygepl. Frk. Charlotte
Jonsson.

Noter.

Fra og med dette Nummer er Frk. cand.
polit. Marie Lindhardt indtraadt i „Ar-
meniervennen“s Redaktion.

Frk. Lindhardt har allerede i længere
Tid med stor Interesse fulgt Bevægelsen
for at hjælpe det ulykkelige armeniske
Folk.

* *

Frk. Karen Jeppe ventes her til Byen
paa et kort Besøg i Begyndelsen af Ok-
tober Maaned og taler ved et offentligt
Møde i Grundtvigs Hus Søndag den 3.
Oktober Kl. 8.

* *

For nylig ankom fra Aleppo et Album
med 48 Fotografier i. Efterhaanden vil
Billederne med tilhørende Tekst frem-
komme i Armeniervennen.

* *

Frk. Jenny Jensen og Frk. Karen
Bjerre har i den værste Sommervarme,
hvor Temperaturen er ulidelig i Aleppo,

Frk. Jeppe beder om brugt Tøj.

Idet vi paa Armeniernes Vegne
højest takker for de mange Tøj-
pakker, vi allerede har modtaget fra
venlige og medfølede Læsere, med-
deler vi, at alt muligt brugt Tøj ved-
blivende er særdeles kærkomment,
baade til de Armeniere, der paa for-
skellig Maade direkte er knyttede
til Frk. Karen Jepses Virksomhed i
Optagelseshjemmet og i Landbrugs-
kolonien, og til dem, der stadig maa
henslæbe Livet i de usunde Barak-
leje. Ethvert Stykke kan bruges,
blot det er rent.

Vi opfordrer vore Læsere til at
afse deres aflagte Klæder til dette
Formaal. Det er en overordentlig
vigtig Hjælp, der derved ydes de
nødlidende Armeniere — lige saa
god som rede Penge.

Pakker med Tøj bedes sendt di-
rekte til De danske Armeniervenners
Kontor, Holbergsgade 4, Køben-
havn K (eller afleveret sammesteds
Søgnedage 1—3).

holdt nogle Ugers Sommerferie i Liba-
nons Bjerge. „Her er vidunderligt,“ skri-
ver Frk. Jensen, „de høje, smukke Bjerge,
den yppige Plantevækst, Udsigten over
Middelhavet og først og fremmest den
temmelig kølige Temperatur. Vi nyder
Tilværelsen. Et Par Dage tilbragte vi i
Beirut og hos Frk. Jakobsen i Sidon“.

* *

Fra den internationale Near East As-
sociations Møde i Genève er der til Sty-
relsen indløbet et smukt Telegram, i hvil-
ket Organisationen udtrykker sin Glæde
over vort Medlemskab og sin Tilfredshed
over Frk. Jepses og Frk. Forchhammers
Deltagelse i Mødet.

* *

Listen over de i August—September
indgaaede Bidrag vil fremkomme i næste
Nummer.

Armeniervennen

udgaar 6 Gange aarlig og koster 2 Kr.
35 Øre aarlig. Bladet kan bestilles ved Ind-
sendelse af Beløbet under Adresse
„Armeniervennen, København.“

Udgivet af „De danske Armeniervennen“ under
Redaktion af Frk. cand. polit. M. Lindhardt
og Overretssagfører H. F. Ulrichsen, Boldhus-
gade 6, København K., Tlf. C. 13602.

Trykt i Carl Bryrups Bogtrykkeri, Kbhvn. K.

Føling med Sultanen.“

„Ja, men hvorfor brænder han
undertiden Landsbyerne af, mens han
til andre Tider leder efter en stjaalen
Høne?“

„Det er ikke noget, han gør til
forskellige Tider, men paa forskellige
Steder. Landet nede om Veranschehir
er hans, det er beboet af Milli-Kur-
derne, som jo er hans egen Stamme.
Dernede er han den gode Herre, der
sørger faderlig for sine undergivne.“

„Saa maa det være rart at bo
dernede.“

„Ja, nu for Øjeblikket. Før i Tiden
var det alt andet end rart, da var
Karaget chili-Kurderne over dem til
enhver Tid og plyndrede og brændte
dernede, saa Landet var lige ved at
blive til en Ørken. Men nu er Ibra-
him Pacha jo ovenpaa, siden han
har Soldaterne. Karaget chili-Høvding-
gen er Sultanens Fjende og maa se
at bjerge Livet, saa godt han kan.
Det er hans Stamme, der nu maa
flygte fra deres Landsbyer.“

„Er denne Egn her da Karaget-

chili-Land?“

„Nej, det er den ikke. Den har
det endnu værre; for den ligger lige
midt imellem. Her fejder de begge to.“

„Men hvorfor skal Kurdestammerne
altid saadan slaas med hinanden og
ødelægge alting?“

„Ja, hvad skal man sige? De er
nu i den Alder, hvor man bærer sig
saadan ad. Drengene slaas jo ogsaa
altid.“

„Alder? De bliver jo lige saa gamle
som vi andre.“

„De enkelte Mennesker. Ja, det er
rigtigt nok. Men Racen, det er en
anden Sag. Forøvrigt ved jeg ikke,
om det kommer af Alderen; men i
Europa bar de sig da ligesaadan ad
for nogle hundrede Aar siden. Nu er
de endelig heller ikke saa meget
klogere, Stammerne er blot blevne
saa store, at de kaldes Folk, det er
hele Forskellen. Røvertogene hedder
Krig nu om Stunder, og der er læn-
gere imellem dem, for der skal saa-
dan et stort Apparat til, inden de
kan komme i Gang; men saa er de

saa meget værre, naar de endelig
begynder.“

„Men i Europa er Landet da vel
ikke saadan en Ørken?“

„Nej, paa det Lag! De er ude om
et Stykke Jord, som en vis Mand om
en Sjæl, og de er lige ved at myrde
hinanden for at faa Plads.“

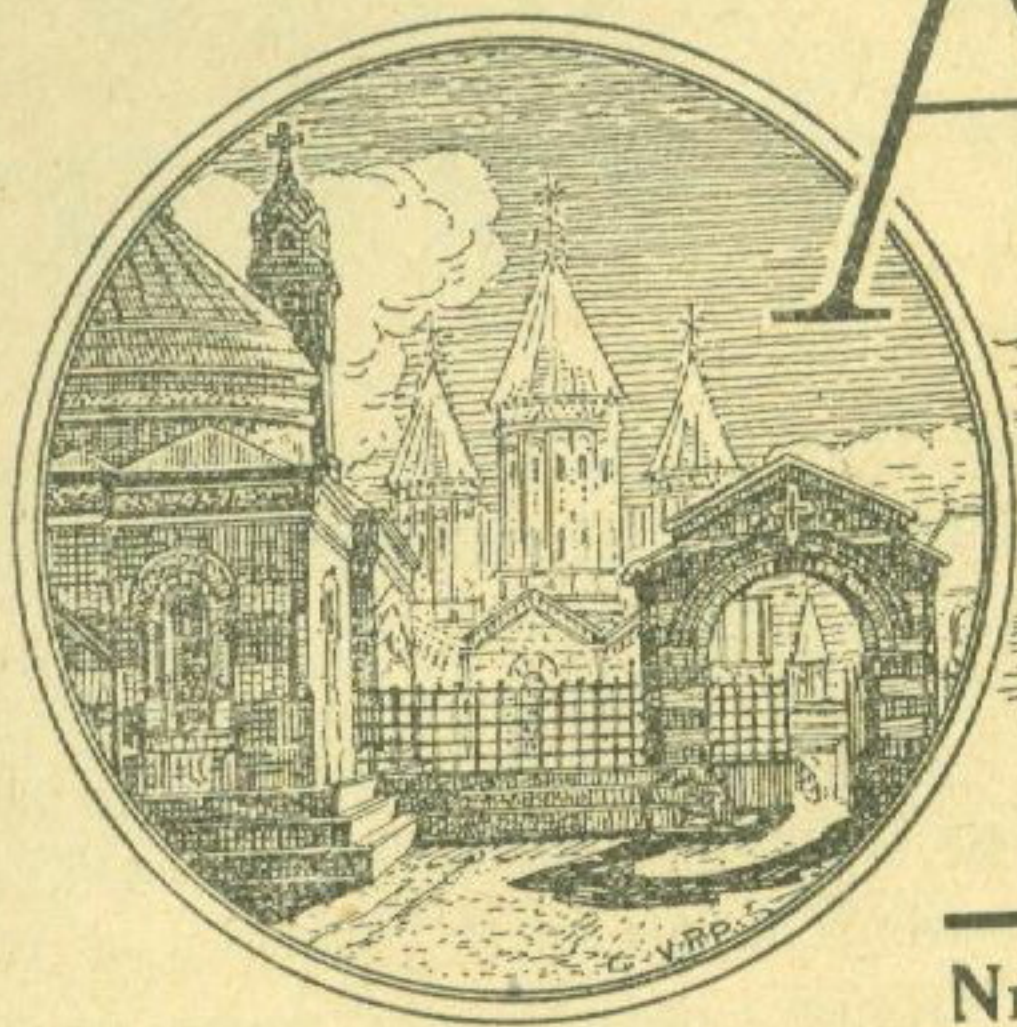
„Hvorfor kommer de saa ikke ned
og tager alt dette Land i Besiddelse?
Tænk, hvor mange Mennesker her
kunde blive mætte.“

„De, siger Du. Hvem er „de“?
Stormagternes Gesandter sidder i Kon-
stantinopel og passer først og frem-
mest paa hinanden, den ene kan ikke
opnaa den mindste Fordel for den
anden, og Sultanen forstaar Spillet.
Ved du, hvad hans Valgsprog er?“

„Nej, da.“

„Det gælder om at pudse Hundene
paa hinanden, og saa selv i Fred
gnave Benet.“

Fortsættes.

ARMENIERVENNEN

Nr. 11-12

Novbr.-Decbr. 1926

6. Aarg.

Fra mit Besøg i England.

Af Karen Jeppe.

Mandag Morgen den 4. Oktober rejste jeg fra København og tog med Esbjergdamperen over til London, hvor jeg ankom Tirsdag Aften.

Mens jeg var i London boede jeg paa Hotel Rubens, der ligger meget centralt lige over for Buckingham Palace. Det kunde ogsaa nok gøres nødvendigt at bo paa et Sted, hvorfra det var let at komme allevegne hen, og hvor det ogsaa var let for andre at træffe mig; for jeg var snart inde i et meget anstrengende Propaganda-Arbejde.

Ikke blot holdt jeg mange Foredrag — 5 om Ugen i det mindste — men jeg havde Besøg af en Mængde Journalister og desuden af Lederne af de forskellige interesserede Selskaber og af mange andre, der havde Kærlighed til denne Sag, og som ønskede at komme til at arbejde mere intensivt for den.

Det forbavsede mig, hvor dybt mange Englændere var gennemtrængt af deres Ansvar over for den oprørende Kendsgerning, at britiske Kvinder og Børn holdtes i Slaveri blandt Muhammedanere. Det var tydeligt nok Følelsen af at maatte bøde paa deres Regerings Forsømmelser, der i en særlig Grad drev dem til Handling.

De store Folkeslag, om de da ellers er vaagne, har vel nok Anfægtelser af den Art, som vi ikke ret kender til.

Den Mand, der i England særlig har slaaet til Lyd for denne Sag, er da ogsaa en af Kirkens

mest fremragende Mænd, nemlig Biskoppen af London. Gang paa Gang udsender han flammende Opraab til det engelske Folk, Opraab, der bliver besvarede med engelske Pund, hvor vi vel som Regel vilde svare med Kroner. — „I Dag er der kommet 6 Checks paa 50 £ hver“ fik jeg en Morgen at vide paa Kontoret af et af de Selskaber, der samler ind til vort Arbejde.

Desværre var Biskoppen ikke hjemme i de Dage; han var ude paa sin Tur rundt i „Riget“. I Øjeblikket rejste han i Kanada. Men saa snart han hørte, at jeg var kommet til England, sendte han telegrafisk sin Velsignelse. Den blev offentliggjort og gjorde stort Indtryk.

Samtidig talte Dame Edith Lyttelton i Radio. Hun har tre Gange været Englands kvindelige Repræsentant i Genève og fortalte nu om den sidste Forsamling dernede. Men nogle af mine Venner, der havde hørt hendes Foredrag, meddelte mig, at hun mest havde talt om mit Arbejde. Det er saadan et kært Emne for dem, der gør Propaganda for Folkenes Forbund, og de var meget ulykkelige over, at der det sidste Aar ikke var bevilget noget Budget til dets Afslutning. De var almindeligvis af den Mening, at det var meget uheldigere for Folkenes Forbund end for mig; for jeg fik nok Pengene paa anden Maade; men hvad skulde man sige for at

forsvare Folkenes Forbunds Holdning?

Det var naturligvis ogsaa kedeligt nok; men det maa dog ikke glemmes, at Folkenes Forbunds „moralske“ eller „politiske“ Understøttelse, hvad man nu skal kalde den, er langt vigtigere end Budgettet; uden den kan Arbejdet slet ikke gøres.

Der er tre Selskaber i England, som arbejder stærkt for denne Sag. Det vigtigste er vel nok „Lord Mayors Fund“, det Fond, hvorigennem den engelske Regering arbejder, hvis den føler sig kaldet til at raade Bod paa en eller anden særlig Ulykke i Verden. Dets Præsident er Borgmesteren af London.

Det var da ogsaa dette Selskab, der sammen med Biskoppens Sekretær havde lagt min Foredragsrejse til Rette og havde informeret Pressen og de andre interesserede.

Det var mange forskellige Kredse, jeg kom til at tale i. Jeg blev indbudt af Folkeforbundets Forening, af forskellige Kvindeforeninger, af Kvækerne o. s. v.

Jeg syntes ikke just, at det var store Forsamlinger, der var kommet; men de var repræsentative. Indbyderne var næsten altid forbavsede over, hvor mange Præster, der var mødt, Mænd af de forskellige Retninger.

Og saa var Pressen der altid, og siden spredtes Referaterne ud over Landet.

Til sidst talte jeg i Radio til Folkets store Masse. I England taler man til Millioner. Det er en underlig Følelse, især da man ingen ser. En af mine Venner, der har en Højttaler, fortalte mig, at Folk havde først fyldt hans Stue, siden stillede de sig op ude paa Gaden, og man kunde forstaa hvert Ord fuldkommen tydeligt.

Hvad Resultatet bliver af denne Propagandatur, der akkurat varede en Maaned, ved jeg jo ikke endnu; men de ledende Mænd i Selskaberne derovre sagde, at jeg rolig kunde tage til Aleppo. Pengene skulde nok komme.

Det haaber jeg jo saa paa. I 1927 er det min Agt at opholde mig en stor Del af Tiden ude paa Stepperne i nøje Kontakt med mine Stationer for at faa ud af dette sidste Aar alt, hvad der staar i Menneskers Magt.

Mit Haab og mit Maal er, at ingen af mine ulykkelige Søstre inden for Syriens Grænser skal blive ladt tilbage i Fangenskab.

Det er den Opgave, Folkenes Forbund har stillet mig. Naar den er løst, nedlægger jeg mit Mandat som Folkeforbunds-kommissær.

Men derfor ophører Arbejdet i Syrien ikke. Førend denne specielle Opgave blev henlagt til mig af Folkenes Forbund, var jeg „De danske Armeniervenner“'s Udsending, og det har jeg aldrig ophørt at være. Vi har mange Mennesker at drage Omsorg for og faar flere Aar for Aar.

Lyngby, den 20. November 1926.

Karen Jeppe.

De Abonnenter,

som ikke har indløst Postopkrævningen paa Bladet, og som heller ikke har svaret paa vor fornyede Henvendelse om at indsende Kontingentet for det forløbne Aar, vil, saafremt de ikke senest den 15. December indsender Medlemsbidraget

Kr. 2,35,

blive slettet med Udgangen af dette Aar.

Hvorledes forløb Armenierdagen?

Forinden det endnu med Nøjagtighed kan siges, hvor mange Penge Armenierdagen den 17. Oktober har indbragt, vil det sikkert interessere vore Læsere at erfare, at der ifølge Kassererens Opgørelse indtil 20. November er indgaaet **Kr. 12364.57**, medens der paa samme Tidspunkt i Fjor var indkommet Kr. 14498.62 hvoraf dog Kr. 4000 var Gave fra en Enkeltmand.

Imidlertid bringer vi her Udtalelser fra nogle af vore Medarbejdere om, hvorledes Dagen er forløbet forskellige Steder rundt i Landet.

Holstebro.

Vi er en lille Kreds i Holstebro, der er meget interesseret i Arbejdet for de ulykkeligt stillede Armeniere, og vi vil meget gerne gøre vort til at sende en Gave til Arbejdet iblandt dem. Men i Aar troede vi, Indsamlingen her i Byen vilde blive meget mindre end sidste Aar. Vi turde ikke binde an med noget særligt Armeniermøde med fremmed Taler og lejet Sal, men besluttede blot at skrive nogle Artikler til Byens Blade og at omtale Sagen ved Møder og i Frimenigheden samt i Metodistkirken. Stor var derfor vor Glæde, da Resultatet, der endnu ikke er endelig opgjort, har vist sig at være bedre end sidste Aar. Vi er nu med Salg af Pjecer, Mærker og Indsamling oppe paa over 550 Kr. Dette Resultat skyldes især Skolebestyrerinde Frk. Karen Johansens gode Arbejde for Sagen. (Vi giver nedenfor Ordet til Frk. Johansen. Red.).

Maatte der endnu komme meget ind til Afhjælpning af Nøden i Vinter.

Emil Larsen.

Holstebro.

Kort efter at Opfordringen til at samle ind til Armenierne kom mig i Hænde, holdt Holstebro Frimenighed Efteraarsmøde; ved dette fik jeg Lov til at tale Armeniernes Sag. Jeg gjorde det ved at læse Karen Jappes Nød-raab, der staar i Armeniervennens Nr. 9-10. Der blev ikke foretaget nogen Indsamling ved selve Mødet, da de Penge, der kommer ind ved dette, er bestemt til andre

Formaal; men adskillige meldte sig, der vilde sælge Mærker og Bøger. Dem, der ikke bor i Holstebro, og som tegnede sig for ca. 100 Mærker, satte jeg i Forbindelse med Hovedkontoret. Frimenighedspræst Morten Larsen tillod, at Frk. Forchhammers Pjece blev solgt ved Indgangen til Frimenighedskirken, opfordrede Folk til at købe og give en Gave til Armenierne — derved indkom ca. 50 Kr. Adskillige havde tilsendt mig Bidrag, enkelte ret store, andre smaa. Til Dato er der til mig indkommet 513 Kr., og da der er flere Mærker og Bøger ude, haaber jeg, der vil komme en lille Efterslæt. Jeg raader til, hvor det er muligt, at bringe Sagen frem paa Efteraarsmøderne, hvor mange Folk er samlet; der vil altid findes en Del, som vil støtte Armenierne, ikke mindst fordi de har Tro til Karen Jappes Maade at arbejde paa.

Karen Johansen.

Ribe.

Stiftsprovst Vestergaard lovede velvilligst at foretage en Indsamling i Domkirken den 17. Oktober, som indbragte 100 Kr. Foruden modtaget privat af tre af Byens Damer hver 20 Kr., ialt 160 Kr. Og saa har jeg haft den Glæde til samme Formaal at modtage nogle gode Pakker brugt Tøj, som vil blive tilsendt Kontoret, saasnart ikke mere kan ventes.

Marie Jacobsen.

Brande.

„Armenierdagen“ her i Brande var i Aar Onsdag den 13. Oktober. Da der ca. 1 Maaned i Forvejen af Indre Mission havde

været afholdt en Basar til Fordel for Armenierne, hvorved der indkom en temmelig stor Sum Penge, ventede vi os ikke ret stort Udbytte af *vor* Armenierdag saa kort Tid efter. Vi besluttede — med Politiets Tilladelse — at gaa fra Dør til Dør og sælge Mærker samt Frk. Henni Forchhammers lille Brochure „Et Besøg hos Karen Jeppe“. Ved nogle unge Pigers Hjælp naaede vi i Løbet af Dagen at komme over hele Byen, og mange Steder tog Folk særdeles vel imod os, medens andre stillede sig uforstaaende og uvillige over for Arbejdet og ikke vilde støtte det. Salget indbragte 96,75 Kroner.

M. Birkedal.

Præstø.

Armenierdagen i Præstø den 15. Oktober 1926 formede sig som en fornøjelig lille Fest, idet vi havde arrangeret en lille Bazar i Hjemmet, hvilken Bladene her i Byen med stor Velvilje nogle Dage forud havde bragt en Meddelelse om og anbefalet til Publikums Bevaagenhed. Trods daarligt Vejr var Bazaren godt besøgt, og vi solgte paa en Eftermiddag for ca. 400 Kr. armeniske Haandarbejder, hvoraf 3 større Arbejder blev bortloddede.

Desuden havde vi lavet Lykkeposser med forskellige Smaating i, mest Blomster og Frugt, 25 Øre pr. Nr. med Gevinst paa hvert andet Nr. Ligeledes serverede vi Kaffe med hjemmebagt Brød à 75 Øre.

Formanden for Dansk Kvinde-samfund, Frk. N. Ingerslev, oplæste en lille armenisk Fortælling, som overbeviste os alle om, at vi rækker Haand til en god Gerning.

5 Ark Armeniermærker, som vi havde rekvireret, havde vi væsentligt solgt forud for Armenierdagen.

Ketty Friis. Ida Dambæk.

Ballerup.

Armenierdagen i Ballerup forløb som for 2 Aar siden med Afholdelsen af en Bazar med armeniske Broderier. Der indkom ialt ca. 1200 Kr., en Nedgang fra første Aar, hvor Netto-Salget gav over 2500 Kr. — Det siger ikke, at Interessen for Sagen og Folks For-

staaelse er mindre; men de daarlige Tider og uheldigt Vejr paa selve Dagen har alene Skylden.

Naturligvis er det ikke Hovedformalet paa Armenierdagen at sælge Haandarbejder; men ved Bazar gives der paa forskellig Maade ved Bortlodning, Tombola, Frugt- og Blomsterbod og Entré Mulighed for at faa et større Overskud end f. Eks. ved Foredrag alene. — Desuden virker Bazaren som Agitation.

I Ballerup dannedes for et Aars tid siden en Forening af armenierinteresserede, som vælger en Bestyrelse paa 5 Medlemmer med Formand, Kasserer og Sekretær. Før hvilte og beroede Sagen paa eet Menneskes Kræfter og Energi. Nu tæller Foreningen 80 Medlemmer. Man arbejder paa et bredere Grundlag, og Arbejdet fordeles. Der betales kun 1 Kr. aarlig pr. Medlem. Det lave Kontingent kan ikke afskrække nogen og giver dog nok til at dække Foreningens Udgifter. Ved Sammenkomster i Aarets Løb — enten for snævrere Kreds eller offentlig med Foredrag, Musik o. lign. — gives Lejlighed til at holde Interessen for Arbejdet varm.

Bazaren i Aar bestemtes til en Søgnedag, da man her af tidligere Erfaringer ved, at Folk ofte er optaget af private Ting om Søndagen.

I Ballerup er man, naar man kalder sammen til større Stævne, henvist til at benytte Krosalen. Værten stiller sig altid venlig overfor Armeniervennernes Arbejde og giver gratis Lokale med Lys og Varme. Kl. 4½ aabnedes Bazaren, idet man sang „Altid frejdig“, og Sognepræsten talte kort over Ordene: „Hvad I har gjort mod en af disse mine mindste smaa, har I gjort mod mig.“ — Kl. 6½ holdt Prokurist Malmstrøm et udmærket Foredrag, der varmede alles Hjerter. — Senere hen var der Koncert af et Ensemble af stedlige Musikvenner.

Før man sluttede ved 11-Tiden foretoges Lodtrækningen i Publikums Paasyn. Derefter var der fælles Kaffe bord, hvortil Billetter blev solgt i Forvejen.

Ivara Nyholm.

Brønderslev.

Armenierdagen den 17. Oktober forløb her i Brønderslev paa følgende Maade: I Forvejen havde en velvillig Presse givet Plads til smaa Meddelelser om Armenierdag og Armeniersag, og Søndag den 17. Oktober gik ca. 20 smaa Skolepiger med et Mærke, hvidt Baand med sorte Kors, paa Armen ud for at sælge den lille, kønne Bog: „Et Besøg hos Karen Jeppe.“ I Løbet af 2 Timer var 100 Eksemplarer solgt, og en ny Forsyning paa 50 blev solgt et Par Dage efter. Sammen med personlige Bidrag kunde der indsendes 120 Kr. til „De danske Armeniervenner“.

Oline Hansen.

Faaborg.

Forud for Armenierdagen fik jeg de stedlige Blade til ved en lille Artikel, som de gratis optog, at henlede Folks Opmærksomhed paa Sagen og Dagen, og jeg anmodede om, at brugte Klæder, som kunde undværes, maatte blive sendt mig. Derhos fik jeg gennem mine Forbindelser med Personer, der staar de herværende Pigespejderkorps nær, Spejderne til at henvende sig til deres personlige bekendte om Køb af Mærker og Armenierhæftet. Derved kom Indsamlingen ret vidt ud, og der indkom ialt ca. 200 Kr. samt noget Tøj.

Sigrid Jørgensen.

Udby Pige hjem.

Søndagen den 24. Oktober afholdtes paa Udby Pige hjem, Nr. Aaby St., en Basar til Fordel for Frøken Karen Jørgensens Arbejde blandt Armenierne. Der blev bortloddet 300 større og mindre Haandarbejder, der alle var forfærdiget her paa Hjemmet. Bazaren var begunstiget af det dejligste Vejr, og Egnens Befolkning strømmede til, saa da Bazaren aabnedes Kl. 4, var Salen fyldt til Trængsel, og man brødes for at komme til Tromlerne. Foruden Lotteriet var der en Kagebod, hvor der kunde købes Kage til Kaffen, og Forretningen gik ogsaa der strygende. Da Klokken var 6, var alt udsolgt, og alle Numre udtrukne med det Resultat, at der blev et Overskud paa 740 Kr. Saa blev Salen ryd-

det, og der blev sat Bænke ind, saa Frøken Henni Forchhammer kunde holde Foredrag. Frk. Forchhammer skildrede Karen Jeppes Udvikling og hendes opofrende Arbejde blandt Armenierne og fremviste en Del Lysbilleder. Den store Forsamling fulgte interesseret det udmærkede Foredrag, og efter en Aftensang skiltes man i Følelsen af, at man baade havde været med til at støtte en god Sag og selv faaet Indtryk, som man kunde tage med hjem og glædes ved.

Laura Lind.

Skydebjerg.

Det er godt, at en Ordning er elastisk. Det er godt, at Armenierdagen kan praktiseres under Hensyn til Forholdene paa de forskellige Steder. Skydebjerg Sogn bestaar af to ret forskellige Afdelinger: den gamle Landsby Skydebjerg med Kirke og Præstegaard og Stationsbyen Aarup med en Filialkirke. I Aarup udkommer et lille Ugeblad, mest med Bekendtgørelser, men dog ogsaa lidt Tekst. Deri havde jeg i Ugen før Armenierdagen skrevet et lille Stykke om Sagen, og saa selve Dagen var der Indsamling i Kirken. I Skydebjerg havde vi indbudt til Møde i Præstegaarden (en søgn Aften). Desuden har jeg faaet en Del Bidrag ved Møder uden for Sognet. Resultatet blev helt pænt, idet jeg har kunnet indsende 235 Kr., medens jeg endnu har liggende ca. 30 Kr. for Frk. Forchhammers Pjece og nogle Bidrag, der som en Efterhøst lejlighedsvis gives mig, saa at jeg om nogen Tid nok kan indsende i det mindste 100 Kr. til.

K. Bjerre.

Jordskælv i Armenien.

Natten mellem den 22. og 23. Oktober hjemsøgte Russisk-Armenien i Kaukasus af frygtelige Jordrystelser, de voldsomste i Mands Minde. Tolv Landsbyer blev fuldstændig jævnet med Jorden, og over tyve ødelagdes til dels. Af Byerne er navnlig Le-

nakan (tidligere Alexandropol), hvor Hjælpekomitéen for det nære Østen Near East Relief har sit Hovedkontor, og Strækningerne deromkring stærkt hærgede. Flere Hundrede Mennesker dræbtes ved Rystelserne, mange flere saaredes, og Tusinder gjordes hjemløse og mistede alle deres Ejendele. Det er saaledes en ny Ulykke, der har hjemsøgt det armeniske Folk. Imidlertid arbejder

Near East Relief af fuld Kraft paa at bringe Hjælp; Sovjet Regeringen har allerede sendt 40.000 Pund for at lindre Nøden, og da „Near East Relief“s Generalsekretær, Mr. Gordon Berry, fornylig gæstede København for at give nærmere Oplysninger om Katastrofen, tilsagde ogsaa vor Styrelse Mr. Gordon Berry et Beløb til Lindring af Nøden.

Astrig og Asaduhi.

I „Armeniervennen“ for Juli-August er der et Billede af de smaa Dansepiger ved Ankomsten hertil. Frk. Marie Jacobsen har i samme Nr. af Bladet ogsaa omtalt disse.

Astrig (Novbr. 1926).

De to smaa omtumlede Væsenere vilde jeg gerne fortælle lidt mere om og medsender Fotografier af dem, som de ser ud nu.

Zekia og Fahine hed de, da de i Februar Maaned i Aar ankom her til Hjemmet. Vi forandrede straks deres arabiske Navne til de armeniske: Asaduhi og Astrig. De husker intet om deres Forældre eller Slægt; de var kun omkring 2 Aar, da de i Deportationstiden faldt i Hænderne paa en Zigøjnerstamme. De smaa ved kun at fortælle, at de fra deres tidligste Barndom blev opdraget til Dans gennem Sult og Prygl. Denne Zigøjnerbande vandrede jo fra Sted til Sted, og de smaa Piger — smukke og yndefulde som de var — var dem en god Indtægt, ikke alene som Dansepiger, men ogsaa som Glædespiger. Den lille

13-aarige Asaduhi havde, da hun kom her, allerede været gift et Aar med en gammel Araber.

En Armenier, der opdagede de smaa, henvendte sig til vor Agent i Deir-el Zor; det lykkedes denne

Asaduhi (Novbr. 1926).

ved den franske Regerings Hjælp at befri dem og sende dem pr. Automobil her til os. De vakte straks en vældig Opsigt her i Huset, da de var meget tatoverede, især paa Hænderne; men det var særlig, fordi de havde Ringe i Næsen, og det var vi dog ikke vant til at se her.

I flere Maaneder var det nødvendigt at holde dem under Opsigt Dag og Nat, fordi Zigøjnerstammens Høvdinge straks kom her for at faa dem tilbage. Paa alle mulige Maader forsøgte de sig, ved Bestikkelser og ved Henvendelse til Regeringen. Det gik endda saa vidt, at da her nogle Dage var Oversvømmelse, og Huset var omringet af Vand, forsøgte en Araber at svømme ind til en Balkon, hvor netop en af Smaapigerne sad og legede med

en Dukke; men heldigvis kom en stor Pige, som kastede en Tøffel i Hovedet paa ham og fik den lille Pige taget ind, saa det ikke lykkedes ham at faa fat i hende.

I nogen Tid hørte vi ikke noget til Zigøjnerne og haabede, de havde ophørt Forfølgelsen; men vi blev dygtigt rusket op igen, da vi en Dag hørte, at Zigøjnerføreren havde klædt sig i armenisk Dragt og var gaaet i den armeniske Kirke for paa den Maade at faa fat i Pigebørnene; disse var lykkelige, da de naaede saa vidt, at de kunde følges med de andre i Kirke.

Frk. Forchhammer skriver om, hvor interessant det er at se, hvor Ansigtsudtrykket forandrer sig, efterhaanden som de føler sig mere og mere veltilpas. Astrig og Asaduhi forandrede sig snart og har hurtigt lært at tale og skrive Armenisk.

Nu har vi haft den Glæde, at Asaduhis Far er fundet i Amerika. Det er tit som et Under for os og Børnene, at det kan ske. En Dag kom nogle Folk fra Kharput og søgte efter Slægtinge her. En Kone staar saa pludselig stille foran Asaduhi og udbryder: „Jeg er sikker paa, at det er min Søsters Datter. Det er min Søster op ad Dage! Hvor kommer hun fra? Hvor gammel er hun?“ Vi kunde jo kun svare, at hun kom fra Deir-el-Zoregnen, og vi tænkte os, hun var en 13 Aar gammel.

„Hvis det er hende, saa lever hendes Far i Amerika; jeg vil skrive til ham, om der er noget særligt Tegn, hvorpaa han kan kende sit Barn.“ Svaret kom tilbage: „Hvis det er min lille Pige, maa der være et Modermærke paa højre Laar og et Ar paa Næsen.“ Tanten kom og undersøgte Barnet, og det viste sig, at hun havde netop de opgivne Mærker.

For os at se er der ingen Tvivl om, at det er hans Datter, der er genfunden. Hans Kone døde paa Vejen, og da blev hans lille Pige røvet fra ham, dette igen et af Deportationstidens mange Ofre. Det lykkedes ham selv at blive skjult og senere at flygte til Amerika.

Glæden er jo stor paa begge Sider.

Saadan er Guds Veje saa forunderlige.

Vi haaber nu, at en skønne Dag ogsaa Astrigs Slægtinge vil dukke op. Vi ønsker, at de maa faa en lysere Fremtid; deres Barn-dom har jo været usædvanlig frygtelig.

Dette og lignende Tilfælde giver os Opmuntring og Kraft i vor Gerning.

Aleppo, i November 1926.

Jenny Jensen.

Édouard Naville.

Over 80 Aar gammel, med sine Aandsevner usvækket til det sidste, stadig lige optaget af Dagens Problemer og sit literære Arbejde, er den store, svejtsiske Ægyptolog, Patriot og Armenierven Édouard Naville død.

Som Ægyptolog vil hans Navn leve i videnskabelige Kredse. For alle os andre vil det være knyttet til Røde Kors' internationale Hjælpearbejde under Krigen; fra 1915—19 var han dels Vicepræsident, dels fungerende Præsident i den internationale Røde Kors Komité, han ledede Krigsfangearbejdet, og gennem ham gik alle Henvendelser til de krigsførende. Man vil endnu huske Manifestet mod Anvendelsen af Giftgas. I Krigsaarenes Bjerge af Papir og Tryksværte formaaede dette at skabe Genlyd Verden over. Det var forfattet af Édouard Naville selv.

Han var Armenierven. Efter Massakrerne 1895 og 1896 kastede han sig med hele sin Energi ind i Arbejdet. Sammen med Georges Godet og Léopold Favre organiserede han det svejtsiske Hjælpearbejde for de armeniske forældreløse Børn. Uden nogensinde at tabe Modet, fast i sin Overbevisning, inciterende som Medarbejder ledede han Arbejdet, først som Vicepræsident i det svejtsiske Hjælpearbejde, senere (fra 1920) som Præsident for Eksekutivkomitéen for den internationale philarmeniske Liga, og tilsidst som

Æresmedlem af Eksekutivkomitéen for Near East Relief Association.

Ikke blot det svejtsiske Folk, men hele Menneskeheden har lidt et stort Tab ved Édouard Navilles Død, og Mindet om ham vil leve videre — rent bortset fra hans Indsats i den videnskabelige Verden — blandt alle dem, der har Hjertet opladt for deres Medmenneskers Lidelser og gerne vil være med til at række en hjælpende Haand.

Karen Jeppe i Genf

Karen Jeppe sag var igen iaar for i Folkeforbundsforsamlingen og behandledes som sædvanlig i femte udvalg, der har med de humane og sociale spørgsmaal at gøre. Til ordfører valgtes den britiske delegerede, Dame Edith Lyttelton. Ved det udvalgsmøde, hvor sagen kom for, var Karen Jeppe selv tilstede, og efter at ordføreren og flere, deriblandt jeg, varmt havde anbefalet en resolution om, at arbejdet skulde fortsættes i Folkeforbundets navn, og at samme sum som ifjor (45.000 guldfrancs) skulde bevilges, fik Karen Jeppe selv ordet, og hendes beretning om Armeniernes lidelser og hjælpearbejdet for de ulykkelige kvinder og børn, der flygter fra Muhammedanerne og søger tilflugt i Folkeforbundets optagelseshjem i Aleppo, fulgtes med den største interesse.

Men desværre, hvor det gælder pengene, kan femte udvalg kun anbefale, ikke bevilge; forslaget maa forelægges finansudvalget, og dette sender det igen til en særlig kontrolkommission; begge staar selve sagen ret fjernt og har en mængde spørgsmaal at behandle, og da sagen kom tilbage fra disse to instanser, var hele bevillingen strøget. Det har ogsaa tidligere knebet meget med at faa pengene bevilget, og flere gange har Danmarks første delegerede, Kammerherre Zahle, maattet lægge sin personlige indflydelse i vægtskaalen. Ifjor gav

kontrolkommissionen sit samtykke med den tilføjelse, at det var absolut sidste gang. Man haabede dog i det længste, at de høje herrer vilde lade sig formilde — men nej! — Til syvende og sidst er det naturligtvis selve Forsamlingen, der i et plenarmøde har det afgørende ord; men det hænder yderst sjældent, at Forsamlingen gaar imod finansudvalgets indstilling. Under disse omstændigheder opgav femte udvalg ethvert forsøg paa at gennemføre bevillingen, men fastholdt sin anbefaling af, at Karen Jeppe skulde fortsætte sit arbejde som Folkeforbunds-Kommissær ét aar endnu; da mener hun selv, hun kan afvikle det arbejde, som Folkeforbundet har overdraget hende med hensyn til de armeniske kvinder og børn (derimod ikke den øvrige del af sin virksomhed). Dette forslag blev enstemmigt vedtaget i selve Forsamlingen.

Da afgørelsen faldt, havde Karen Jeppe maattet forlade Genf, men havde i forvejen deponeret en erklæring om, at hun selv uden pengestøtte fra Folkeforbundet haabede at kunne fortsætte arbejdet med midler andetsteds fra. Det vigtigste for hende i øjeblikket er at bevare Folkeforbundets moralske støtte; hun optræder selvfølgelig med en ganske anden autoritet som Folkeforbunds-kommissær end som privatperson.

Naar Folkeforbundet saaledes iaar har trukket sin pekuniære støtte tilbage, hænger det sammen med, at visse indflydelsesrige retninger indenfor det mener, at disse humane opgaver ligger udenfor dets virkefelt, og saa gør naturligtvis de almindelige sparebe- stræbelser sig ogsaa gældende. Efter min opfattelse er det imidlertid en meget kortsynet sparsommelighed, en sum som denne er kun ringe i forhold til det hele budget; det gælder et arbejde, der alligevel snart kan afsluttes, og det er et arbejde, der har vundet sympati for Folkeforbundet i vide krese i mange lande, medens nægtelsen af pengene iaar har vakt uvilje i de samme krese,

det har jeg allerede mødt mange vidnesbyrd om.

Og dertil kommer, at overfor Armenierne har Folkeforbundet en gæld at afbetale, løfter, der ikke har kunnet holdes, forhaabninger, der ikke har kunnet virkeliggøres.

Men Karen Jeppe er ikke af dem, der lader sig slaa ned, hun fortsætter ufortrødent, og det vil sikkert ogsaa lykkes hende at faa de midler samlet, som skal til.

Karen Jeppe havde iaar ogsaa et andet ærinde i Genf, nemlig at forhandle med det Internationale Arbejdsbureau om sine kolonisationsplaner. Ligesom de russiske flygtninge er ogsaa de armeniske flygtninge lagt ind under denne autoritet, og det er paatrængende nødvendigt, at der hurtigst mulig gøres noget for de tusinder af Armeniere, der er ved at gaa til grunde i flygtningelejrene i Aleppo og andre syriske byer, medens der ude paa landet er brug for deres arbejdskraft; men ogsaa her kræves der penge for at faa dem sat igang.

Ogsaa her i landet har vi ved den indsamling, som „de danske Armeniervenner“ har afholdt nu i efteraaret, ydet vor skærv til at holde disse ulykkelige ilive, indtil foraaret forhaabentlig kan føre mange, mange af dem fra flygtningelejrenes elendighed ud paa landet til sundt arbejde, der kan give dem brød og igen gøre dem til selvhjulpne, nyttige mennesker.

Henni Forchhammer.

Frøken Karen Bjerre

skriver i et Privatbrev:

„I denne Tid, hvor Frøken Jeppe er borte, bor jeg ude hos Frøken Jensen og har derfor rig Lejlighed til at se Huset i Redningshjemmet og Systuen. Det er saa stor en Glæde at komme begge Steder; især glæder det mig, naar jeg gaar med Frøken Jensen op til de unge Piger, der sidder og læser og syr heroppe, at se deres Glæde, naar „Mejdjik“ kommer, og i det hele taget at se den

Kærlighed og Dygtighed, hvormed Frøken Jensen varetager det hele herude, det er gjort saa godt og betænksomt: fra de smaa, forskræmte Pigebørn og til de store, glade Drengene, der kan gaa til Byen og arbejde og vende raske og glade og *fri* hjem til Skolen og møde „Mejdjik“, hvor de henter Raad og et kærligt opmuntrende Blik. Og saa inde i Systuen at se de skønne Resultater af de mange Kvinders Arbejde og ogsaa her se Nyttens og Glædens og Frk. Jensens udmærkede Ledelse.“

Indgaaede Bidrag.

(Beløbene er angivne i Kroner).

August 1926.

A. Gaver.

Ved Spr. K. Bjerre, Skydebjerg, Aarup a) Fra et ungt Brudepar, 40, b) Lille Jørgen, 2 Aar, 10, c) En Højskolemor, 50, ialt 100. Marie Petersen, Bjergsted pr. Jyderup, 10. Ved Kristeligt Dagblad 342: Ved Spr. Jul. Poulsen, Fraugde: Aarsbidrag fra Kredsen i Fraugde Sogn, 59,50. Ved Fru Marie Jacobsen, Ribe: Fra Frk. Blicher, Klosteret, Ribe, 20.

Ialt Kr. 531,50.

B. Solgte Haandarbejder.

Danske Kvinders Velfærd, København, 72,25. Ved Frk. K. M. Glæsel, Fredensborg, 22,50. Ved Frk. H. Forchhammer, 100.

Ialt Kr. 194,75.

September 1926.

A. Gaver.

Ved Frederik Nielsen, Frihedsvej 64, Kbhvn.: Kollekt ved Frk. I. M. Sicks Møde i Allehelgens Kirke, 41,33 Ved Lærerinde Bodil Hansen, Hjallesø: Indsamling i Dalum Kirke ved Provst Andersen, 55. Ved Frk. Elisabeth Andersen, Aarhus: Frk. K. Povlsen, Ryslinge, 5,25. Ingeborg Holm, Havndal, 10. Mærket: K. H. 200. Kristian Pedersen, Thise pr. Manna. 25. Ved Spr. Witt-Hansen, Malt; Vejen: Fra Malt, 50. Thomine Olsen, Slagelse, 5. Ved Spr. Ryge Jensen, Hjerminde: Fra Hjerminde, Lee og Hjorthede Sogne, 50. Ved Fru Pastorinde Bjerre, Skydebjerg: a) Fra et Møde i Kerteminde under Mærke H. til at etablere en Familie, 200, b) Fru N. 5, c) to unge Piger 5, ialt 210. Ved de Ferslewske Blade, 62. Ved Spr. Th. Holme, Melby: Andel i Høstoffer i Melby Kirke, 35.

Ialt Kr. 748,58.

B. Solgte Haandarbejder.

Ved Frk. Elisabeth Andersen, Aarhus (Juli-August): a) Fru Pastorinde Bjerre, Aarup, 206, b) Frk. Kirsten Povlsen, Rys-

linge, 258,75 + 255, c) Fru Meta Albretsen, Ringe, 600, d) Frk. M. Andersen, Jægerspris, 129,25, e) Solgt ved Depotet, 540,75.

Ialt Kr. 1989,75.

Oktober 1926.

A. Gaver.

Ved Frk. Jeppes Møde i Grundtvigs Hus den 3. Oktbr.: a) Entre 134, b) Kollekt 83,65, c) Overrakt Karen Jeppe 60, d) Under Mærke: Mor, 14, e) Fru Pastorinde Bjerre, Aarup: I Anl. af Vibekes Daab, 10, f) Pjecesalg 65, ialt 366,65. Under Mærke AK. 10. Ved Sognepræst N. Blichfeldt, Oksbøl pr. Nordborg: Indgaaet ved Basar i Oksbøl Præstegaard. 200. Ved Grosserer Christen Daell: „Langaa uden Navn“, 5. Fru Louise Raaen, Aalborg, 100. Læge S. Høyrup, Nyborg, 10. Ved Sofie Kaltoft, Obbekjær, Ribe: Indsamlet ved Efteraarsmødet i Obbekjær Forsamlingshus, 17,25. J. C. Jørgensen, Landbo-Sparekassen, Nyborg, 10. Agnete Hansen, Korsør, 2,35. Pastor Mikkelsen, Maarslet, 15. Kaptajn Erdmann og Hustru, Lindevej 5, Kbhvn., 100. Pastor Langballe, Boulstrup, 20. Lektor H. Hammer, Aarhus, 7,65. Emmy Thyssen, Ebeltoft, 5. Lærerinde J. Winge, Søften Skole pr. Hinnerup, 25. Ved Pastor N. Lomholt, Aalborg: Inds. i Domkirken 17. Oktbr. 1926, 71,16. Fru Møller, Stjerneborg Alle 9, Søborg, 20. Ved Spr. Schack, Marslev, Kollekt 17. Oktbr. 1926, 18,25. Ved Spr. F. L. Østrup, Horne, Kollekt i Horne Kirke, 15,65. Ved Overretssagf. C. Swendsen, København: Restbeløb fra Enkefru Laura Olsens Dødsbo, 25,51. Ved Lærer Th. Poulsen, Gaarslev Skole pr. Børkop: Mærkesalg 59,60. Uden Mærke fra Søborg, 25. Ved Fru Ida Dambæk, Præstø: Pjece- og Mærkesalg samt Overskud fra Basar, 97,20. Ved Fru Marie Birkedal, Brande: Bog- og Mærkesalg, 96,75. Ved Fru Redaktør Marie Jacobsen, Ribe: Kollekt i Ribe Domkirke ved Stiftsprovst S. M. Westergaard, 100. A. L. 20. A. Mønsted, Trustrup 15. Ved Fru J. Mouritsen, Lustrup Skole, Ribe: Bog- og Mærkesalg 16,50. Indsamling ved Sygeplejerske Frk. Johanne Eskildsen, Hornslet 48. Provst Lichtenberg, Vallø, 25. R. B., Hadsten, 10. Ved Spr. Bjerre, Skydebjerg, Aarup: Indsamlet ved Pastor Wittrup, Ørsted: Ørsted 18,40, Orte 59,35, ialt 77,75. Rentier Eiskjær, Vinderup, 5. Baron E. Dirckinck Holmfeld, København, 50. Indsamlet ved Fru Inga Kruse, Svendborg, 30. Ved Frk. Else Larsen, Tranekær Fyr, Langeland: Bog- og Mærkesalg, 35,50. Ved Spr., Dr. phil. C. I. Scharling, Tostrup pr. Merløse: Kollekt i Tostrup og Uggerløse Kirker, 116,80. Ved Søster Ane Daubjerg, Sygehuset, Herning: Indsamlet 54. Ved Fru Pastor Nørgaard, Storehedinge: Bog- og Mærkesalg, 54. Ved Lærer Regnar Andersen, Taaderup Skole pr. Skellebjerg: Bog- og Mærkesalg, 52,35. Ved Fru Borgmester Oline Hansen, Brønderslev: Overskud fra Efteraarsmødet samt Gaver og Bogsalg, 120. Ved Fru Agla Tulinius-Petersen, Skive: Kirkeindsamling og Bogsalg, 112,81. Ved

Proprietær K. Jessen, Ullemose: Bog- og Mærkesalg, 35. Fru Margrethe Busch, Tønder, Mærkesalg 50. Ved Fru Marie Jacobsen, Ribe: Gave fra en unævnt Dame, 20. Ved samme: Fra en anden unævnt Dame, 20. Ved Førstelærer C. C. Andersen, Bagsværd, a) Unævnt 5, b) eget Bidrag 15, ialt 20. Ved Fru Esther Broch: Fra Pastor Lyngh-Larsen, Helsingør, 80. Ved Førstelærer Karl Hoffmann, Hornbæk: Indsamling og Bogsalg, 64,08. Ved Frk. Th. Raaskov, Ringsted, 58. Ved Pastor N. Lomholt, Aalborg: Yderligere fra Indsamlingen i Domkirken, 12,40. Ved Fru Næss-Schmidt, Ringkøbing: Halvdelen af Gave, indsamlet ved Møde, 120,70. Ved Fru Clausen-Bagge: Ringkøbing: Bogsalg 25. Ved Fru Margrete Boesen, Jordrup: Bogsalg 12. Pastor F. Lassen, Rahbeks Alle, Kbhvn., 10. Ved Fru Rigmor Nielsen, Apoteket, Kibæk: a) Bogsalg 25, b) eget Bidrag 10, ialt 35. Ved Lærer P. Lundkvist, Borre: Bogsalg 25. Ved Lærer Rasmussen, Idom, Holstebro, Mærkesalg 27. Ved Fru Elna Asby, Aabenraa, Bog- og Mærkesalg 22. Ved Bestyrerinde Helga Beck, Nyk. F., Bog- og Mærkesalg 42,50. Ved Spr. Jørgensen, Farup pr. Ribe, 35. M. Farre, Tietgensgade, København, 10. Ved Oversygeplejerske Sara Christensen, Vordingborg, 55. Ved Fru Anna Olesen, Struer, Bog- og Mærkesalg 31. Ved Fru Dommer Jørgensen, Faaborg, 201,55. Ved Fru Laura Lind, Udby Pige-hjem, Nørre Aaby: a) Indk. ved Basar 713, b) Bogsalg 31, ialt 744. Ved Frk. Elisabeth Andersen, Aarhus: KH og PH, Skive, 10. Ved Frk. H. Forchhammer, Kbhvn., Fru Ottesen 5, Frk. Anne Bruun, 5, Bispinde Magda Nielsen 10, Frk. Jørgine Rasmussen, Kauslunde, 10, Fru G. Vedel, Kauslunde, 10, ialt 40. Ved Fru Traustedt, Pjecesalg 50. Ved Frk. Forchhammer, Pjecesalg 10. Ved Gaardmand Jens Bang, Hesselhøj, Barløse: Listeombæring og Bogsalg 26,50. Ved Propr. Knud Jessen, Ullemose: „Fra en Svendborger“ 50. Ved Spr. Jørgensen, Farup pr. Ribe, 12. Grevinde Brockenhuus-Schack, Gram, 25. Ved Frimenighedspræst Marinus Olsen, Bovlund: a) Indsamling i Bovlund og Lundsmark Frimenigheder 91,40, b) Pjecesalg 25, ialt 116,40. Ved Pastor M. Knudsen, Gadsbjerg: Indsamling i Gadsbjerg Kirke 150. Ved Hr. N. C. Michelsen, Ballerup: Overskud fra Basaren i Ballerup 100. Ved Kontoret: Pjecesalg 1.

Ialt Kr. 4611,86.

B. Solgte Haandarbejder.

Ved N. C. Michelsen, Ballerup: Solgt ved Basar i Ballerup 895,55. Solgte Smykker 50,50. Ved Danske Kvinders Velfærd 89,50. Ved Frk. Elisabeth Andersen, Aarhus: Fru Karen Dalleris, Høng, 68,75, Fru Pastorinde Bjerre, Skydebjerg, 167,50. Solgt ved Frk. Henni Forchhammers Møde i Erholms Have 244,50, Fru I. Nyholm, Ballerup, 138,50, Fru Pastorinde Bjerre, Skydebjerg, 278,55, Fru Margr. Boesen, Jordrup, 184,75, Fru Thora Raaschou, Ringsted, 561,75, Fru Ida Dambæk, Præstø, 391,75, Frk. Marie Bloch, Skelskør, 31,75,

ialt 2067,80. Ved Frk. H. Forchhammer, Kbhvn., 219,50.

Ialt Kr. 3322,85.

C. Solgte Postkort.

Ved Fru Pastorinde Bjerre, Skydebjerg, 10. Ved Hr. N. C. Michelsen, Ballerup, 23,10. Ved Frk. Henni Forchhammer: Solgt ved a) Adjunkt Granzow, Silkeborg, 25, b) Fru Ellen Høyer, Vejle, 10, c) ved et Møde i Udby Pige-hjem, 17, d) ved H. Forchhammer, 11.

Ialt Kr. 96,10.

Bidrag modtages fremdeles med Tak.

Prokurist **Johs. Malmstrøm,**

Kasserer,

Slotsholmsgade 16, København K.
Telefon C. 10948.

Bidrag kan ogsaa indbetales paa Konto:

Postgiro 2954.

De danske Armeniervenner,
Holbergsgade 4, København K.

Karen Jeppes Taler i København.

Søndag den 3. Oktober talte Frk. Jeppe ved et godt besøgt Møde i Grundtvigs Hus. Mødet indlededes med, at De danske Armeniervenners Formand, Hr. Meyer-Benedictsen bød Frk. Jeppe et hjerteligt Velkommen og gav Udtryk for sin og Forsamlingens Glæde over at se Armeniens trofaste Forkæmper i sin Midte.

Herefter talte Frk. Jeppe og gav en fængslende og betagende Fremstilling af sit Arbejde paa at befri de armeniske Kvinder og unge Mænd af Tyrkernes Vold. Paa den Tid, hvor Deportationerne fandt Sted, var mange af de unge Kvinder og Børn bleven slæbt ind i de muhammedanske Huse, hvor de fleste af dem førte en kummerlig Tilværelse og levede som Slaver. Siden 1922 er det imidlertid lykkedes at befri ca. 1400 af disse ulykkelige, og naar Karen Jeppe regner med at kunne afvikle denne Gren af sin store Virksomhed i Løbet af et Aarstid, sker det ud fra den Begrundelse, at der til den Tid vil være befriet saa mange af de fangne, som *ønsker* sig Friheden. Det forekommer nemlig ogsaa, at Kvinder, der allerede paa Deportationernes Tid var bleven tvunget ind i Ægte-

skabet med en Tyrk, ikke vil forlade deres Mand og Børn, og ofte vil disse armeniske Kvinder da drage deres Paarørende opad, idet de stadig bevarer Kærligheden til deres Kirke og Folk.

Frk. Jeppe omtalte til Slut Republikken Armenien i Kaukasus som det forjættede Land, det eneste Sted, hvor Lyset synes at skinne, og hvor det armeniske Folk haaber engang at kunne finde den Frihed, de saa længe har maattet savne.

* * *

Den 15. November talte Karen Jeppe ved et Møde, afholdt af Danske Kvinders Nationalraad i Festsalen i Borups Højskole. Det formede sig som en smuk Fest; den store Sal fyldtes til sidste Plads, og endda maatte mange staa.

Karen Jeppe fortalte livfuldt og fængslende om Armenierne og sit eget Arbejde iblandt dem og dvælede særligt ved Kolonisationen. Der var Fart og Liv over Skildringen af hendes Oplevelser og den Maade, hvorpaa det lykkedes at faa Armeniere, Beduiner og Franskmænd til at samarbejde, og saa er det dog altsammen saa ædrueligt og tilforladeligt. Foredraget fulgtes fra først til sidst med spændt Opmærksomhed af den store Forsamling.

Mødet aabnedes af Nationalraadets Formand, Henni Forchhammer, og efter Foredraget rettede Fortatterinden Inga Nalbandian en varm Opfordring til at støtte Sagen.

Indsamlingen, inclusive Salg af armeniske Postkort og Pjecer, indbragte over 1100 Kr., der gaar til De danske Armeniervenners Suppekøkken for nødlidende armeniske Børn i Flygtningelejren i Aleppo.

Noter.

Søndag den 21. November rejste Karen Jeppe med Natekspresen til Berlin, hvorfra hun efter et Par Dages Ophold rejser til Genève; omkring den 12. December regner hun atter at være i Aleppo.

Paa Banegaarden var mødt De danske

Frk. Jeppe beder om brugt Tøj.

Idet vi paa Armeniernes Vegne hjerteligst takker for de mange Tøjpakker, vi allerede har modtaget fra venlige og medfølede Læsere, meddeler vi, at alt muligt brugt Tøj vedblivende er særdeles kærkomment, baade til de Armeniere, der paa forskellig Maade direkte er knyttede til Frk. Karen Jeppe's Virksomhed i Optagelseshjemmet og i Landbrugskolonien, og til dem, der stadig maa henslæbe Livet i de usunde Baraklejre. Ethvert Stykke kan bruges, blot det er rent.

Vi opfordrer vore Læsere til at afse deres aflagte Klæder til dette Formaal. Det er en overordentlig vigtig Hjælp, der derved ydes de nødlidende Armeniere — lige saa god som rede Penge.

Pakker med Tøj bedes sendt direkte til De danske Armeniervenners Kontor, Holbergsgade 4, København K (eller afleveret sammesteds Søgnedage 1—3).

Armeniervenners Formand Hr. Åge Meyer-Benedictsen og de fleste af Styrelsens Medlemmer samt flere af Frk. Jeppe's Paarørende.

* *

Under sit Besøg i Danmark fik Karen Jeppe af en anonym Velynder overrakt 6000 Kr. til fri Anvendelse efter eget Skøn. Da der i Syrien findes store Skarer Børn, som lider af den ægyptiske Øjensygdom, og som vil blive blinde, saafremt de ikke snart kommer under Lægebehandling, agter Karen Jeppe at benytte den store Gave til at lindre en Del af denne Nød.

* *

Paa vort Initiativ lykkedes det os at formaa Radoraadet til at drage Omsorg for, at Karen Jeppe kom til at tale i Radio her i Byen under sit Ophold. Begivenheden fandt Sted Lørdag den 20. November Kl. 6 $\frac{1}{2}$ —7. Forhaabentlig har adskillige af vore Venner ud over Landet, som Karen Jeppe ikke paa anden Maade kunde naa rundt til, benyttet denne sjældne Lejlighed til dog at faa hende at høre.

* *

Vi har modtaget Kopien af en Film, som Karen Jeppe har optaget. Den bliver nu forsynet med dansk Tekst, og efter

at den er bleven censureret, vil den da kunne fremvises rundt i Kredsene.

* *

I det Opraab, som omkring Armenierdagen udsendtes til vore Medarbejdere, var Lederen af vort Haandarbejdsdepot, Frøken *Elisabeth Andersen*, Sønder Alle 18, Aarhus, fejlagtig opført som Frøken *Elis P. Andersen*, ligesom den tidligere Adresse var angivet. Vi benytter Lejligheden til at berigtige den indløbne Fejl.

* *

I sit sidste Møde vedtog Bestyrelsen at udsende endnu 5000 Kr. til Bespising af de nødlidende Børn, saadan at nu yderligere 500 Børn kan bispises i 3 Maaneder. Forhaabentlig faar vi saa Midler til længere hen paa Vinteren at sende endnu mere.

* *

Fra Nytaar vil hver enkelt Abonnents Navn og Adresse af Postvæsenet blive paatrykt Bladet. Det er en Sikringsforanstaltning, der skulde modvirke fejl Aflevering af Bladet.

* *

Pastor Bjerre, Skydebjerg, sender os følgende Linier:

Jeg har for nylig fra et Brudepar modtaget 40 Kr. og ved en Barnedaab 10 Kr. Nu, da disse kirkelige Handlinger er gratis, kunde mange ved saadanne glædelige Begivenheder, hvor Folk kan stifte deres eget Hjem eller glæde sig over et lille Barn, der ligger i en smuk Vugge, godt have Lyst til at tænke paa Armenierne, hvoraf mange ikke har Hjem og maa se deres smaa Børn sulte og fryse. Hvis Folk ikke selv tænker paa det, kunde Præsten eller andre nok — „paa en fin Maade“ — henlede deres Tanker derpaa.

* *

Paa Grund af overvældende Stofmængde ser man sig nødsaget til at udskyde Feuilletonen til næste Nummer af Bladet.

* *

I Lyngby er der dannet en Armenierkreds under Ledelse af Fru Hulda Madsen, Brede Skole.

Armeniervennen

udgaar 6 Gange aarlig og koster 2 Kr. 35 Øre aarlig. Bladet kan bestilles ved **Indsendelse af Beløbet** under Adresse „Armeniervennen, København.“

Udgivet af „De danske Armeniervenner“ under Redaktion af Frk. cand. polit. *M. Lindhardt* og Overretssagfører *H. F. Ulrichsen*, Boldhusgade 6, København K, Tlf. C. 13602.

Trykt i Carl Bryrups Bogtrykkeri, Kbhvn. K.